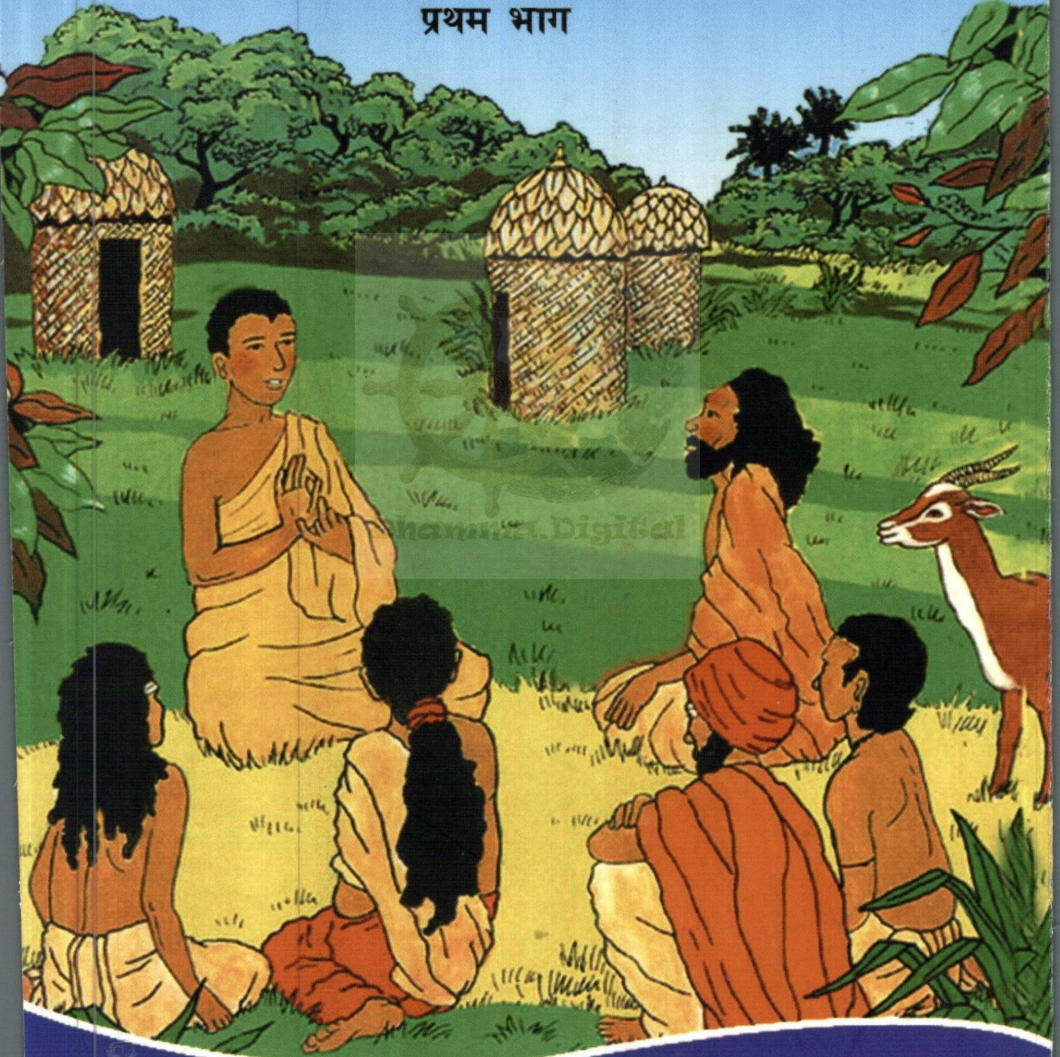

रसवाहिनी

(लङ्कादीपुष्पति कथा)

प्रथम भाग

अनुवादिका - सुशीला अनागारिका

रसवाहिनी

(लङ्कादीपुष्पत्ति कथा)

अनुवादिका

अनागारिका सुशीला

अनुवादिका

सुशीला अनागारिका

तन विहार, चंकी टोल, ललितपुर

प्रकाशक

**भिक्षु बोधिज्ञान, देवलाल महर्जन,
सुभद्रा महर्जन, सुवर्ण महर्जन सपरिवार
खुमलटार, ललितपुर**

संस्करण

प्रथम - बुद्ध सम्वत् २५२६

नेपाल सम्वत् १९०२

विक्रम सम्वत् २०३९

ईस्वी सम्वत् १९८२

द्वितीय - बुद्ध सम्वत् २५६१

नेपाल सम्वत् १९३८

विक्रम सम्वत् २०७४

ईस्वी सम्वत् २०१८

प्रकाशन

१००० प्रति

मूल्य

: धर्मदान

मुद्रक

आईडियल प्रिन्टिङ्ग प्रेस

ग्वार्को, ललितपुर, फोन : ५५३०५२२

निगू शब्द

“मनुष्य जन्म अत्यन्त दुर्लभ” थ्व खँ पूर्वकेत भगवान बुद्ध थःगु लुसी धू भतीचा तया क्यना धया बिज्यात - “भिक्षुपि ! जिगु लुसीच्वंगु धू यक्व दु ला कि थ्व महापृथ्वील्यच्वंगु धू यक्व दु”? भिक्षुपिसं लिसः बिल - “भगवान शास्ता, थ्व महापृथ्वील्यच्वंगु धू स्वये बलय छलपोलया लुसीच्वंगु धू ला अल्प मात्र खः ।”

भगवान बुद्ध आज्ञा जुया बिज्यात - “भिक्षुपि ! थुगु उपमाथें तुं थ्व मनुष्य लोकं च्यूत जुया हानं मनुष्य लोकय् व देव लोकय् उत्पन्न जू वइपि प्राणीपि थ्व जिगु लुसिया द्योने तया तइगु धू प्रमाण जक खः । प्यंगू अपाय दुर्गती जन्म जू वनीपि प्राणीपि महापृथ्वील्यच्वंगु धू प्रमाण यक्व जुयाच्वन । हानं प्यंगू अपायं च्यूत जुया मनुष्य लोकय् जन्म काइपि प्राणीपि जिगु लुसिया द्योने तया तइगु धू प्रमाण अल्प जक खः । प्यंगू अपाय्य चाचाहिला हानं हानं अन हे जन्म जुयाच्वपि सत्त्वप्राणीपि हे जक आपाल आपा दु । ”

दुर्लभगु मनुष्य जन्म प्राप्त जुया सार्थक यायेगु इच्छा दुपि व्यक्तिपिसं न्हापां श्रद्धानि दयेके मा । श्रद्धा सप्तसत्पुरुष धन मध्य्य न्हापांगु धन खः । श्रद्धायागु परिचय थथे बियातःगु दु -

“दस्सनकामो सीलवन्तं सद्धम्मं सोतुमिच्छति ।

विनेय्य मच्छेरमलं स वे सद्धोति वुच्चति । ”

अर्थात्- गुम्ह व्यक्ति मात्सर्य मलयात शमनयाना शीलवन्तपिन्त दर्शन यायेगु इच्छा दुम्ह खः, सद्धर्म न्यनेगु नं चाहना दुम्ह खः, धात्थें वयात श्रद्धा दुम्ह धाई ।

श्रद्धा विना मन कुशल पाखे गवलें वनी मखु । प्रायः याना चित्त न्ह्याबलें अकुशल पाखे लगे जुयाच्वनी ।

प्रस्तुत “लंकादीपुप्पत्ति” सफू ध्यान तया ब्वना यंकल धाःसा श्रद्धा मदुपिन्त श्रद्धा दयेका श्रद्धा दुपिन्त अप्पो श्रद्धा बढे याना बिइ ।

थ्व सफू प्रकाश जुइ न्हयो सुशीला अनागारिकां जित शुद्ध

(क)

यायेत बिइ हल । भदन्त "वजिरपभासो" धयाम्ह स्थविरं बर्मी भाषं च्या तःगु मधुररसवाहिनी सफू सोया खँ स्पष्ट मजूथाय् स्पष्ट याना संशोधन याना बिया । लिपा सफू प्रेसय् वनेवं पुफ स्वयेगु ज्या नं जित हे बिइ हल । पुफ दोहरे तेहरे याना स्वयेगु मौका प्राप्त जुल । बाखं सोया यंकुं यंकुं छपु बाखं थुजागु घट परे जूगु वल कि "यदि मनु तयगु चरित्रय् त्रुटी दुसां वं थःगु चरित्र सुधार याना थःगुप्रतिष्ठा नं दयेकी । व बाखंया नां खः "श्रद्धासुमना" थुजोगु महत्व पूर्णगु बाखंत थुगु सफुती यक्व दु ।

अनागारिका सुशीलां आपालं मेहेनत याना थःगु मां भाषं महत्वपूर्णगु सफू प्रकाशय् हल ।

अनागारिका सुशीला "नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा" या "कोविद अन्तिम वर्ष" तक ब्वना पास याये धुंकुम्ह खः । तःदँ निसँ "नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा" या शिक्षिका जुया ज्या याना च्वम्ह खः ।

२०३६ सालं धर्मकीर्ति विहारया निमन्त्रणाय् बिज्यापि बर्माया "दोपञ्जाचारी सासन धज सिरिपवर धम्माचरिय" व दोसुखकारी अनागारिकापिनिपाखें भोटे ध्यानकुटी व बलम्बुइ प्रणीधि पूर्ण महाविहारयसम्पन्न जूगु ध्यान शिविरे नं अनागारिका सुशीला भाग काये धुंकुम्ह खः । लिपा धर्मकीर्ति विहारपाखें नीन्याम्हेसिगु टोली बर्माय् महासी सयादोयागु सासन यैता ध्यान केन्द्रे भावना याः वनेगुली नं भाग काय् धुंकुम्ह खः । हानं आनन्द कुटी व भुइजःसी निगू साल सम्पन्न जूगु ध्यानगुरु सत्यनारायण गोयन्कायागु ध्यान शिविरय् नंच्वने धुंकुम्ह खः ।

जित आशा दु थ्व सफुति पाठक वर्गपिन्त श्रद्धा दयेकेगुली प्रेरणा बिइ ।

अन्त्ये थ्व सफू प्रकाश याःगु बारय् सुशीला अनागारिका "परियत्ति सद्धम्म कोविद" यात आपालं साधुवाद दु ।

भिक्षु बुद्धघोष

सुमङ्गल विहार, ललितपुर

२८ आषाढ २०३९

(ख)

भूमिका

“सब्ब रसं धम्मरसं जिनाति” अर्थात् फुक्क रसयात धर्मरसं त्याकी धका भगवान बुद्ध आज्ञा जुया बिज्याःगु दु । लोकय् स्वादिष्टगु गुलि नं रस दु । उकी मध्ये धर्मरस सर्वश्रेष्ठ खः । उजोगु उत्तमगु धर्मरसयात बढेयाना बिइगु थुगु लंकादीपुप्पत्ति(लंकाद्वीप उत्पत्ति) रसवाहिनी सफू पाठकवर्गपिनि न्ह्योने तय हय् दुगु लय्ताया खँ खः । थुगु “लंकादीपुप्पत्ति” बिज्याःपि अरहन्तपिसं सीहल भाषाय् च्या बिज्याःगुयात सीहल द्वीप महाविहार गुत्तवंकस वनवासी भदन्त रट्टपाल स्थविर मगध भाषाय् हीका बिज्यात ।

उकिं थथे धया तलः-

“तत्थ तत्थुपपन्नानि वत्थूनि अरहापुरे,
अभासुं दीपभासाय ठपेसुं च पुरातना ।
महाविहारे तं गुत्तवंकस वनवासिको,
रट्ठपालोति नामेन सीलाचार गुणाकरो ।”

उखँथुखँ अरहापुर (सीहलद्वीपय) उत्पन्न जुयाच्चंगु कथावस्तुतय् सीहलद्वीपभासं कना नं तल, पौराणिक स्थितियात स्थापना नं यानातल । गुत्तवंकस वनवासी जुयाच्चंम्ह, गुण यक्व दुम्ह शील आचारं सम्पन्नम्ह वसपोलयात महाविहारय् राष्ट्रपाल नामं (म्हसिका तल) ।

भदन्त “वजिरपभासो” धयाम्ह स्थविरं मधुर रसवाहिनी नामं बर्मा भाषं नं अनुवाद याना बिज्याःगु जुयाच्चन ।

स्वादिष्टगु महि चहिं रसयात हया बी थें थुगु सफूति नं धर्मयारस हया बीगु जुया “रसवाहिनी” धाःगु जुल ।

थ्व सफू प्रकाश यायेगु इच्छा जूगुया कारणः-

भन्तेपिनिगुपाखें “धम्मसोण्डक जुजु”, “कञ्चनदेवी”, व “रूपदेवी” या बाखं न्यना बले उगु सफू भीगु भाषं अनुवाद याये दुसा ज्यू धका जिगु मने यक्व हे श्रद्धा उत्पन्न जुल । भाग्यवशः व पालि सफू जिके दुगु जुयाच्चन । व सफूया नां खः “जम्बुदीपुप्पत्ति रसवाहिनी ” ।

(ग)

पालिभाष बांलाक मसःसां थःम्ह सःसःथै अनुवाद याना यंका, तर सफल मजू । तःदैँ लिपा हान व सफू छको स्वेगु इच्छा जुल । थःगु सफू धाःसा भोजपुरे लानाच्चन । उकिं प्रज्ञारश्मि भन्तेयाके कया ब्वना बले उकी 'लंकादीपुप्पत्ति रसवाहिनी' नं दुगु जुल । ब्वना यंका बले तःसकं बाँला ताल । अनुवाद यायेगु इच्छा जुल । अनुवाद याना स्वयाबले थाकुगु अनुभव जुल । बुद्धघोषभन्तेयागु ग्वाहालि काय्ला धासा भन्तेया न्ह्याबलें लिमला । उकिं अनुवादया ज्या अथे दिना तया ।

छन्हु सुमङ्गल विहारय् वनाबले येँ मासंगल्लीच्वंम्ह दिव्यबज्र गुरुजु बिज्यात । बुद्धघोष भन्तेयापाखे वस्पोलया परिचय जुल । गुरुजु संस्कृत व पालि ब्याकरण सःम्ह जुयाच्चन । उकिं गुरुजुयाके पालि ब्वनेगु इच्छा प्रकट याना । वस्पोलं सहर्ष स्वीकार याना बिज्यात । मोग्गल्यायनब्याकरण ब्वनेगु शुरु याना यंका, तर उमेर वने धुंकुगु जुया ला मस्यू अध्ययन कार्ये सफलता हये मफुत । अथेसां जिगु पूर्व लक्ष्य कथं रसवाहिनी सफू अनुवाद याना यंकेगु विचार वल । गुरुजुयात धया । वसपोलं स्वीकार याना बिज्यात । अनुवाद याना यंका । करीब दच्छिति समय लगे जुल । अनुवाद कार्य पूवन ।

प्रस्तुत सफूती धर्मदेशना न्येनागुया महत्व व दानया महिमा विशेष कथं उल्लेख जुयाच्चंगु दु । गथेकि मिगपोतकया बाखने मृग-पशु जुया नं धर्म घोषणा याःगुली ध्यान बिया न्यना च्व बले ब्याधया बाणं कया मृत्यु जुया मनुष्य कुले जन्म जुया न्हैदैँया उमेरे प्रव्रजित जुया सँ खाबले 'तचपञ्चक' भावना यायांप्रतिसम्भिदा ज्ञान व षड्भिज्ञा सहितं अरहन्त जुल ।

'धम्मसुता' धयाम्ह मय्जुया बाखने कुड्डरज्जवासी स्थविरया बाखने धर्म उपदेशय् गौरवतया न्यना च्वबले थःकाय्यात व कुड्डरज्जवासी स्थविरयात सर्प न्यातं नं उकी वास्ता मतस्ये न्यनाच्चन । धर्मदेशना सिधेका थःथःपिनिगु सत्यक्रियाद्वारा विष शान्त जुया वन ।

दानपति दातापिसं गुलि थःगु कर्तव्य सम्भे जुया श्रद्धा पूर्णगु

(घ)

चित्तं दान याइ । उलि हे दान ग्राहक महापुरुषपिसं नं दातापिनिप्रति करुणा पूर्णगु हृदय जुया बिज्याइ । उदाहरणया लागि'नागा' धयाम्ह मय्जुं ख्वीम्ह भिक्षुपिन्त भोजन दान बीगु श्रद्धा उत्पन्न जुया बहनी जज्या यायेगु कबुल याना ६० तका दां साहुयाके ऋण कया भोजन दान यात । भन्तेपिसं नं गरीबम्ह मय्जुयागु दान महान याना बीगु निम्ति जङ्गले बिज्याना विपस्सना भावना याना अरहन्त जुया भोजन भपा बिज्यात ।

'तिस्सादायिका'या बाखंने अत्यन्त गरीब जूगुलिं दान बीगु छुं मदया थः काय् हे मिया उकिया दां मं ८ तका वंम्ह सा न्याना भन्तेपिन्त न्हिथं दुरु दान बिल । लिपा जुजुं व खँ सीका वयात आपालं धन सम्पत्ति बिल ।

"वट्टुल पर्वत" यागु बाखने दुर्भिक्ष जुया सिमा हःतक नया जीवन निर्वाह याना च्वं बले भिक्षु छम्ह भिक्षा बिज्यात । सिमा हः दायेका सां दान बी धका मती तल । वहे नं किलं नःगुलिं छुं दान बीगु मदया निम्हतिपुनं नं थःथः पिनिगु शरीरया मंस ध्यना तर्कारी दयेका दान बीगु मती तःबले इन्द्र वया इमित दान बीगु वस्तु बिया वन । गुगु दान वस्तु न्ह्याक्व काःसां मफ्चीगु कथं जुल । थुकथं थ्व सफूती आपालं दुःख कष्टसिया दान ब्यूगु बाखं उल्लेख जुयाच्चंगु दु ।

थ्व सफूती ख्वीस्वपू बाखं दु । थुगु बाखं फुक्क छगू भाग याना पिकाय्त आर्थिक अभावगु कारणं स्वंगू भाग यायेगु मती तया ।

थ्व पाण्डुलिपि सुदर्शन भन्तेयात बिया । वसपपोलं थःगु अमुल्यगु समय बिया भाषा शुद्ध याना बिज्यात । लिपा हानं छको पूज्य बुद्धघोष भन्तेयात क्यना । वसपोलया "नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया परीक्षा" सम्बन्धि कार्ये ब्यस्तगु अबस्थाय लानाच्चन । अथेसां उगु ज्यायात लिछ्याना जिगु ज्याय् सहयोग बिया बिज्यात । पालि सफूतीच्चंगु खँ जक नं स्पष्ट मज्जुगुलिं भन्ते नं बर्माया सफू सोया खँ स्पष्ट मज्जुथाय् स्पष्ट याना बिज्यात । उलि जक नं मखु, प्रुफ स्मेतं सोया ग्वाहालि बिया बिज्यात ।

(ङ)

थुकथं अनुवाद कार्य व संशोधन कार्य ग्वाहालि बिया बिज्यापि वसपोल दिब्यरत्न गुरुजु, पूज्य बुद्धघोष भन्ते व पूज्य सुदर्शन भन्तेपिनिप्रति नं कृतज्ञ जुया च्वना ।

गनं गनं अनुवाद कार्ये बाँलाकेगुली सल्हा बिया ग्वाहालि याना ब्यूम्ह महेन्द्ररत्न शाक्ययात नं धन्यवाद दु ।

भाषा संशोधन कार्ये व प्रेसे बीजीक कापी साफी यायेगु छुं छुं ज्याय् ग्वाहालि ब्यूपि काय्चा बुद्धरत्न व भिचा कृष्णमानपिन्त नं धन्यवाद बिया च्वना ।

थुगु सफू पिदनेगु ज्याय् मा मा बले मा कथं सल्हा ब्यूपि सकल महानुभावपिन्त नं शुभ मङ्गल कामना यानाच्चन ।

अनुवादयाज्यासिधेका सफू प्रकाश यायेत आर्थिक विषय दातापि नाप सल्हा याना बले थःथःपिनि श्रद्धानुसारं चन्दा बिया ग्वाहालि ब्यूपिनिगु नां क्वे उल्लेख जुयाच्चंगु दु । उकिं सकल दातापिन्त हार्दिक धन्यवाद व मङ्गल कामना याना च्वना । हानं थथे हे शासन अभिवृद्धि याना यंकेत न्हयःब्याय् फुपि जुइमाः धका नं मङ्गल कामना याना च्वना ।

वथेतुं प्रेसे प्रुफ काः वने वले व ब्यू वनेबले विहारय् लिहाँ वया भोजन याय् मलाइगु बखते भोजन प्रबन्ध याना बिज्यापि दातापिन्त नं सहश्र धन्यवाद बिया च्वना ।

अन्ते माःबले माःकथं ज्या खँ या ग्वाहालि बिया बिज्यापि शाक्य प्रेसया नायः प्रमुख प्रेसपरिवारपि गाक्कं धन्यवादया पात्र जुयाच्चन ।

थ्व सफूती गनं टूट्-फूट् जूगु दत धाःसा पाठकवर्गपिसं सचे याना ब्वना बिज्याइ वा दी धयागु आशा याना च्वना ।

निब्बानस्स पच्चयो होतु ।

सुशीला अनागारिका

तन विहार, चंकि टोल, ललितपुर

आषाढ २५, २०३९

(च)

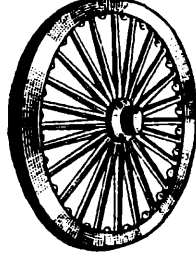
एतेन सच्चवज्जेन, सोत्थि ते होतु सब्बदा !
एतेन सच्चवज्जेन, सब्ब रोगो विनस्सतु !
एतेन सच्चवज्जेन, होतु ते जयमङ्गलं !

उपासक हरि महर्जन व उपासिका ज्ञानमाया महर्जनया
न्यापांगु भिं जंकोया लसताय्
वसपोलपिनिगु भिं-उसाँय्, ताःआयुया भिं-कामनायासें
थुगु सफू धर्मदानया रुपय् देछानागु जुल ।

किजा : गोपीलाल महर्जन
काय्चा : प्रकाश महर्जन
मृत्याय्चापिं : रत्न महर्जन,
शान्ति महर्जन

काय् : भिक्षु बोधिज्ञान (तेजमान महर्जन)
काय्/भौ : देवलाल महर्जन/मेगुमि
मृत्याय्/जिलाजं : सुभद्रा महर्जन/धर्मराज पन्थी
मृत्याय्/जिलाजं : सुवर्ण महर्जन/मनबहादुर गुरुङ
छयपिं : हिकारु मिचुहासी, दाइगो मिचुहासी
व नुरा गुरुङ

समर्पण

जित बुद्ध शासने दुहाँ वयेत

Dhamma व Digital

परियत्ति धर्म ब्वनेत प्रेरणा बिया बिज्यापिं

सकल करुणावन्त व्यक्तिपिन्त

सादर समर्पण

सुशीला अनागारिका

रसवाहिनीया निगूगु संस्करणाया प्रकाशनबारे

अनन्त गुणवान् जन्मदाता मां बापिनि भिं जंकोया उपलक्ष्यय कया बाया इच्छा कथं थ्व रसवाहिनी सफू पिकाये दया लयता वः ।

अनागारिका सुशीला गुरुमानं वि.सं. २०३९ सालय् ३४ म्ह दातापिनिपाखें प्राप्त जूगु श्रद्धादानपाखें थ्व सफू पिकयाबिज्याःगु खः । गुकी वसपोलं बुद्ध शासनय् दुहाँ वयेत व परियति धर्म ब्वनेत प्रेरणा बिया बिज्याःपि सकल करुणावान् व्यक्तिपिन्त सादर समर्पण यानाबिज्याःगु दु । २० पु बाखँ दुगु सफूतिइ गुरुवर श्रद्धेय भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरया निगू खँ व सुशीला गुरुमाया भूमिका पाखें थुगु सफूया महत्वबारे सीका काये फु ।

थुगु सफू जि नं म्यानमारया पण्डिताराम आरण्य ध्यानकेन्द्रय् २००९ निसं २०१२ तक च्वना च्वनागु इलय् लाइब्रेरी खना पूरा ब्वनेगु अवसर प्राप्त जूगु खः । उगु सफू पूरा ब्वने धुंका टाइप याका तये दुसा ज्यू धैगु मती तया उगु इलय् संयुक्त अरब इमिरेटसय् रोजगारीया लागी वनाच्चंम्ह केहें सुवर्ण महर्जनपाखें ग्वाहालिया लागि सफूया फोटो कया इमेल छ्वयागु खः । जि २०६९ सालय् नेपालय् लिहाँ वयेधुंका छैय् माँ-बौयात नापला वनाबलय् उगु इलय् हे बाःनं थुगु रसवाहिनी सफू छापे याना धर्मदान कथं इना बिइ दःसा ज्यू धैगु इच्छा प्वंकादीगु खः ।

बाःया थुगु रसवाहिनी सफू ब्वनेगु न्हापानिसं यः । वय्कलं छकजक मखु दोहोरे, तेहेरे याना नं थुगु सफू ब्वना टिपोटकथं च्वयादी कथं -
१. २०६८।९।२९ गते हानं ब्वनेगु शुरुयाना २०६८।१०।२३ ब्वने क्वचाल ।
२. २०६८।१०।२४ गते ब्वनेगु शुरुयाना २०६८।११।२९ ब्वने क्वचाल ।
३. २०७४।५।९ गते ब्वनेगु शुरुयाना २०७४।६।१९ असोज पुन्ही (कति पुन्ही) ब्वने क्वचाल धकाः नं थुगु सफूति हे टिपोट याना तयादीगु जुल ।

थुगु रसवाहिनी सफूया बाखँपाखें प्रभावित जुया मनु जुया जीवनय् कुशल कर्मयाना वने फयेकेमा, दानधर्म याना पुण्य संचय यायेमा, भिपि मनूतय्गु संगत यायेमा, बुद्धशासनयात चिरस्थायी यायेगु ज्याय् ग्वाहालि यायेमा धैगु श्रद्धा प्रबलकथं थःगु जंकुबलय् महापरित्राण यायेगु इच्छा नं प्वंका च्वंगु जुल ।

थुगु रसवाहिनी सफूया महत्व थुइका बाःनं वि.सं. २०६८।७।१५ गते

(छ)

छगू चिच्चाधंगु नोट थें च्वया टिपोट यानादीगु जुल गुकि वय्कलं - 'जि हानं न्हेन्हेदें न्हेच्यादें जीवित जुया (म्हाना) चोंसा जंकु याये दःसा (फःसा) जंकुया उपलक्ष्य कया थ्व सत्यगु (सत्पुरुष) धर्म सफू अपोसित ज्ञानया मिखा चायेका बीगु कल्याण जुइगु सफू छापेयाना फूचागु अनुसारं धर्मदानया रूपे प्रकाश यायेगु । जंकु याये मलाक न्हयव हे दीवंगत जुयावसा जिगु नामं निर्वाणया कामना याना पुण्य बीगु उद्देश्य कया सफू प्रकाश यायेगु' धकाः च्वया थकुगु जुल लिसें इलय् ब्यलय् सफू प्रकाशनया नितिं धया च्वनीगु नं जुल । काय् म्हयायपिनिगु कर्तव्य नं खः कि थः माँ-बौया इच्छा पुरा याना थःगु कर्तव्यधर्म निभे यायेगु । बाःया इच्छाकथं सफू प्रकाशनया नितिं सहलह यानाबलय् दाइ, केहें नापं सकल छेजःपिसं माःकथंया ग्वाहालि यायेगु बचं बिया दिल । सफू प्रकाशनया भवलय् बिश्व शान्ति विहारय् दुपि श्रामणेरपि गवेसको व कुसलोपिके ग्वाहालि कया छुं अंश टाइप यायेगु ज्या न्हयाका छ्वया । ल्यंदनिगु टाइपलिसें श्रामणेरपिसं टाइप यानातःगुयात नं हानं रुजु याना करेक्शन यायेगु ज्याय् केहें सुवर्ण महर्जनं विशेष ग्वाहालि याना दिल । प्रुफ करेक्शन यानावलिसें पालि गाथा व अर्थया शुद्धाशुद्धिया लागि श्रद्धेय गुरुवर भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर व अनागारिका विमलज्वाणीपिके नं ग्वाहालि कया । ई बिया ग्वाहालियाना बिज्यापि श्रद्धेय गुरुवर भन्तेप्रति कृतज्ञ जुयाच्चना नापं खंक मखंक ग्वाहालि यानादीपि सकलसित साधुवाद बियाच्चना । वि.सं. २०३९ सालय् प्रकाशित जूगु थुगु सफूया निगूगु संस्करण प्रकाशन यायेगु भवलय् छुं छुं शुद्धाशुद्धि व परिमार्जन यायेमाःगु आवश्यकता खना वहेकथं करेक्शन जूगु नं जानकारी बियाच्चना ।

अन्तय्, थुगु सफूया अनुवादिका दिवंगत सुशीला अनागारिकाया शासनिक योगदानयात लुमंका वसपोलया निर्वाण कामना याना च्वना नापं वि.सं. २०५७ फागुन ९ गते दिवंगत जुया बिज्याःम्ह सुशीला अनागारिकाया लुमन्तिइ परियत्ति शिक्षाया प्रवेश तृतीय वर्ष, सद्धम्मपालक व कोविद अन्तिम वर्षय् अप्व ल्याः हयेत ताःलापि मिसा ब्नामिपिन्त भोजपुर टक्सार शाक्य समाजपाखे चैत्य सिरपाया व्यवस्था यानावयाच्चंगु लुमंके बहःजू ।

२०७४ चैत्र १०

- भिक्षु बोधिज्ञान

बिश्व शान्ति विहार, नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

मो. ९८५११६७५२५

(ज)

विषय सूचि

	पेज नं.
१) मचाम्हमृगया बाखं	१
२) धम्मसुता उपासिकाया बाखं	४
३) कुड्डराज्यवासी स्थविरया बाखं	७
४) आरज्जिक महाअभयस्थविरया बाखं	१०
५) श्री नागया बाखं	१४
६) श्रद्धातिस्स धयाम्ह मन्त्रीया बाखं	१७
७) श्रमणगामया बाखं	२०
८) अभय स्थविरया बाखं	२६
९) नागा धयाम्ह मय्जुया बाखं	३१
१०) वट्टुलपर्वतया बाखं	३९
११) उत्तरोलियया बाखं	४२
१२) कम्पसुमन स्थविरया बाखं	४७
१३) पुवपब्बतवासीतिस्स स्थविरया बाखं	५२
१४) चूलतिस्सया बाखं	५७
१५) तिस्सादायिकाया बाखं	६१
१६) अरियगल्लतिस्सया बाखं	६६
१७) गामदायिकाया बाखं	७८
१८) धम्मादायिकाया बाखं	८१
१९) किञ्चिसंघाया बाखं	८५
२०) श्रद्धासुमनाया बाखं	९४

(ॐ)

लंकाद्वीप उत्पत्तिया बाखँ

१. मचाम्ह मृगया बाखँ:-

लंकाद्वीपय् 'उत्तलोमिक' धयागु छगू न्ह्याइपुसेच्वंगु विहार दु । उबले अन विहार लिक्कसं आपालं मृगत व बन्देलत बासं च्वनाच्वन । छन्हुया दिनय् अन छगू गामय् ब्याधाया काय् नं आपालं मृगत व बन्देलत खना जंगलया छखे पाखे सिमा हःया बल्चा दयेका धनुष व तीर ज्वना मृगत वइगु स्व स्वं च्वनाच्वन । अले छम्ह मृग नसा मा मां पुखुली लः त्वनेत वयाच्वंगु बखते उम्ह मृग अन धर्माश्रमय् धर्मश्रवण यायेया लागि घोषणा याःगु शब्द ताया गःपः थत छोया न्हाय् पं धर्मदेशनाया स्वरे बिया छपा तुति ल्हवनाच्वन । उगु बखते हे ब्याधां वयात छथु हे बाणं कयेका बिल । व मृग अनं मृत्यु जुया अन हे विहारय् बिज्याना च्वम्ह अभय महास्थविरया केँहेया गर्भय्प्रतिसन्धि जू वन । भिला बिते जुइवं हे जन्म जुया क्रमशः तःधि जुजुं न्हेदँ दत ।

अनलि माँ-बौपिसं अभय महास्थविरयाथाय् यंकल । व कुमारयात ताकाल मदुवं हे प्रव्रज्या याना बिल । वया न्हापा मृग जुया च्वंबले धर्मश्रवण याना वःगु आनुभावं साखःगु बखते हे तचपञ्चक भावना यायांप्रतिसम्भिदा ज्ञान वछलाभिज्जा सहित अरहत्त फल प्राप्त जुल । वया पाजु स्थविर पञ्चअभिज्जा प्राप्तम्ह अरहत्त फल प्राप्त मज्जुनिम्ह जुया नं थःत अरहन्त धका सम्भे जुयाच्वन । अनलि छन्हुया दिनय् श्रामणेर न्हापनं थः उपाध्याययाथाय् वन । अन वया उपाध्यायनं ऋद्धिबलं ल्हा चक्कंका पाः ल्हातिं ४९ गू योजन दुगु चन्द्रमण्डलय् थियाच्वन ।

श्रामणेरं खन । भन्ते थुकथं यायेगु योग्य मजू धाल । स्थविरं श्रामणेर उत्तमगु अरहत्त फलयप्रतिस्थिति जूगु मसिया वयागु खँय् वास्ता मया । अनलि श्रामणेरं थःगु ऋद्धिबलं द्वःलं द्वः चन्द्रमा हया केना भन्ते ! चन्द्रमा सच्छि,द्वच्छि बा लखलख हयेगु व छुं तःधंगु ज्या मखुनि । व सोया नं छगू मात्र तृष्णायात क्षय यायेगु हे उत्तम,

उकियात हे तःधं धका धाइ ।

यो गन्त्वा पुरिसो दिस्वा, तीरड्डो व महम्बुधि,
समुद्धोयं मया दिड्डो भासते व अपञ्जवा ॥१॥

गुम्हप्रज्ञा मदुम्ह व्यक्ति महासमुद्रय वना महासमुद्रयात घाटय्सं
तुं दना स्वया जिं थ्व समुद्र खन धका धया जुइथें ॥१॥

एवमेविधयो भिक्षु, किलेसे केचि अत्तनि,
विक्खम्भेत्त्वान भिज्जाण बलं, लद्धान अद्भुवं ॥२॥

अप्पहन्त्वा किलेसानं, लद्धत्थोस्मिंति मज्जति,
तण्हादासव्यथो होति, अमुत्तोयेव वत्तति ॥३॥

अथे हे थ्व संसारय गुम्ह भिक्षुं थःके दुगु छुं भतिचा क्लेशतयत्
चीका छोया अनिशितगु अभिज्ञा बल प्राप्त याना क्लेशतयत् पूर्णरूपं
हटे मयासे जित अर्थ (अरहत् फल) प्राप्त जुल धका भापियाच्चनीगु
खः । व भिक्षु तृष्णा च्यो जुयाच्चंगु रोगं मुक्त मजूसे हे अथे हे
दयाच्चनी ॥२॥

अलक्खिं असिवं भीमं, अनपायिं अनत्थदं,
यो तण्हं पजहे भिक्षु, सो मुत्तो मार बन्धनाति ॥४॥

गुम्ह भिक्षुं अलक्षिणगु, कल्याणकर मखुगु, ग्यानापुसेच्चंगु, नाश
जुइगु, अनर्थ जुइकीगु तृष्णायात त्याग याई, व भिक्षु मारयागु बन्धनं
मुक्त जुइगु खः ॥४॥

उगु गाथा न्यना स्थविरं बाँलाक विपश्यना भावना याना उगु
हे क्षणय क्लेशं मुक्त जुया अरहन्त जुल । अनलि कन्हे खुनु स्थविरया
कँहँम्हं श्रामणेरेनापं स्थविरयात निमन्त्रणा यावल । स्थविरं कँहँयात थथे
धाल, उपासिका थौ! छं आपालं भिक्षुपि खना चित्त प्रशन्न जुइमाः । छं
निम्हसित जक नयेगु दयेके व गाः धका धया वयात लिछ्वया, कन्हे
खुनु न्हापनं चीवरं पुना ल्हातं पात्र ज्वना स्वीद्वः भिक्षुपिनापं बिज्यात ।
इमिगु आनुभावं इपि निम्हसित जक धका दयेका तःगु भोजन सूप व
ब्यञ्जन नं स्वीद्वःलं मयाक भिक्षुपिन्त पुरे जुल । इमिगु हे प्रभाव छँ

नं बढे जुल । भिक्षुपि नं प्राप्त जूगु आसनय् हे फेतुल । भोजनं लिपा
उपासिकां भुक्तानुमोदन यायेत श्रामणेरया पात्र ज्वना वस्पोल नं बीचे
मंगल कामना या यां मधूर स्वरं धर्म उपदेश बिल । धर्मदेशनां लिपा
माँ-बौ आदि न्यासःगु कुलया मनूत अरहन्त फलय्प्रतिस्थित जुल ।
आपालं जनतापिन्त उगु धर्मदेशना सार्थक जुल ।

देसेन्तेव विपिनज मिगा सद्धमत्ते निमित्तं,
लद्धा धम्मं मनुजविभवं चापवग्गं लभन्ति ।
सद्धं बुद्धे विहितमतिमा साधु सुत्वान धम्मं,
किंनो सग्गे रमति मुनिना वण्णनीये विमानेति ॥५॥

जंगलय् च्वंपि मृगतयसं शब्द मात्रय् निमित्त कया धर्म प्राप्त
याना काये धुंका मनुष्य वैभव व मोक्ष समेतं प्राप्त याना काइगु
जुयाच्चन । उपदेश बीगु जुयाच्चन । बुद्धयाप्रति श्रद्धा दयाच्चम्म
बुद्धिमान सत्पुरुषं धर्म न्यना मुनिपिसं वर्णन याये बहःगु विमान दुगु
स्वर्गय् छाये न्ह्याइपु मताइ ॥५॥

मचाम्ह मृगयागु छपूगु बाखँ क्वचाल ।

Dhamma.Digital

२. धम्मसुता उपासिकाया बाखँ :

श्रीलंकाय् रोहण धयागु जनपदय् तःधंगु न्ह्याइपुसेच्चंगु छगू गां दु । सःलंसः भिक्षु-भिक्षुणीपि च्वनाबिज्याःगु सःलंसः विहार दुगु जुल । लुं वहः आदी अनेक प्रकारया धन सम्पत्तिं जाःगु, तःतःधपि साहु महाजनपिसं जाःगु, प्याखं हुइगु, म्हे हालिगु, बाजा आदिं न्हि न्हि मनूतयगु मन आनन्द जुइगु, सदानं दान याना च्वनिपि जनतापि दुगु स्वंगू वस्तु पूजाय् श्रद्धा भक्ति याना जुइपि, चाःचाहिलाच्चंगु उखँ थुखँ धर्मय् साधुकार बियाच्चपिनिगु गां छगू दु । अन राजमहाविहारया दथुइ तुयुगु पखालं चाहुइका तःगु मोति आदि लाना तःगु थें तुयुगु फिसःलं बाँलासे च्वंगु, तहराया दथुइ पृथ्वी रूपी मिसाया छयेने पुया तःगु वहःयागु मुकुट थें शोभायमानगु मणिचैत्य धयागु तःग्वगु चैत्य दुगु जुल । अन तःधंगु ध्वाखाया कोठा लिक्क सजेधजे याना तःगु धर्म उपदेश बीगु मण्डपय् न्हित्थं धर्मदेशना जुयाच्चन । धर्म उपदेश न्येनया लागी छम्ह उपासिका थः काय्यात पतिं ज्वंका न्यासि वया सभाया सिथे फेतुना मन मेथाय् मछ्वःसे आदर गौरव तया धर्म उपदेश न्यनाच्चन । अनलि उम्ह उपासिकाया काय् म्हितु म्हितु पःखाया क्वेय् वना फिइ म्हिताच्चन । छम्ह सर्प उगु पःखाया प्वालं पिहाँ वया व मचायात न्याना प्वाल्य् दुहाँ वन । अन व मय्जु काय्यात न्याःम्ह सर्पयात खँ सां, यदि मेपि सुयात कन धाःसा धर्मउपदेशयात बिध्न यायेगु जुइ । काय् धयाम्ह उलि दुर्लभ मजू । गुलि दुर्लभ बुद्ध उत्पन्न जुइगु खः । अले मनू जुइगु नं उलिं हे दुर्लभ, दुर्लभगु लाभ याना च्वनाम्ह दुर्लभगु धर्म उपदेश न्यनेगु हे श्रेष्ठ-उत्तम धका सुयात नं मकंस्य धर्म उपदेश हे न्यनाच्चन । काय्म्ह विषं कया बेहोश जुयाच्चन । अनलि धर्मदेशना सिधसेलि उपासिका दना वन । हानं थः मचाया लिक्क वना विषं कया थिग्री च्वनाच्चम्हकाय्यात खना मेगु छुं मन्त्रं, वासलं जी मखु सत्यक्रिया हे श्रेष्ठ उत्तम खः धका काय्यागु छ्यों ज्वना सत्यक्रिया यायां थथे धयाच्चन ।

येन सच्चेनहं बुद्धसरणे सुप्पतिट्ठिता,
तेन सच्चेन मे पुत्तो सुखितो होतु निब्बिसो ॥१॥

गुगु सत्यया प्रभावं जि बुद्ध शरणय सुप्रतिस्थित जुयाच्चना ।
उगु सत्यया प्रभावं जिमि काय विषं मुक्त जुया सुखी जुइमा ॥१॥

येन सच्चेनहं धम्मसरणे सुप्पतिट्ठिता,
तेन सच्चेनहं मे पुत्तो सुखितो होतु निब्बिसो ॥२॥

गुगु सत्यया प्रभावं जि धर्म शरणय सुप्रतिस्थित जुयाच्चना ।
उगु सत्यया प्रभावं जिमि काय विषं मुक्त जुया सुखी जुइमा ॥२॥

येन सच्चेनहं संघसरणे सुप्पतिट्ठिता,
तेन सच्चेन मे पुत्तो, सुखितो होतु निब्बिसो ॥३॥

गुगु सत्यया प्रभावं जि संघ शरणय सुप्रतिस्थित जुयाच्चना ।
उगु सत्यया प्रभावं जिमि काय विषं मुक्त जुया सुखी जुइमा ॥३॥

येन सच्चेनहं धम्मं सुणमाना खणम्मिच,
अनञ्जवीहिता आसिं तेन हञ्जतु किब्बिसं ॥४॥

गुगु सत्यया प्रभावं छगू क्षण भर जूसां मन मेथाय मछ्वसे धर्म
न्यना । उगु सत्यया प्रभावं पाप मदयेमा ॥४॥

अक्खरं वा पदंवा पि कथामग्गं अहापयं,
अस्सोसिं पवरं धम्मं तेन हञ्जतु किब्बिसं ॥५॥

जिं छगःआख,छगू पद बाखँयागु क्रम नं भचा हे मतोतुसे थ्व
उत्तमगु धर्मयात न्यना । उगु सत्यया प्रभावं पाप मदयमा ॥५॥

बुद्धो निययानिको धम्मो सन्दिट्ठिकमकालिको,
तेन सच्चेन मे पुत्तो सुखितो होतु निब्बिसो ॥६॥

बुद्ध भगवान चतुरार्यसत्य धर्मयात सीका बिज्याम्ह खः । धर्म
निर्वाणया लिक्कसं थ्यंका बीगु खः । थनया थनसं प्रत्यक्ष फल बीगु
खः, समय बिते मजुवं फल बीगु खः । उगु सत्यया प्रभावं जिमि काय
विषं मुक्त जुया सुखी जुइमा ॥६॥

संघो सुप्पटिपन्नो च चतुमग्गफले ठितो,
तेन सच्चेन मे पुत्तो सुखितो होतु निब्बिसो ॥७॥

भिग्गु मार्गय् बाँलाक आचरण युक्तम्ह संघ, प्यंगू मार्गफल्य्
प्रतिष्ठितम्ह नं खः । उगु सत्यया प्रभावं जिमि काय् विषं मुक्त जुया
सुखी जुइमा ॥७॥

पञ्चवस्ससहस्सानि सचे तिद्धति सासनं
तेन सच्चेन मे पुत्तो सुखितो होतु निब्बिसो ॥८॥

यदि बुद्धशासन न्याद्धः दँ स्थीर जुया च्वनिगु जूसा उगु सत्यया
प्रभावं जिमि काय् विषं मुक्त जुया सुखी जुइमा ॥८॥

अनंलि उम्ह उपासिकाया काय् सत्यक्रियाया अन्ते याउंक
घना दंम्ह थें आनन्दपूर्वकं दना माँया न्हयोनेच्चन । व मय्जुं थःगु
सत्यया प्रभावं काय्यात निरोग याना उगु हे हर्ष खुशी जुया व प्रसन्न
मन जुया आपालं पुण्य कर्म याना अनं लिपा मृत्यु जुया देवलोक्य्
जन्म जूवन । उकिं थथे धका तया तःगु खः ।

सुत्वा धम्मं पमुदितमना, मातुगामापि एवं,
उप्पजित्वा रमति तिदिबे, किब्बिसं चापहाति ॥
सद्धाबुद्धिप्पमुखजनता, साधु धम्मे चरन्ता
निब्बाणं वा दिविजं मनुजं सम्पदं चानुभोन्ति ॥९॥

मिसा जाति नं प्रमदित मनं धर्म खँ न्यना थुकथं पापयात
नं त्याग याइगु जुयाच्चन । स्वर्गय् उत्पन्न जुया न्ह्याइपुका च्वनीगु
जुयाच्चन । सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् आचरण याना श्रद्धाबुद्धि प्रमुखपि
जनतापिसं निर्वाण सम्पत्ति दिव्य सम्पत्ति मनुष्य सम्पत्ति नं अनुभव
याइगु जुयाच्चन ॥९॥

धम्मसुत्ता उपासिकाया निपुगु बाखँ क्वचाल ।

३. कुडुराज्यबासी स्थविरयागु बाखँ

श्रीलंकाय् तःधंगु गामय् अनेक प्रकारयापि सःलंसः भिक्षुपिसं बास याना बिज्याइगु महावापि धयागु छगू विहार दु । उगू समय् अन दच्छि यंकं अरियवंस धयागु धर्मदेशना जुयाच्चन । तापकं निसैं आपालं मनूतयसं उगु धर्म उपदेश न्यं वइगु जुयाच्चन । अन आपालं मनूतयगु पुचः मुनाच्चनीगु जुल । उगु बखतय् कुडुराज्य धयागु थासं छम्ह महास्थविरं जिं नं अरियवंस धयागु धर्मोपदेश न्यने धका अन बिज्यात । तर अन स्वःगु बखतय् च्वनेगुथाय् प्राप्त मजुया सभाया ल्यूने तहराय् पिने छथाय् घाँयया द्वँय् च्वनेगुथाय् छगू सिबे मदुगु जुल । अले वसपोल भन्ते अन फेतुना चच्छि उगु धर्म उपदेश न्यन्यं सोमनस्स प्राप्त जुया चिमिसैं बँ बँ दना वःगु जुल । तर उगु घाँय् द्वँय् धाःसा छम्ह गौमन सर्प च्वनाच्चंगु जुल । उम्ह सर्प पिहाँ वया स्थविरयागु तुति कापी दुहाँ वना न्यात । स्थविरं सर्प न्याःगु सीका यदि जि थन हाल धाःसा धर्म श्रवण यानाच्च्वपिन्त बाधा जुइ धका भालपा ल्हाः पिकया सर्पया छ्यो क्वातुक ज्वना लाकां म्हिचाय् स्वथन । म्हिचा प्वाः तिना छखे तया धर्म उपदेश न्यनाच्चन । धर्म उपदेशया आनुभावं भन्तेयागु शरीरय् बिष फैले मजू ।

अनंलि द्यो तुइवं मनुष्यपि ल्याहाँवंसेलि स्थविरं नं जिं सर्प छम्ह ज्वना तया धका सर्पयात क्यना बिज्यात । छपिसं गुबलेनिसैं सर्प ज्वना तया धका भिक्षुपिसं न्यन । भिक्षुं बाखंया निदान खँ कंगु समयय् निसैं हे जिं सर्प ज्वना तया धका धाल ।

भन्ते, आश्चर्य, अद्भूत हे खः । छपिसं थपाय्सकं घोरबिष दुम्ह सर्प न्यातं नं बिषया बेगं चित्त मेथाय् मछवसे धर्मया खँ हे न्यना च्वना बिज्यात । वस्पोलं हानं धया बिज्यात । “भो आवुसपि! जिगु शरीरं बिषं मतोतुनि । उकिं सत्यक्रिया याना बिष हटेयाना छ्वये ।

धम्मं मया लोकहितस्स तस्स, सुभासितं सुस्सुतमज्जयस्मा
सच्चेन मे तेन विसं विनासं, पयातु आपोविय पोक्खरस्मा ॥१॥

लोकयात हितयाना बिज्याइम्ह वस्पोल भगवान बुद्धयागु

सुभाषितगु धर्म थौं जिं न्यना । थ्व हे सत्यं पुखुलिं लः पिहाँ वनी थें
जिगु शरीरय् न्यंक भनं फिजे जुयाच्चंगु बिष नाश जुया वनेमा ॥१॥

पदक्खरं तस्स न नासयन्तो, अत्थञ्च धम्मं मनसी करोन्तो
यस्मा सुतं तेन विसं विनासं, पयातु तोयं विय पोक्खरस्मा ॥२॥

छगः आखः नं छगू पद नं छगू अर्थ नं तोमफिक जिं मन तया
धर्म न्यनाच्चना । उगु धर्म न्यनागु प्रभावं पुखुलिं लः पिहाँ वनीथें जिगु
शरीरय् फिजे जुयाच्चंगु बिष नाश जुया वनेमा ॥२॥

गुणानुभावा पणिधानतो वा, जिनस्स तेनेव सुदेसितेन ।
धम्मानुभावेनपि संघ तेजा, विसं विनास समुपेतु खिप्पन्ति ॥३॥

बुद्धयागु गुणया प्रभावं वा प्रार्थनायानागुया आनुभावं, भगवान्
बुद्धया उगु हे बाँलाक कनातया बिज्याःगु धर्मया आनुभावं नं संघपिनिगु
तेजं नं याकनं बिष नाश जुइमा ॥३॥

अले वस्पोलया सत्यक्रियाया अन्तय् पलेस्वाँया हलं लः कुतु
वनीथें विष पिहाँ वया सर्प पृथ्वीले दुहाँ वन । अले वस्पोल बिष मुक्तम्ह
जुया प्रसन्न जुया बिज्यात । भन्तेपिनिगु धर्मया प्रभावयात प्रसंशा याना
थथे धया बिज्यात ।

धम्मो पनेसो सुगतप्पसत्थो, तरीव संसारमहण्णवस्स,
ब्रम्हासुरादीहि नमस्सनीय्यो, रसो दसानं परमो तिलोके ॥१॥

संसार सागरं तरे जुइगु दुंगार्थे जाःगु बुद्धं प्रशंसा याना
बिज्यानातःगु ब्रम्हादि देवतापिसं नं नमस्कार याये बहःगु स्वंगु
लोकया रस मध्यय् उत्तमगु रस जुयाच्चंगु थुगु धर्म खः ॥१॥

महागदो मच्चु जरापहाणो, सब्बीति नासाय विसेस मन्तो ,
सब्बत्थ दानेन च कप्परूक्खो, चिन्तामणि भद्घटो व धम्मो ॥२॥

जरा मरणयात नाश याइगु तःधंगु वासः, सम्पूर्ण उपद्रवयात नाश
याइगु विशेष मन्त्र, दक्को अर्थ सिद्ध यानाबीगु कल्पबृक्ष, चिन्तामणि
भद्रघटथें जाःगु धर्म खः ॥२॥

धम्मं विना नत्थि पिता च माता, तमेव ताणं सरणं पतिट्ठा
तस्माहिभो किच्चमज्जं पहाय, सुणाथ धारेथ चराथ धम्मेति ॥३॥

धर्म बिना न माँ दु, न बौ दु । धर्म हे रक्षा खः। धर्म हे शरण
बीम्ह खः । प्रतिस्था बीम्ह खः । अथेया कारणय् मेमेगु ज्या तोता धर्म
न्यं, धारण या, धर्म आचरण या ॥३॥

थुकथं सद्धर्मयात प्रसंशा याना भिक्षुपिन्ति उपदेश बिया थःगु
थासय् हे वना ताकाल तकं धर्मपूर्वक जीवन हनां आयुया अन्ते स्वर्गेय
बिज्यात ।

एवं भो यो पमुदितमनो, भिक्खु सुत्त्वान धम्मं ।
पापिस्सायं विसमभिभुसं तस्स धम्मानुभावा ॥
सुत्त्वा धम्मं भजथ भवता, किच्च मज्जप्पहाय
तं वो सग्गे ददति विभवं मोक्खमग्गञ्च कामं ॥१॥

गुम्ह भिक्षुं मन प्रसन्न याना धर्म न्यना बिज्याइ व धर्मया प्रभावं
कडागु बिष नं नाश जुया वनी । अथे जुगुलिं छलपोलपिसं नं मेगु ज्या
तोता धर्म न्यना बिज्याहुँ । व धर्म छलपोलपिन्तिस्वर्गय् कामना याःगु
वैभव बी । धर्म मोक्षयागु लँपु नं क्यना बी ।

कुड्डराज्यय्चवना बिज्याःम्ह स्थविरयागु स्वपुगु बाखँ क्वचाल ।

४. आरञ्जिक महाअभयस्थविरया बाखँ

श्रीलंकाय महातलाक धयागु छगू विहार दु । छम्ह अभय धयाम्ह स्थविर त्रिपिटकधर जुयाच्चन । गांया सिथयच्चनेगु तोता अन न्हयोनेसं छथाय् जंगलया दथुइ दय्का तःगु कुटी च्वनाबिज्याःगु जुल । वस्पोल लिपा आरञ्जिक जंगलयच्चनीम्ह महाअभयस्थविर धका प्रसिद्धम्ह जुल ।

अनलिनं छगू समयय् छम्ह उपासकं वसपोलयाथाय् न्हयोने वना वन्दना याना धर्म उपदेश न्यना प्रसन्नगु मनं वसपोलयात किनिदं तक प्यंगूप्रत्ययद्वारा सेवा यात । व उपासकं स्थविरयात चीवरया लागि समय समयय् काप दान बीगु जुयाच्चन । तर ब्यूब्यूगु कापःत 'हरन्तिक' धयाम्ह छम्ह खुँ चान्हे भन्तेयाथाय् वना खुया यंकीगु जुयाच्चन । स्थविर न्ह्याबलें हे चीवर भ्वाथम्ह जुयाच्चन । छन्हुया दिने उपासक विहारय् वना स्थविरया भ्वाथगु चीवर खना जिला चीवरया लागि यक्व हे कापः त बियागु खः धका चिन्तना यात । हानं थुपि यक्व चीवर सुइत कापःत बिया नं चीवर सुया पुना जकं मबिज्याःला, कापः गनं तया तयगु थासय् जक तया तलला, अथवा मेपिन्त जकं दान बिल ला, छुं कारण दयेमा धका मती तया न्ह्याबलेसं लें क्वहाँ वना सुलासुला स्वइच्चन । विहारय् वयाच्चपि व वनाच्चपिनिगु परीक्षा यानाच्चन । अले खुँ स्थविरयात कापतः ब्यूगु खँ सीका व कापः काये धका चान्हे विहारय् वना, कापः ज्वना हानं उगु हे लँपुं वल । अन उपासकं कापः सहित खुँयात खन । ब्वां वनां खुँयागु आँगसा ज्वना थुलिथुलिमच्छि ई तक जिं आर्ययात कापःत बियागु यंकिम्ह 'छ हे का मखा? धका धाल । खुँ नं थ्व खँ न्यनेवं हे वयाकेच्चंगु चीवर वस्त्र लाका काल । हानं वयागु ल्हा तुती दाया कमजोर याना बिल । अफ सीम्ह मनू वां क्छइगु श्मसानय् यंका सीम्ह मनूयात क्वपुबुंसा पुइका सीम्हेसिगु जनफाते थसः पायेका ल्हाःतुति चिना फेने मजीक गोतुइका क्वातुक चिना थः नं मोल्हुया न्हापार्थे गामय् वया गांया दथुइ दथुइ दना-भो गामवासीपि ? जिगु खँ न्यं । थौं चान्हे छम्ह अमनुष्य वइ । व अमनुष्यं छिमिगु तःधंगु बिनाश याइतिनि । शान्तगु थासय् दुहाँ वना खापा तिना फेतुना च्वं । वं जि छिमि फलानाम्ह फलानाम्ह थःथिति खः

धका इत्यादि खँ ल्हाःवःसां न वनापं खँ ल्हायेमते धका धया जुल ।
गामवासीपि उगु खँ न्यना भयभीत व त्राश चाया खापा तिना उखे
थुखे सू वन । चान्हे खुँ सीम्ह मनूयात फेने मफया सीम्ह मनूनापं हे
छम्ह याना चिना तःम्ह मनू थःगु छँ या लुखाय् वया कलाम्हेसित सः
तल जि 'हरन्तिक' धयाम्ह खः धका धाल । तर व मिसा भन ग्याना
थारा न्हुयाच्चन । यक्ष धका सम्फे जुया सुलाच्चन । खुं व मिसायात
अनेकप्रकारं सःतूसा नं खापा चायेकि धालं नं चायेका मब्यू । अथे हे
माँ-बौ थः थितिपिन्थाय पासापिनिगु छँ वना नं अथे हे खापा चायके
बी मफुत । वं वंथाय्च्चंपिं मनूतय्सं नं अमनुष्य वल धका मती तया
ग्याना खापा चायका मब्यू । खुं नं फुक्क गामय् चाहिला नं मेथाये
गनं हे शरण प्राप्त मजूसैलि स्थविरयागु हे शरण वने धका विहारय्
वना बिन्ति या वना * भो स्वामी दासया शरण छपिं जुया बिज्याहुँ ।
जित प्यपुंक चिना तम्ह थ्व सीम्ह मनूयात फेना जिगु दुःखं मुक्त याना
बिज्याहुँ ।* स्थविर नं उम्ह मनूयात खना हृदय कम्पमान जुया दया
करुणा तया वयात प्यपुंक चिना तम्ह सीम्ह फेना बिल । सीम्ह हानं
तापाक तया वयात क्वाःगु लखं मोल्हुइका वयात दाया हःगु थासय्
पंत्वाचाय्च्चंगु चिकं कया वयागु म्ह छम्हं बुइकाच्चन । उखे उपासक
सुथे न्हापनं खुँ गन वन धका न्यं न्यं मा मां स्थविरयाथाय् थ्यंक
वल । अन खुंयागु जनफातय् चिक नं बुइकाच्चंगु खनां स्थविरनापं खँ
ल्हाःल्हां थथे धाल ।

एसो मह्यं सहायोति, उपकारं करोति यो,

न तं सो सरते चोरो, नत्थि चोरे सहायता ॥१॥

थ्व जिमि पासा खः । जित उपकारयात धका खुं धइम्हसिन
लुमंकी मखु । छाया धाःसा खुंयापाखें सहायता दइमखु ॥१॥

खादन्तोपि पिवन्तोपि, सयन्तोपि च एकतो,,

न जहातत्तनो धम्मं, नत्थि चोरे सहायता ॥२॥

छथासं नःसां त्वंसां नं हानं दंसां नं (खुँ नं) थःगु स्वभाव
तोतिमखु । छाया धाःसा खुंयापाखें सहायता दइमखु ॥२॥

मुखेनेकं लपेचोरो, कायेनेकं करोति सो,
लद्धोकासो हरन्ते व, नत्थि चोरे सहायता ॥३॥

खुँ म्हुतुं छगू खँ ल्हाई । शरीरं छगू ज्या याइ । मौकाय्
लातकि खु हे खुइ । छाय् धाःसा खुंयापाखें सहायता दइमखु ॥३॥

माता पिता च बन्धु च, दिस्वा चोरं सहायका,
दूरतो परिवज्जति, कंखन्ति संङ्गमे सदा'ति ॥४॥

माँ बौपिसं हानं थःथिति पासापिसं नं खुँयात खनेवं तापाकंनिसं
तोताच्चनी, नापलात कि सदां नं शंका यानाच्चनी ॥४॥

हानं थथे धाल भो भन्ते, थुगु प्रकारं मेपिगु खुइम्ह, मित्र
द्रोहियात उपकार याय् मते । ख्याना छवया बिज्याहुँ । अनंलि व
उपासकयात उपदेश बिया उम्ह भन्ते नं धया बिज्यात ।

यो चा यस्स डसे पादं, तस्स पादं न सो डसे,
एवमेव हि दुट्ठस्स अदोसो व पसंसितो ॥५॥

सुं गुम्हेसिनं सुं गुम्हेसिगु तुती न्याइ, अथे न्यात धका वं वयागु
तुती हानं न्याइ मखु थथे हे दुष्टम्हेसित द्वेषभाव मयायेगुयात प्रशंसा
याय् बह जू ॥५॥

अकतज्जुस्स पोसस्स, मेत्तिं यो न करिस्सति,
कस्स मेत्तिं हि सो कयिरा, तमाहु चरियं बुधाति ॥६॥

गुण म्हमस्यूम्ह मनूयात गुम्हसिनं मैत्री तइ मखु । उम्ह व्यक्तिं
सुइत मैत्री तःजुइ । उजाम्हसित मैत्रीतयगु हे धात्थैयागु मैत्री चर्या
धका पण्डितपिसं धया तल ।

हानं अथे धका छम्हसियाप्रति हे चित्त दुषित यायेमत्थे ।
थःम्हं यानागु कर्मया विपाक थःम्हं हे भोग यायेमाल । थथे धका धया
उपासकयात भन्ते नं लिछवया बिज्यात । अले "हरन्तिक" गुलिचां हे
मदुवं म्हंफत । अले स्थविरयाथाय् वना वन्दना याना "भो भन्ते ! जि
थुगु हे जन्मय् मेम्ह थें जुल । हानं जि गृहस्थी जुयाच्चने मखुत ।
"भो भन्ते ! जित दया करुणा तया प्रव्रज्या याना बिज्याहुँ" धका प्रव्रज्या

पचन। अले स्थविरं वयात प्रव्रजित व उपसम्पदा याना बिज्यात ।
हरन्तिकं यायेमाःगु ज्या याना विपस्सना भावना अभिवृद्धि याना च्वंच्चं
अरहन्त फल प्राप्त याना काल । हानं उम्ह भिक्षु "हरन्तिक स्थविर"
धका प्रसिद्ध जुल ।

पापो हुत्वा पठम समये पञ्चकामेसु गिद्धो,
यो वे पच्छा पजहति मदं योनिसो लोकयन्तो ।
सोपायम्भो तिभव विभवं काममस्सादयित्वा,
निब्बाणं अगं सिवममतं याति सत्थूप्पत्थं ।

भो सज्जनवर्गपि ! न्हापां पापी जुया, पञ्चकामगुणे लोभी जुया,
गुम्हेसिनं लिपा उचितगु बिचार याना मद (अभिमान) यात तोती । व
मदयात तोतूम्ह स्वंगू लोकयागु सुख अनुभव मयास्य बुद्धं प्रशंसा याना
बिज्याःगुअग्रगु, शान्तगु अमृतनिर्वाणय् थ्यंकवनी ।

आरज्जिक महाअभयस्थविरयागु प्यपूगु बाख्खं क्वचाल ।

५. श्रीनागया बाखँ

लंकाद्वीपे श्रीनाग धयाम्ह छम्ह ब्राम्हण दु । वया छम्ह काय् दुगु जुल । छन्दु व एकान्तगु थासय्वना थथे बिचार यानाच्चन । “धन मुंका सिपाहीतय्त धन बिया अनुराधपुरय् राजछत्रं कुया जुजु जुइ” । अले व धन गनं प्राप्त जुइ धका धन प्राप्त जुइगु ज्या माला स्वस्वं दक्षिण महाविहारय् चैत्य खन । थुगु चैत्य तछ्याना धन कया परिषदमुंके धका बिचार याना वं आपालं मनूतय्त मुंका दक्षिण महाचैत्यय् थ्यंक वन । चैत्य तछ्याकेत मनूतय्त अहे यात । मनूतयसं चैत्यया भू मामां स्वापू मखना “ भो स्वामि ! चैत्यतछ्यायेत स्वापू मखं” थथे धायवं श्रीनाग इमिके हे न्यन सुनां थुगु चैत्यया भू स्यू? हिलोलि धयागु गामय् “बहुलो” धयाम्ह चण्डाल दु । वं थुगु खँ स्यू । अले वयात सःतके बिया थथे धाल -“ हे भणे ! छं थुगु चैत्यया भूस्यू धका आपालं मनूतयसं धयाच्चन । उकि भूयात सीका चैत्य स्यंका ब्यू” । उम्ह चण्डालं धाल । “जिं द्योपिसहित लोकय् मारसहित ब्रम्हा, श्रमण-ब्राम्हण व प्रजापिनि अग्रम्ह भगवान् अरहन्त सम्यक्सम्बुद्धया शरणे वना च्वनाम्ह उपासक खः । उकिं जिं चैत्य स्यंके मखु । देवया नं देव जुया बिज्याकम्ह भगवान बुद्धयागु धातु चैत्य स्थापना यानातःगु चैत्य स्यंकेगु ज्या आनन्तरिय कर्म समान खः धका धाल । थ्व खँ श्रीनागं न्यना वयागु न्हाय्पने गसुली सूगु थें जुल । अले व खना तंम्बया थ्वयात यंका सुली गोत्वीका ति धका अहेयात । इमिसं नं उम्ह बुद्धभक्त चण्डालयात सुली गोतुइकल । उम्ह चण्डालया न्हेम्ह काय्पि दुगु जुल । इमिसं नं चैत्यया भूस्यू धका धागुःलिं इमित न सःतके बिया चैत्य तछ्या धका हुकुम बिल । इमिसं नं भगवानया धातुप्रतिस्थित याना तःगु चैत्य स्यंके मफु धका धाल । श्रीनागं इपि खना नं तंचाया इमित नं अथे हे सुली गोतुका तल । उकिं थथे धाःगु खः-

चन्दनागरुगन्धोव सुगन्ध मा घायि साधूसु,
विरज्जन्तीसु रज्जन्ति कुणपे नीलमक्खिका ।
दिस्वा सुत्वा पि बुद्धञ्च धम्मं सोतरसायनं,
न जनेन्ति मनो हास तथा संसारखाणुका ।

भो सज्जनपि ! न्यो तृष्णारहित जुया त्रिरत्नया गुण अनुस्मरण
यानाच्चपि सत्पुरुषपिसं त्रिरत्नयागु गुणया सुगन्ध चन्दन, अगरूया
गन्ध थे बास ताःया आनन्द कयाच्चनी । वाउपि भुजितयसं सीम्हसिगु
शरीरयागु गन्ध नंतुना आनन्द तायाच्चनी । व थे संसारया सिमा खो
थे जाःपि मनूत बुद्धयाप्रतिभायात खना हानं बुद्धयागु धर्म उपदेश न्यना
आनन्द तायेमाःगुली आनन्द ताइमखु ।

अले उपि बौ काय् च्याम्हेसिगु गुणया आनुभावं देवतापिसं
देवलोकं रथ हया फुक्कसिनं खंक खंक हे इमित रथे तया द्योपिनि
सैन्यसिपाहीनापं तूषित भुवने ब्वना यंकल । मुनाच्चपि जनसमूह नं उगु
तःसकं अद्भूतगु घटना खना प्रसन्न मने " भो महाराज ! चैत्य स्यंका
बिज्यायेमत्य धका श्रीनागयात सम्भे बुभेयात ।" अले इमिगु खँ न्यना,
चैत्य स्यंकेगु तोता पूर्वपाखे महागंगाया लिक्कच्चंगु" मधुपिड्डिक" धयागु
गामय् मधुपिड्डि धयागु चैत्य तछयाके बिया धन कया उकिं हे शैन्यत
मुंका युद्ध यायां राज्य कया अनुराधपुरया जुजु जुया श्री ऐश्वर्य प्राप्त
यात । उगु हे अकुशल कर्म वयात गुलिचां मदुवं हे तःधंगु रोग उत्पन्न
जुल । वासः यातं नं उगु रोग शान्त याये मफुत । अथे जुसेलि वं
हानं धन खर्च याना चैत्य स्थापना याना नं लंके मफु । उगु हे तःधंगु
रोगं तःधंगु दुःख प्राप्त जुल ।

सधातुकं थूपवरं, यो भेदमुपमेति भो,
सिरिनागो व सो होति भागी दुक्खस्स केवलं ।

भो सज्जनपि ! बुद्धयागु अस्तिधातु दुगु उत्तमगु चैत्ययात
गुम्हेसिनं स्यंकी व मनू केवल श्रीनागं थे दुःख भोग याइम्ह जुइ ।

हत्थपादादीसम्भेदं जिन बिम्बस्स यो करे,
सो पि तादिसको हुत्वा अपायेसु पपज्जति ।

गुम्हेसिनं बुद्ध मूर्तिया ल्हाःतुति स्यंकी व नं श्रीनाग थे
हेजुयाअपाय दुर्गती वने माःम्ह जुइ ।

छेज्ज भेजादिकं कत्वा, यो चे बोधिमहीरुहं ,
पच्चक्खेपि विनासं सो, याति पेच्चपि रोरुवं ।

गुम्ह दुष्टम्ह मनू नं पृथ्वील्य बुया वःगु बोधिवृक्षयात ध्यनी ।
उम्ह दुष्टम्ह मनू थुगु जन्मय् नं विनाश जुइ । हानं सिना परलोक्य
नं रोरुव नर्क वनी ।

गुणं यो तीहिद्वारेहि, नरानं अपरज्झति,
सो हवे चतुरोपाये दुक्खभागी भविस्सति ।

मनूत मध्ये विशेष गुण दुपिन्त गुम्ह मनूखं काय,वाक व मनं
स्वंगू द्वारं अपराध याइ । व मनुखं प्यंगू अपायय् लाना तच्चोगु दुःख
भोग यायेमाली ।

यो हवेध विनासेति सम्बुद्धागमपोत्थकं ।
छिन्नभिन्नोपि सो होति निरयञ्च निगच्छति ।

गुम्ह मनुखं बुद्धकना बिज्याःगु त्रिपिटकयात नाश याइ ।
वमनूया ल्हाःतुति छिन्नभिन्न जुया स्यनावनी । नर्कय् नं वनी ।

महानत्थकरं पापं, इति विज्जाय पण्डितो,
दूरतो परिवज्जेय्यमगं पटिभयं यथा ।

थथे पण्डितपिसं महाअनर्थ याइगु पाप धका सीका भय दुगु
लँपु तापाकं हे अलग जुइ थें अलग जुइमा ।

सत्पुरुषपिसं नमूना काये बहगु अनुशासनी गाथा थथे वयाच्चंगु दु ।

पूजेन्तेवं कतसुचरितं साधु चण्डालकम्पि,
नीता कामं तिदिवममरं सगग सम्पत्ति दाना ।
गच्छन्ति ते अगतसुकता भूमिपालोपि कामं,
घोरापायं जहथ भजथा पुज्जपुज्जा सपज्जा ।

चण्डाल जुया च्वंसां श्रीनाग जुजुया बसय् मवंसेसुचरित्र कार्यय्
लगे जुया च्वंगुलिं ७ म्ह कायपि व बौयात देवतापिसं पूजा सत्कार
याना तुषित देवलोक्य ब्वना यंकल धासेलि भभिगु दुश्चरित्रं रहित जुया
भिगु कुशल कार्यय् जुयाच्चपि पण्डितपि नं अत्यन्त ग्यानापुसेच्चंगु अपाय
दुर्गती वनीगुयात तोता पुण्य कार्यय् लगे जुइगु स्वयेमा ।

श्री नागया न्यापूगु बाखँ क्वचाल ।

६. श्रद्धातिस्स धयाम्ह मन्त्रीया बाखँ

लंकाद्वीपे श्रद्धातिस्स धयाम्ह जुजुं राज्य यानाच्चन । मेगु चीधंगु छगू राज्यय् तिस्स धयाम्ह मन्त्री छम्ह दुगु जुल । श्रद्धां सम्पूर्णम्ह जुया वयागु नां श्रद्धातिस्स धका प्रसिद्ध जुल । उबले उम्ह मन्त्री अनुराधपुरय् वना जुजुयागु सेवा यनाच्चन । अले छन्हु वं जुजुयागु सेवा याना थःगु छँ वयाच्चंगु बखते तालमा प्यमा भोलाक दुगु सुदर्शन धयागु धर्मशालाय् बिज्याना च्वम्ह पिण्डपातिक तिस्स स्थविर भिक्षा बिज्याःगु खना वसपोलयागु पात्र कया थःगु छँ वन । तर छँ भोजन फुनाच्चंगु जुयाच्चन । उकिं भोजन दान बी मफुगु जुल । अबले हे जा पो ज्वना लैय् वनाच्चम्ह छम्ह पुरुष खना व मन्त्री धाल । * भो पासा ! ध्यबा कया आम भोजन पो जित ब्यु । उम्ह मनुखं धाल - * बी मखु* । तर बी मखु धाःलिसे भोजनया मू क्रमशः बढे यायां धाल च्यातका दाँ कया जित ब्यु । जिगु ल्हाती थुलि हे जक दु । अथे जूसा ज्यूका धया जा पो बिल । वं उगु भोजन कया पात्रय् तया भन्तेयात दान बिल । पिण्डपातिक स्थविरं श्रद्धातिस्स मन्त्रीयागु तःधंगु मेहेनतद्वारा प्रदान याःगु भोजन धका सीका स्थविरं थःत थःम्हं उपदेश ब्युब्युं धाल ।

नेसो उपासको तिस्स, पिता भाता च मातुलो ,
न जाति सुहदो होति, दिट्ठसम्भत्तको तव ।

हे तिस्स ! थुम्ह उपासक छं न बौ खः, न दाजु खः, न पाजु खः, न त थः थिति हे खः, न पासा खः, न गबलें छकः जक खंम्ह पासा खः ।

किञ्चि तस्स कतं नत्थि, उपकारं पुरे तया
सीलवन्तोति तं अत्वा, तुह्यं दस्सति भोजनं ।

छं वयागु न्हापा छुं हे उपकार याना तःगु नं मद्दु । केवल शीलवानम्ह धका मती तया छन्त भोजन दान ब्यूगु खः ।

महन्ततरं आनिसंसं, तस्स त्वं यदि इच्छसि,
सरागो मा तं भुञ्जाहि, मीयमानोपि भोजनं ।

यदि छं वयात तःधंगु फल बीगु इच्छा दुसा, सी हे माःसांनं
राग चित्तं छं थुगु भोजन यायेमते ।

थथे उम्ह स्थविरं थःत थःम्हं उपदेश बिया उगु भोजन भपा
बिमज्यास्ये थःच्वनेगु विहारय् वना द्वात्तिसाकार भावना याना अनं लिपा
अनित्य, दुःख व अनात्मा धयागु विपस्सना भावना याना अविद्या आदि
क्लेश क्षय याना भगवान बुद्धयागु पटिवेध शासनयात शोभायमान याना
अरहन्त फलय् थ्यंका दातां दान ब्यूगु भोजन भपा बिज्यात ।

उबले श्रद्धातिस्स जुजुया स्वेतछत्रय् च्वंम्ह देवतां साधुकार
बिया हल । जुजुं छु कारणं साधुकार बियागु धका न्यन । श्रद्धातिस्स
मन्त्री दान ब्यूगु कारणे साधुकार बियागु धका स्वेतछत्रय् च्वंम्ह देवतां
कन । जुजुं वयात नं वया माँ-बौपिन्त नं सःतके छवया इमित धन
सम्पत्ति बिया 'फुट्ट' धयागु नगर छगू नं बकस बिल ।

अले मेगु छगू समय लंकाद्वीपे वा मवल । मनूतय् तःसकं
दुःख कष्ट जुयाच्वन । उबले श्रद्धातिस्स मन्त्रीयागु पुण्यया आनुभावं
देवतापिसं "जातस्सर" धयागु सरोबरं लः हया बिल । वं मती तल ।
आर्यपिन्त लः मबीकं जिं परिभोग याये योग्य मजू ।

"भो आर्यपि ! जित करुणा तया जल ग्रहणार्थं बिज्याये माल
धका घोषणा यात । अबले स्वीद्वःलं मयाक भिक्षुपि मुं बिज्यात । वं
वसपोल भिक्षुपिन्त योग्यतानुसारं लः दान यात । उबले नं जुजुया
श्वेतछत्रय् च्वंम्ह देवतां साधुकार बिल । उबले नं जुजुं साधुकार
ब्यूगुया कारण देवतायाके न्यन । देवतांश्रद्धातिस्स मन्त्रिं लः दान
ब्यूगुया कारणं साधुकार बियागु खः धका लिसः बिल । व खँ न्यना
जुजुं खुशी जुया मन्त्रीयात "कोड्डद्वार" धयागु थासय् अन्तरगङ्गा धयागु
गङ्गाया सिथय्च्वंगु गां छगू हाकनं बकस बिल ।

अनं लिपा छन्हुया दिने अन्तरगङ्गाया लिक्कच्वंगुगामय् वनाच्वंगु
बखते कण्डद्वार धयागु थासय् थ्यंका मन्त्रीया म्हेखायागु ला नयेगु
इच्छा जुया गामय्च्वंपिके न्यंगु बखते इमिसं मदु धका लिसः बिल ।
उगु बखते श्रद्धातिस्सयागु पुण्यानुभावं देवतापिसं म्हेखाया ला हया
बिल । उगु बखते मन्त्री आर्यपिन्त दान मबीकं नये मखु धका आर्यपिन्त

बिज्याहुँ धका आह्वान यात । मन्त्रीया उगु आह्वान न्यना आपालं
भिक्षुपि अन मुं वल । मन्त्री आर्यपिन्त म्हेखाया ला दान यात । थुगु
बखते नं जुजुया श्वेतछत्रय् च्वंहे देवतां साधुकार बिल । थन नं जुजुं
उगु साधुकार ब्यूगु ताया मन्त्रीयात न्हापा थें हे यक्व धन सम्पत्ति बिल ।

अनं लिपा जुजुं चेतिय पर्वतय् अम्बत्थल धयागु स्तुपय्
मनोशिला धयागु चां लेपन यायेगु इच्छां उम्ह जुजु तिस्स मन्त्रीनापं
अम्बत्थल धयागु थासय् बिज्यात । स्तूपयात मनोशिला धयागु चां लेपन
याना पूजा याना बिज्यात । अले जुजु व मन्त्री निम्हसिनं नं फिनिद्वः
भिक्षुपिन्त मनोशिला वर्णगु त्रिचीवर दान बिल । अले वसपोलपिन्त
प्रार्थना यात -

“भो आर्यपि ! छलपोलपिसं थुगु चीवरं चैत्य वन्दना याना
बिज्याहुँ । अले वसपोलपिसं नं उगु चीवरं पुना उगु चैत्यय् आदरपूर्वक
वन्दना व प्रदक्षिणा यानाच्चंगु बखते अतिकं शोभायमान जुयाच्चन ।
अनं भोलाकं ब्या वोपि सुवर्णहंस थें क्वहाँ बिज्याःगु खना प्रीति जाःगु
शरीर जुया उगु हे सौमनस्यं अन दना च्वच्चं हे श्रोतापन्न जुल । उगु
आश्चर्य घटना खना आपालं मनूतय्सं दान बिया, शीलयात रक्षा याना
उपोसथव्रत पालन याना देवलोकय् वन ।

अच्छेरम्भो कतसुचरितं निज्जरं चाभिगन्त्वा,
मानेन्ते तं अथ थुतिमुखा वण्णनं वण्णयन्ति ।
एवं अत्वापि बुधिमनुजा सज्जमानाय किति,
लोके पुञ्जंकुरुथ सततं मा खणं माहु तुच्छं ॥

भो सज्जनपि ! भिगु सुचरित्र कर्म याःपि जरामरणरहित
जुयाच्चंगु निर्वाणे थ्यंक वनीगु जुयाच्चन । आश्चर्य खः, थथे दान बीगु
कुशल चरित्रयात आदर गौरव तयाच्चंपि सत्पुरुषपिन्त थःगु सन्मुखय्
नं प्रसंशा यानाच्चनी । दान ब्यूम्ह दाताया गुण वर्णन यानाच्चनी ।
थथे धका सीका भिगु स्थाने प्रबन्ध याय् सःपि सत्पुरुषपिसं याइगु
पुण्यकार्यय् सदानं छिपिनं लगे जुया च्वं । क्षणभर हे नं समय सिति
छवये मते ।

श्रद्धातिस्सया खुपूगु बाखं क्वचाल ।

७. श्रमणगामया बाखँ

छगू समय चैत्यपर्वतवासी भिनिम्ह भिक्षुपि लंकाद्वीपय् उगु उगु बोधिवृक्ष व चैत्य दुथाय् वन्दना यायां क्रमशः श्रमण धयागु गामय् थ्यंक बिज्यात । अबले उपि भिक्षुपि सूर्य बिना वनेवं द्यो ख्युंया वोगुलिं बहनी मेगु थासय् वने मफया उगु गांया पूर्वपाखे पर्वतया क्वसं सिमा किचलं सम्पूर्णगु मातुल धयागु तःमाःगु सिमा खना सिमाया लिक्क वना दाना बिज्यात । अन इपि मध्यय् छम्ह भिक्षु चान्हय् दना काश्यप बुद्धं कना बिज्याःगु नन्दब्राम्हणं भी बोधिसत्व सुतसोमयात न्यंका बिज्याःगु छपु गाथाया छगू लाख मूवंगु “सतसहस्सारह” नां जुयाच्चंगु प्यपु गाथा पाठ याना देवतापिन्त पुण्य इना बिल । उगु गाथा थथे खः -

सकिं देव सुतसोम,सब्धि होति समागमो
सा नं सङ्गति पालेति, नासब्धि बहुसङ्गमो ।

हे सुतसोम ! सत्पुरुषपि नाप छकः जक संगत जुल धाःसा नं भिं हे जुइ । असत्पुरुषपिनापं आपालं समय तक संगत जूसा नं भिं जुइमखु ।

सब्धिरेव समासेथ, सब्धि कुब्धेथ सन्थवं,
सतं सद्धम्ममञ्जाय,सेय्यो होति न पापियो ।

सत्पुरुषपिनाप हे जक संगत यायेगु सो, सत्पुरुषपिनापं समागम यायेगु सो । सत्पुरुषपिनिगु सद्धर्म बाँलाक सीका काल धाःसा उत्तम हे जुइ । अनर्थ जुइ मखु ।

जीरन्ति वे राजरथा सुचित्ता, अथो सरीरम्पि जरं उपेति
सतञ्च धम्मो न जरं उपेति, सन्तो हवे सब्धिपवेदयन्ति ।

बाँलाक सजेधजे यानातःगु राजरथ नं पुलां जुया वनी । अथे हे शरीर नं बुढा जुया वनी, तर सत्पुरुषपिनिगु धर्म पुलां जुया वनीमखु, सन्तसत्पुरुषपिसं थथे धया बिज्याःगु दु ।

नभा च दूरे पठवी च दूरे, पारं सम्मुद्दस्स तदाहु दूरे,
ततो हवे दूरतरं वदन्ति, सतञ्च धम्मं असतञ्च राज ।

आकाश तापा, पृथ्वी तापा, समुद्रया पारी भन हे तापा, हे राजन् ! सत्पुरुषपिनिगु व असत्पुरुषपिनिगु धर्म थुपि सिबे न भन हे तापा ।

उकिं सिमाय् च्वनाच्वंम्ह देवतां उगु धर्म उपदेश न्यना प्रसन्न जुया द्यो तुयुयावःसेलि भिक्षुपि वनेत्यंगु समय मनुष्यया भेष कया वया थथे बित्ति यात । *भो भन्तेपि छलपोलपि थौं बिज्याय् मत्ये । थन सिमा क्वय् हे च्वना बिज्याहुँ । जिं छलपोलपिन्त भोजन प्रदान यायेगु इच्छा जुल*।भिक्षुपिसं देवतां याःगु प्रार्थना स्वीकार याना बिज्यात । तर उम्ह देवपुत्रया भोजन उत्पन्न यायेगु पुण्य मदुगु जुयाच्वन । न्हित्थ आपालं याना दिव्य चाकूहिया लहराया तरकारी जक प्राप्त जुइगु जुयाच्वन । व देवतां वहे नया अन च्वनाच्वन । उकिं भिक्षुपिन्त नं दिव्य भोजन प्राप्त मजुया वहे तरकारी जक दान ब्यूगु जुल । भिक्षुपिसं नं देवतां ब्यूगु भोजन याये धुका पलख आराम कया । हे देवपुत्र ! जिपिं वने धका धया बिज्यात । उगु खं देवपुत्रं न्यना बित्ति याना धाल - * भो भन्तेपि ! थौं जिथाय् छलपोलपिसं रूखा, सुखा हे जक भोजन याना बिज्यात । जिमिपासा देवपुत्र छम्ह दु । उम्ह देवपुत्र छन्हु अतः जिथाय् वइगु जुयाच्वन । उकिं व कन्हे थन वइ । व तःधंगु आनुभावं थः परिवारपि नाप दिव्य भोजन याइम्ह खः । कन्हे व थन वइगु दिन ।उकिं छलपोलपि भोजन याना जक बिज्याहुँ । अले चा पुलेवं देवपुत्रया भोजन यायेत स्वंगू गावुत थ्यंक दिव्यभोजन ज्वना आपालं देवतापि भोलाक च्वनाच्वंगु जुल । देवपुत्रं स्थविरपिन्त दिव्य यागु भोजन दान यात । अनंलिपा थः परिवार सहित थःम्हं नं नल । लिपा दिव्य महि नं दान यात । अले भोजन यायेगु इलय् देवपुत्रं स्थविरपिन्त बाँलाक आदर गौरव तया दिव्य भोजन याकल । इपिं स्थविरपिसं देवपुत्रयागु महान दिव्य सम्पत्ति खना आश्चर्य चाया वयागु न्हापा यानावोगु पुण्य कर्म सीकेगु इच्छा जुया थथे न्यना बिज्यात -

देविद्धिपत्तोसि महानुभावो वण्णो चते सब्बदिसा पभासति,
दिब्बा च परिसा परिवारयन्ति नानारूपा चामरमोरहत्था ।

भो देवपुत्र ! छ आपालं आनुभाव दुम्ह खः । देवतापिनिगु
ऋद्धि पूर्णम्ह जुयाच्चन । छंगु वर्ण नं फुक्क दिशाय् प्रकाशमान
जुयाच्चन । अनेक प्रकारयागु रङ्गबिरङ्गयागु च्वामो, म्हेखापायागु पंखा
ल्हाति ज्वनाच्चपि दिव्य परिषदपिसं चाहीकाच्चन ।

सुरागणा सुरभूता समन्ता नच्चेहि गीतेहि समङ्गिभूता,
नच्चन्ति गायन्ति लयावियुत्ता सवनामन्त गीतमुलारवण्णा ।

प्याखंमोतय्सं नं दिव्य म्ये हाला देवलोकयच्चपि देवगणपि
छचाखेरं ताल मिले जुइक प्याखं हुलाच्चन । न्हाय्पंयात आनन्द याइगु
म्ये हाला, मिखायात आनन्द जुइगु अत्यन्त बाँलागु रूप दुपि देवगणपि
म्ये हालाच्चन ।

पग्गह्य वीणादि वसं वदेन्ति, नातिक्कम तन्ति सरं सरेन
समज्जमज्झन्ति च काचि कज्जा, लासेन्ति यो तं परितोसयन्ति ।

भो देवपुत्र ! न्यने यइपुसेच्चंगु वीणा आदि थायेगु ज्वना म्ये
हाःगु स्वर नाप बीणाया स्वर चढे मयासे बीणा थानाच्चन । सभायादथ्वी
नं गुलिं देवअप्सरापि न्हायाइपुस्य च्वंक म्ये हाला उम्ह देवतायात प्रसन्न
यानाच्चन ।

भेरी मुदिङ्गा मुरजा च देण्डिमा, घना च नेका सुसिरादयो च,
पग्गह्य वादेन्ति पहट्ठरूपा, नच्चन्ति कीलन्ति जना अनेका ।

आपालं देवगणपि भेरी, मृदङ्ग, खिं, ढोलक, ता थाना अनेक
प्रकारया बाँसुरी आदि पुया खुशी प्रसन्न जुया प्याखँ हुला म्हिताच्चन ।

दिब्बन्नपानेहि सुपुण्णसोण्णमयादि नाना विध भाजनानि,
पग्गह्य तिष्ठन्ति तिगावुतस्मिं त्वं नो पमोदेसि सपारिसज्जो ।

दिव्य अन्न-पानं पूर्णगु लुं आदिया अनेक प्रकारया थल-बल
ज्वना स्वंगू गावुत (छगू योजनया प्यंगू गावुतधाइ) तक च्वना छ देवतां
परिवारसहित जिपि फुक्कसित नं प्रसन्न यानाच्चन ।

पुच्छाम तं देव महानुभावं मनुस्सभूतो किमकासि पुज्जं,
किं ते वतं किं पन ब्रम्हचरियं किस्स सुचिन्नस्स अयं विपाको ।

हे देवपुत्र ! छंके थ्व खँ न्यना च्वना, छ तस्सकं आनुभाव दुगु गथे जुया? मनुष्य जुया च्वनागु बखते छं छु पुण्य याना वयागु खः ? गुजागु व्रत, गुजागु उत्तमगु आचरण, गुजागु कुशल कर्म याना वयागुलिं थुगु भिंगु फल प्राप्त जूगु खः ?

थथे भिनिम्ह भिक्षुपिसं उम्ह देवतायाके न्यंगु बखते देवतां थःन्हापा मनुष्य जुया वयागु बखते थःम्हं याना वयागु पुण्यकर्म कने धका फुक्कं खँ कन । उम्ह देवता न्हापा चेतिय पर्वतय् भिक्षु जुयाच्वंगु बखते थःत प्राप्त जूगु भोजन बच्छि भिक्षुसंघपिन्त प्रदान याना वोगुलिं थुगु फल प्राप्त जूगु धका कन ।

लंकातले मिससकपब्बतोति पसिद्धनामोसि महाविहारो,
बहूहि थूपेहि विरोचमानो मुनिन्द बिम्बालपन्तीहि युत्तो ।

लंकाद्वीपय् प्रसिद्धगु मिश्रकपर्वत धयागु विहार दु, अन आपालं स्तुप, चैत्यत नं दु । भोलाक बुद्धपिगु मूर्तित नं दु ।

विभूसितो बोधिमहीरुहेहि विराजितोसि अनेकमालकेहि,
सुफुल्लसीतोदक सङ्गपुण्ण समाकुला नेक जलासयेहि ।

उत्तमगु बोधिबृक्ष, अनेक लहरां छायेपियातःगु, आपालं आपालं जलाशयद्वारा फइले जुयाच्वंगु, स्वां ह्वया सिचुसेच्वंगु लः दया शोभायमाना जुयाच्वन ।

विसाधिके सत्तसते समन्ता परिवेणपन्तीहि च दस्सनीयो
तत्थ वसन्ति यतिराजपुत्ता सज्जमेरता परिपुण्णसीला ।

न्हेसः व नीगू परिवेण छचाखेरं दयाच्वंगुलिं शोभायमान जुयाच्वन । उगु विहारय् काय, वाक व मन संयमपि, शासनयन्ह्याइपु तायाच्वंपि, शीलं परिपूर्णपि राजपुत्र भिक्षुगणपि बास यानाच्वंगु दु ।

अहं भदन्ता दुतियत्तभावे तहिं तदेको समणो अहोसिं,
सद्धाधुरं सीलधुरं वहन्तो तत्था वसिं वत्थुतयं महन्तो ।

भो भन्तेपि ! जि न्हापाया जन्मय् उगु विहारय् छम्ह भिक्षु जुया च्वनागु खः । उगु बखते श्रद्धाधुर, शीलधुरयात कुबिया त्रिरत्नयात पूजा

याना उगु विहारय च्वं च्वना ।

ततो परिस्मिं समये महाजना उद्दिस्स भिक्खूसमुपानयित्वा,
सुचिं पणीतं पचुरन्नपानं भोजेन्ति भिक्खू सुमना पहत्था ।

अथे च्वं च्वनागु बखते मेगु समय आपालं दायकपिसं छम्ह
निम्हसित धका उद्देश्य याना भिक्षुपिथाय वना शुद्ध प्रणीतगु आपालं
अन्नपान नके त्वंके यानाच्चन । भिक्षुपिसं नं प्रसन्न जुया भोजन याना
बिज्यात ।

अहम्पि लद्धा पटिवीसकं मे संघस्सुपदढं अददं ततोपि ,
फलम्पि दानस्स च सद्वहन्तो बुद्धानुभावं मनसी करोन्तो ।

जिनं थःत लाभ जूगु बच्छि भोजन भिक्षुसंघपिन्त दान बियागुया
फलयात नं बिश्वास याना बुद्धया आनुभावयात नं लुमंका संघपिन्त
दान याना ।

ममिदं पट्टनं ममिदं वतं अनेन पुञ्जेन मया कतेन ,
ततो चुतो भुम्मदेवेषु जातो भुज्जामहं देवसिरि अनूनं ।

थ्व जिगु दान श्रेष्ठ खः । थ्व जिगु दान व्रत खः । थथे जि
यानागु थुगु पुण्यं भिक्षुभावं च्यूत जुया भूमि देवता जुया जन्म कया ।
जिं हीन मजूगु देवतापिनिगु सुखभोग याना च्वना ।

सद्धाय ठाने पकतं पदानं अप्पकम्पि होतेव महाविपाकं,
यथा सुखेत्ते वपितम्पिबीजं तोसेति चित्तं खलुकस्सकस्स ।

पुण्य क्षेत्र जुया बिज्याःपि सङ्घपिन्त श्रद्धापूर्वक बियागु दान
भतीचा जक जूसां महानगु फल दइ । उपमा गथे धाःसा उत्तमगु ब्बिं
पिनागु पुसां कृषकयागु चित्त निश्चय नं खुशी प्रसन्न याइथे खः ।

थथे उम्ह देवपुत्रं थःत प्राप्त जूगु भोजन मध्ये बच्छि भाग दान
बियागु पुण्यया फल भिक्षुपिन्त कन । भिक्षुपिसं भुमद्वदेवतायागु खँ न्यना
वं वं थाये भुमद्वदेवतां याना वोगु पुण्यया फलप्रकाश याना आपालं
मनुष्यपिन्त दानादि फिगू कुशल कर्म लगे यात ।

निम्न गाथा ग्रन्थकारकया अनुशासनी गाथा खः ।

एवं भोन्तो कुसलनिरतं खेत्तमोलोकयित्वा,
दिन्नं बीजं अणुकमपि होनप्पभोगं लभन्ति ।
लब्धानेकं कबलमपि भो भुत्तनिन्ना सुसीले,
दत्त्वा भोगं दिविजमनुजं अस्स भागी सिवञ्च ॥

भो सज्जनवर्गपि ! थथे कुशल कार्ये लगे जुयाच्चपिसं उत्तम
दान ग्राहक स्वया दान ब्यूगु कुशलरूपी बीज भतिचा जक जूसां,
आश्चर्य जुइक अप्रमाणगु फल प्राप्त जुइ । भो सज्जनवर्गपि !
छपे जक जा जूसां शीलवानयात भोजनयाकेगु मने तया ब्यूगु दानं
दिब्यलोकय दुगु भोग सम्पत्ति नं मनुष्यलोकय दुगु सम्पत्ति नं शान्तिगु
निर्वाण नं प्राप्त जुइ ।

श्रमणगामया न्हेपूगु बाखँ क्वचाल ।

८. अभय स्थविरया बाखँ

लंकाद्वीपय् पश्चिम पाखे पुष्पवासी धयागु न्ह्याइपुसेच्वंगु विहार छगू दु । उगु विहारया लिक्क देवता धइगु गां छगू दु । उगु गांया मालिक देवमन्त्री धयाम्ह जुयाच्चन । छन्हुया दिने उम्ह देव मन्त्री छुं ज्या दया उगु गामय् चाहिला थःगुगामय् ल्याहाँ वयाच्चंगु वखते तस्सकं नये पित्यागुलिं थःत सेवा याइपिन्त सःता 'जि नये पित्यात उकिं जित नयेगु छु दु हति' धका धाल । अले उम्ह मन्त्रीयात सेवा याइपिसं भोजन तयार याना हया बिल । उम्ह मन्त्रीया भोजन नये त्यंगु बखते तस्सकं नयेपित्याःम्ह खिचा छम्ह नयेपित्यागुलिं थरथर खाखां व भोजन खना थन छुं नयेगु प्राप्त जुइला धका मती तया उम्ह मन्त्रीया लिक्क च्वनाच्चन । व मन्त्रीया सेवकं खिचायात ख्याय् धका तःपूगु कठि ज्वना ब्वां वल । मन्त्रीया खिचा खना करुणा वना वयात दाये मत्ये धका रोके याना अनेक रसं युक्तगु जा छग्वारा तया बिल । खिचां जा नयाच्चंगु खना मन्त्रिं थःम्ह बियागु दाने चित्त प्रसन्न यात ।

उम्ह मन्त्री थुलि हे जक पुण्य याना अनं मृत्यु जुया उगु हे गामय् छगू कुले जन्म जुल ।

व क्रमशः तःधि जुसेलि विवाह बन्धने लात । लिपा बुढा जुइका पुष्पवासी धयागु विहारय् वना भिक्षुपिथाय् प्रबजित जुया परियत्ति धर्म सयेका महाअभयस्थविर धयागु नामं प्रख्यान्त जुल । मन प्रशन्न याना पशुतय्त जक दान ब्यूसा नं महान फल प्राप्त जुइ । उकिं थथे धयातःगु दु -

यो सद्धं पुरतो कत्वा दानं देति नरो इध,
किप्पिलिकं उपादाय तिरच्छान गतस्सपि ।
विपाकं तस्स दानस्स देवमानुस्सकं सुखं,
दत्त्वा निब्बान सम्पत्तिमन्ते देति विनिच्छित्तं ।

भो सज्जनवर्गपि ! सुनां श्रद्धा न्ह्योने तया कुमिचा थें जाःपि प्राणीपिन्त नं हानं तिर्यक जातिपिन्तनं योग्यतानुसार दान बिइ । व दान ब्यूम्हेसित देवसुख मनुष्यसुख अनुभव याना अन्ते निर्वाण सम्पत्ति

तक नं प्राप्त जुइ । थथे निर्णय यायेमाः ।

अनंलि लिपा छगू समये लंकाद्वीपय् ब्राम्हणतिस्स धयाम्ह छम्ह डाकु जुजु जुइगु इच्छां धन सम्पत्ति लुटे याना भय उपद्रव मचेयानाच्चन । उबले किनिदैँ तक वा मवल । पुरुष, खुसी, नहरेच्वंगु लः फुक्कं सुना वन । उगु बखते पुष्पवासी विहारया आसपासेच्वंगु गांया मनूत जीविका याये मफया मेगु थासय् वनेगु इच्छा याना अभयस्थविरयाथाय् वया बित्ति या वल । भो भन्ते, थन दुर्भिक्ष जुल । थन च्वना जीविका यायेत कष्ट जुल । छलपोलपि नं बिज्याहुँ । थथे प्रार्थना याःगु बखते अभयस्थविरं उपि दायकपिन्त थथे धया बिज्यात । दायकपि ! भगवान बुद्धयागु केस धातु स्थापना याना तःगु चैत्य, बोधिबृक्ष भगवान बुद्ध दुबले थे हे न्हित्थं वन्दना याना च्वनाम्ह जि मेथाय गनं हे वने फइमखु । थन हे जीवनकाछिं चैत्य बोधिबृक्षयात पूजा सत्कार यानाच्चने । जित मेथाय् च्वना यंकेत छिमिसं कुत यायेमत्ये । उम्ह स्थविरयागु वचन न्यना दायकपि मेगु थासय् वन । इपि मनूत वं खुनुनिसे व अभयस्थविरं भोजन मयासे हे चैत्य व बोधिबृक्षया प्राङ्गणे व्रतप्रतिव्रत ज्या याना न्हिच्छिं समय बिते याना बिज्यात । अथे हे निन्हु दुखुनु नं स्वन्हु दुखुनु नं चैत्य व बोधिबृक्षया प्राङ्गण बै पुना ल्याहाँ वया वितक्कमालक धयागु मण्डपया लिक्कसं फेतुनाच्चन । उगु बखते वस्पोलया गुणया तेजं अन लिक्कसं दुगु सिमाय् बास याना च्वम्ह देवपुत्रं आहार प्राप्त मजुया दुर्बल जुयाच्वम्ह स्थविरयात खना थः भार्यायात सःता वस्पोल अभयस्थविर चैत्य व बोधिबृक्षयात तोता मेथाय् गनं बिज्याय् मखु धकाप्रतिज्ञा याना बिज्यात । थुजागु दुर्भिक्ष भय जुलं नं गनं बिमज्यासे निराहार जुया थःगु व्रत पुरे यानाच्चन । उम्ह स्थविरयात भीपि तोता सुं भिक्षा बीपि मदु । यदि वस्पोल मृत्यु जुल धाःसा थ्व योग्यगु ज्या मखुत । भीसं थौं हे वस्पोलयात भिक्षा दान बी धका सल्हा यात । अले उम्ह देवी देवपुत्रयात थथे धाल । भो स्वामी, छपिसं वस्पोल भन्तेयात दान बी धाल । वस्पोल स्थविरं न्हापा याना वःगु पुण्य छकनिं जित कना बिज्याहुँ धका थथे गाथाद्वारा न्यंगु जुल ।

किमेस संसारे महावितिण्णो,
अकासि पुञ्जं भवभोग हेतुं
केनस्स दाने निरतो मनो ते,
पुच्छामि तं देव बियाकरोहि ।

भो स्वामि, वस्पोल स्थविर तस्सकं तरे जुइ थाकुगु संसारे
लिपायागु भवय सुख भोग यायेया नितिं छु पुण्य याना वःगु दु ? छु
कारण वस्पोल स्थविरयात दान बीगुली मन वंगु खः ? व खँ छपिसं
जित कना बिज्याहुँ ।

अनंलि उम्ह देवीयात व स्थविरं न्हापा याना वोगु पुण्य प्रकाश
यायेया नितिं देवपुत्रं गाथाद्वारा थथे धाल-

अयं च थेरो दुतियत्तभावे नामेन देवो इति विस्सुतोसि
भोतुं तदा भत्तमुपट्ठितो सो अद्दक्खि सोणं तसितं किलन्तं
तेनेव भत्तस्स महन्तपिण्ड वट्ठं अदासस्स बुभुक्खितस्स,
दानेन तेनेविध अत्तभावे फलं विपच्चिस्सति साधु भदे ।
अप्पम्पि दानं नहि चिन्तनीयं परित्तबीजेन वटोवजातो ।

भो देवी, वस्पोलस्थविर न्हापायागु जन्मय देवमन्त्री धका नां
प्रख्यान्त जुयाच्चन । उगु बखते व मन्त्रीयात भोजन याय्त भोजन तये
हल । उम्ह देवमन्त्री दुर्बलम्ह नये पित्याम्ह खिचायात खन । वस्पोलं
नये पित्याम्ह खिचायात तःग्वारागु जा छग्वारा दान बिल । उगु हे
पुण्यं थुगु जन्मय वस्पोल स्थविरयात बीत्यंगु फल खः । हे देवी, दान
धयागु अल्प धका सम्फे जुये मत्ये । चिकिचा ग्वःगु पुसां न तःमाःगु
बरमा बुयावइगु थे खः ।

देवपुत्रं थथे धया थःगु भेष तोता स्थविरया न्ह्योने वना वन्दना
याना पात्र कया दिव्य भोजन दानबिया थथे बिन्तियात । भो भन्ते,
छपिन्त जीवन भर जिमिसं भिक्षा दान बियाच्चने । छपिसं अप्रमादि
जुया श्रमण धर्म पालन याना बिज्याहुँ धका देवपुत्रं धाल ।

करज्ज धयागु सिमा जिगु बिमान खः । अन छपि न्हिन्हिं
बिज्याहुँ धका प्राथर्ना याना थःगु विमाने हे लिहाँ वन । उबलेसं निसं

स्थविर सिमा क्वे न्हिन्हि भिक्षा बिज्याइगु, देवता नं सदां दिव्य भोजन दान बियाच्चन ।

नये पित्याना कष्ट जुयाच्चंप्पि मनुष्यपि मनूतय्गु ला नं नं, उगु पुप्फबासी धयागु विहारय् थ्यन । दिव्य भोजन नया दृष्टपुष्ट जुयाच्चंम्ह अभय स्थविरयात खना थ्व हे स्थविरयात स्याना ला नये धका सल्हा याना चैत्यङ्गणे बँपुना पिहाँ वःगु बखते मनूया ला नइपि मनूत तःतःसकं हा हां कठि, मुगः, शस्त्र आदि पाछाया विहारयात घेरे यानाच्चन । अभयस्थविरं नं न्हापा देवमन्त्रीया जन्मय् थः सेवकं खिचायात दाये धका कठि ज्वना वोम्हसित रोके याःगु पुण्यं विहारया दथुइ पर्वत उत्पत्ति जुया स्थविरयात छचाखेरं पना बिल । उगु बखते स्थविर पर्वतया दुने द्वाहाँ बिज्यात । खुँत वया उखे थुखे स्वया मखंना थुम्ह स्थविर अरहन्त जुइ धका सम्फे जुया बिस्युं वन । उकिं थथे धया तःगु दु ।

यो यस्स दण्डेहि अदण्डियस्स सो दण्डियो होति भवेभवेसु
यो हन्ति कोपं न करोति दण्डं सनरामरा तं परिपालयन्ति ।

गुम्हेसिनं दण्ड बी योग्य मजुम्हसित दण्ड बिइ । व दण्ड ब्यूम्ह जन्म जन्म पतिं दण्डया भागि जुइ । गुम्ह सत्पुरुषं मेपिस प्रहार याःसां नं कोप याइमखु, दण्ड नं बी मखु । थथे सह याःम्ह ब्यक्तियात मनुष्यसहित देवतापिसं रक्षा याइ ।

उम्ह स्थविरं देवतां ब्यूगु भोजन भपिया भिनिदँ तक पृथग्जन भावे च्वना बिज्यात । अनं लिपा विपस्सना भावना बढेयाना अरहत्त फले थ्यंका, उगु पुप्फगिरि महाविहारय् भिनिदँ तक च्वना बिज्यात । उम्ह देवतां नं नीप्यदँ तक दिव्य भोजन प्रदान याःगु जुयाच्चन । उम्ह अभयस्थविर नं व हे विहारय् च्वना निर्वाण जुया बिज्यात ।

ग्रन्थकारया अनुसासनी गाथा ।-

दत्वानेकं कबलमपि यो छातकस्सेवसानो,
दिब्बाहारं लभि सिवमथो सीतिभूतंयतिन्दो,
तुम्हेपेवं ददथ सततं यस्स कस्सचि देय्यं,
तं वो वट्टे भवति सरणं होति निब्बाणमन्ते ।

रसवाहिनी / २९

उम्ह स्थविरं जा छपे जक नये पित्याःम्ह खिचायात दान बिया
वःगुलिं दिव्य भोजन प्राप्त जुल । हानं उम्ह भिक्षुं शान्तगु निर्वाण प्राप्त
याना बिज्यात । थथे हे छिमिसं नं न्ह्याम्हेसित जूसां दान बीगु वस्तु
न्ह्याबलें दान या, व ब्यूगु दानं छिमित संसार चक्रय् चाहिलाच्चनीगु
बखते आधार जुयाच्चनी । अन्ते निर्वाण प्राप्त जुइ ।

अभयस्थविरया बाखँ च्यापूगु क्वचाल ।

५. नागा धयाम्ह मय्जुया बाखँ

भगवान बुद्ध जीवमान काले लंकाद्वीपय् नागद्वीप धयागु थासय् चुलोदर-महोदर धयापि पाजु व भिंचा निम्हेसिया मणिपल्लंकया कारणे ल्वापु जुल । उबले भगवानं बुद्धत्व प्राप्त याना बिज्याःगु न्यादँ दुगु जुल । वस्पोल जेतवन विहारय् बिज्यानाच्चंगु बखते सुथसिया समये लोकयात स्वया बिज्याःगु बखते इपि नागराजा निम्हसित खना, 'जि थौ अन वना ल्वापु शान्त या वने योग्य जू' धका विचार याना स्वया बिज्यात । उगु बखते समिद्धिसुमन देवराजायात खंका बिज्यात । थ्व देवतां न्हापा छु दान याना वःगु दु धका स्वया बिज्याःगु बखते न्हापायागु जन्मय् नागद्वीपे छम्ह मनू जुयाच्चन । उबले गन्धमादन पर्वतय् बिज्याना च्वम्ह छम्ह प्रत्येक बुद्ध भिक्षा बिज्याज्यां उगु राजायतन धयागु थासय् फेतुना भोजन याना बिज्यात । वं प्रत्येकबुद्धयात खना उगु हे क्षणे चित्त प्रसन्न याना पात्र सिलेत सिमा कचा हया दान बिल । वं उलि पुण्यकर्म याना अनं मृत्यु जुया देवलोकय् जन्म जूवन ।

भी भगवान बुद्धया समये जेतवन विहारया ध्वाखाया लिक्क राजायतन बृक्षय् च्वनीम्ह देवता जुया जन्म जुल । बुद्धं उम्ह देवराजायात सःता जिनापं नागद्वीपे वनेनु धका धया बिज्यात । अले थःगु बिमान राजायतनबृक्षया हांनापं लिना भगवानया शीरे छत्र थें क्वीका भगवान नागद्वीपे बिज्यात । उकिं महावंसे धया तःगु दु ।

सम्बुद्धो चित्तमासस्स कालपक्खे उपोसथे,
पातो येव समादाय पवरं पत्त चीवरं ।
सरुक्खेन सुमनेन जलन्तो नभसा जिनो ,
अनुकम्पाय नागानं नागदीपमुपागमि ।

सम्यक्सम्बुद्ध चैत्रमहिना कृष्णपक्ष उपोसथ खुन्हु सुथ न्हापन उत्तमगु पात्र चीवर ज्वना राजायतन बृक्षसहित सुमन देवपुत्रनापं आकाशमार्ग जाज्वल्यमान जुइक नागपिन्त दया करुणा तया नागद्वीपय् बिज्यात ।

नागद्वीपे थ्यंका भगवान बुद्धं निम्ह पाजु व भिंचा नागराजपिनिगु

संग्रामया दथ्वी आकाशे फेतुना वा फय् वयेका तस्सकं अन्धकार याना
छम्हसिनं मेम्हेसित खने मदयेका इमित भय त्राश क्यना बिज्याना
अनं लिपा सहश्रसूर्यया रश्मि थे तेज दुगु खुगू रश्मिं प्रकाशमान याना
आकाशे शोभायमान जुइक थःगु रूप केना बिज्यानाच्चन । भयं त्रसितपि
नागराजापिन्त सम्भेबुभे याना फुक्क भय शान्त याना बिज्यात । अले
नागराजापिसं खुगू रश्मि प्रकाशमानम्ह भगवान बुद्ध खना प्रसन्न जुया
शस्त्रअस्त्र फुक्क तोता बुद्धया चरण कमले सीरं वन्दना यानाच्चन ।
अन इमित धर्मदेशना याना बिज्याःगु खँ महावंशे थथे धया तल -

तेसं धम्म मदेसयि समग्ग कारणं जिनो,
उभोपि ते पतीतानं पल्लकं मुनिनो अदं ।

भगवान बुद्धं इमित मिलेचले जुयाच्चनेगु बारे धर्मदेशना याना
बिज्यात । अले इपि निम्हं प्रशन्नगु चित्तं भगवान बुद्धयात मणियागु
आसन प्रदान यात ।

सत्था भुमिगतो तत्थ निसीदि रतनासने,
तेहि दिब्बन्नपानेहि नागराजेहि तप्पितो ।

भगवान बुद्धं निम्ह पाजु व भिंचा नागराजपिसं प्रदान याःगु
रत्नया आसनय् च्वना बिज्यात । नागराजपिसं दिव्य अन्नपानद्वारा
भोजन याकल ।

ते जलट्टे थलट्टे च भुजङ्गा सीतिकोटियो ,
सरणेषु च सीलेसु पतिट्ठापेसि नायको ।

भगवान बुद्धं समुद्रेच्चनीपि व नागद्वीपेच्चनीपि चेगूकोटी
नागराजपिन्त त्रिशरण व पञ्चशीलेप्रतिस्थित याना बिज्यात ।

तञ्चापि राजायतनं पल्लकं च महारहं,
उपेसि नागराजानं लोकनाथो नमस्सितुं ।

लोकया नाथ जुया बिज्याःम्ह भगवान बुद्धं उगु राजायतन बृक्ष
व मुल्यावानगु रत्नयागु आशन नं नागराजापिन्त पूजा यायेत इमित हे
बिया बिज्यात ।

परिभोग चेतिय मह्यं नागराजा नमस्सथ,
तं भविस्सति वो नागा हिताय च सुखाय च ।

हे नागराजपि, जिं छय्लागु परिभोग चैत्ययात छिमिसं पूजायाना
नमस्कार याना ति । अथे नमस्कार यानाच्चनेगुलिं छिमित हित-सुख
जुइ ।

थथे धर्मदेशना याना इमित मिले याना समृद्धि सुमनयात
राजायतन बृक्षनापं अन हे तोता भगवान बुद्ध जेतवन महाविहारय् हे
ल्याहाँ बिज्यात । अले नागराजपिसं नं उगु पल्लंकय् चैत्य दयेका
सदां नं पूजा वन्दना यानाच्चन । अले भगवान बुद्ध महापरिनिर्वाण
जुया बिज्याये धुंका ताकालं लिपा मनुष्यपिसं महानगु चैत्य दयेकल ।
थौं तकं उगु स्थानयात राजायतन चैत्य धका प्रसिद्ध जुयाच्चन । थ्व
राजायतन चैत्य उत्पत्तिया खँ जुल ।

थुगु खँया विषये संक्षिप्तं कने -

चुलोदर नागराजा भिंचाम्ह जुयाच्चन । नागद्वीपे पहाडया गुफाय्
च्वनीम्ह नागजाति जुयाच्चन । महोदर नागराजा पाजुम्ह जुयाच्चन ।
समुद्रेंच्वनीपि नागजाति जुयाच्चन । व महोदर नागराजाया माँ बौपिसं
म्हयाय् कण्हादेवी नागिनी, चुलोदर नागराजाया बौ पर्वतया गुफाय्
च्वनीम्ह नागराजानाप विबाह याना बिल । म्हयाय्म्ह कण्हादेवीयात
क्वसया रूपं बिया छोःगु सप्तरत्नं जडे याना तःगु मणिपलंक जुयाच्चन ।
म्हयाय्यात मणिपलंक क्वस ब्यूपि माँ-बौपि परलोक जूसेंलि काय्म्ह
महोदर नागपिनि जुजु जुल । केहँ व जिलाजं निम्ह परलोक जूसेंलि
भिंचा चुलोदर नागराजा बौया उत्तराधिकारी जुल । पाजुम्ह महोदर
नागराजां जिमि केहँयाता क्वस बियातःगु मणिपलंक जिगु हकलगे जूगु
खः धका फोगु बखते चुलोदर नागराजं जिमि अजि-बांज्यापिसं जिमि
माँयात क्वस बियातःगु, जिं हे काय् थ्याःगु खः धका धाल ।

थुकथं त्वापु जूगु जुयाच्चन ।

समिद्धि सुमन, रक्ख देवता, भी भगवान बुद्ध, बुद्ध जुइ न्ह्यो
काश्यप तथागतया शासन लोप जुइ धुंका नागद्वीपे मनुष्य जुया जन्म

जूगु खः । नागद्वीप धया तःगु लंकाद्वीपय्, छम्ह बुद्धं मेम्ह बुद्धया दथुइ आपालं समय बिते जुया वनीगु बखते मनुष्यपि शुन्य जुइगु जुयाच्वन । लिपा नं मैत्री बुद्ध जुइ न्हयो बीचे मनूत शुन्य जुइतिनि ।

छगू समये लंकादीपे ख्वीम्ह भिक्षुपि समन्तकूट पर्वते भगवान् बुद्धया पलाः ख्वाय् दुगु विहार कल्याणि चैत्य आदि महाविहारय् पूजा वन्दना यायां देश चारिका यानाच्वन । उबले इपि ख्वीम्ह भिक्षुपि नागद्वीपे राजायतन चैत्य वन्दना यायेगु इच्छा याना क्रमशः अन वना राजायतन चैत्य वन्दनायात । चच्छिं पूजा वन्दना याना द्यो तुयुया वयेव इपि भिक्षुपि चीवरं पुना पात्र ज्वना गामय् भिक्षाया नितिं दुहाँ बिज्यात । फुक्क गामय् चाहिलं नं भिक्षा प्राप्त मजू । गथे सिला तःगु पात्र खः अथे हे गामं पिहाँ बिज्यात ।

अबले उगु गामय् ६० तका दाँ साहु पुले मफया दासी जुयाच्वंम्ह नागा धइम्ह मय्जु लः कायेत घः ज्वना वःगु बखते गांया ध्वाखाय् इपि भिक्षुपिन्त खन । लिक्क वना वन्दना यात । अले बिन्ति याना न्यन । भो आर्यपि ! भिक्षा प्राप्त जुल ला? हे उपासिका, थ्व सुथेसिगु भिक्षा खः धका बिज्यात । व मय्जुं वस्पोलपिन्त छुं हे प्राप्त मजूगु खँ सिया दुःख मन जुया छु उपाय याना थौ आर्यपिन्त जिं दान बिइधका बिचार यात । न्हापा जि ख्वीर्का दांया निम्ति दासी जुया च्वना ।

आः जि छम्ह साहुयाके ख्वीर्का दाँ त्याय् कया जूसां वस्पोलपिन्त दान याये धका मती तया वस्पोलपिनि न्हयोने थःम्हं ज्वना वयागु घः दिका, भन्ते थ्व घःया मू प्याना जक वं । जि मवोतल्ले थन हे च्वना बिज्याहुँ धया बेगं वना व हे साहुयाथाय् वना, भो स्वामि ! जित मेगु ख्वीर्का दाँ बिया बिज्याहुँ धका धाल । साहु नं व मय्जुयात धाल - 'छं छुं धयागु, छ ख्वीर्का दाँया कारणे कर्पिनि दासी जुया ज्या यानाच्वन । व ऋणं मुक्त जुइगु मस्वस्य मेगु दाँ त्याये कायेगु सोयाच्वन । ऋण जक अप्पो दयेकेगु सोया च्वनागु ला?

थथे ऋण कयागु कारण छु खः धका न्यन । साहु नं थथे

न्यंगु बखते नागा धयाम्ह मय्जुं स्वामि! धनया लागि चिन्तना याना दीमते । बहनी ज्या याना ऋण चुक्ति याना बिइ । जित ख्वीर्का दां बिया दिसँ धका धाल । साहु नं ज्यू धया बही खाताय् हिसाब च्वया दिन त्वके याना दां बिल ।

थुगु रूपं नागा धयाम्ह मय्जुं उगु दाँ कया गामय् चाहिला छँखापत्ति छर्का छर्का दां बिया भोजन ताःलाके बिल । अले ख्वीम्ह भन्तेपिगु पात्र कायेके छोया, पात्रय् जाय्क भोजन तया दान बिल । अले थःम्हं यानागु मेहेनत भन्तेपिन्त निवेदन यात ।

पादे वन्दामि अय्यानं पवक्खामि सुणाथ मे,
नत्थि मे तादिसि अज्जा कपणत्थेन भूतले ।

भो आर्यपि ! जिं छलपोलपिगु पादे वन्दना याना । जिगु वचन न्यना बिज्याहुँ, जिं कने । जि समानम्ह गरीब पृथ्वील्य सु नं मद्दु ।

इणं दातुमसक्कोन्ती इणदासी अहोसिहं,
अनाथिका अप्पभोगा विहरामि अबन्धवा ।

छाय धाःसा जि अनाथ जुया, भोग सम्पत्ति मद्दुम्ह जुयाच्चना,
मेपिगु ऋण पुले मफया दासी जुयाच्चना । बन्धुवर्ग मद्दुम्ह जुयाच्चना ।

दानं ददन्ति अज्जापि रत्तिदासित्त मागमिं,
परिभुज्जन्तु अय्या मे दिन्नं दुग्गतपाभतं ।

थौं नं दान बीगु इच्छां बहनी ज्या याइम्ह दासी जुयाच्चना ।
जि दुःखीयागु उपहार भोजन छलपोलपिसं भपा बिज्याहुँ ।

थथे थःगु मेहेनतं यानागु खँ फुक्कं नागा धयाम्ह मय्जुं कन । श्रद्धापूर्वक वन्दना याना घःज्वना थः मालिक यागु छँ वन । भिक्षुपिसं व मय्जुयागु खँ न्यना तःसकं आश्चर्य चाया भोजन ज्वना महानाम धयागु सरोवरे मुचलिन्द धयागु जङ्गले बिज्याना, शान्तभाव च्वना बिज्यात । थथे च्वना बिज्याय् धुंका उपि ख्वीम्ह भिक्षुपि मध्ये जेष्ठम्ह संघ स्थविरं थथे धया बिज्यात । आयुष्मानपि ! भीसं भोजन दायिकायागु श्रद्धाबीजयात भिगु बुँइ पीमाः । राग,द्वेष, मोह सहितम्ह जुया थ्व भोजन यायेमते । थथे धया बिज्यात ।

हम्भो माता न नो एसा नेवायं भगिनी च नो ,
न सस्सु सुणिसा एसा न आति न च सोहदा ।
सीलवन्तो गुणवन्तो सम्पदा सञ्जता इमे,
एतेसं दिन्नमप्पमि अनन्त फलदं सिया ।

भो सत्पुरुषपि ! थ्व भोजन दायिका न भी मां खः, न केहँ
खः, न सःस माँ खः, नत भौमचा हे खः । न थःथिति खः, नत
हितचिन्तक मित्र हे खः ।

थ्वसपोलपि शीलवानपि, गुणवानपि, भिगु आचरण दुपि खः ।
काय्, वचन व मन संयमी जुयाच्चपि खः । थ्वसपोलपिन्त बियागु
दानया फल अनन्त दइ ।

इति मन्त्वान सा दिन्ना दलिद्वा परकम्मिका,
अत्तानं विक्किणित्वान दानमज्ज अदासि नो ।
परिसोधेम अत्तानं आकंखन्तमहप्फलं,
सरागा तं न भुज्जाम अप्पहन्त्वान आसवे ।

थथे मतीतया उम्ह मयजुं थः दुःखी दरिद्रम्ह जुया कर्पिनि
दासी जुया नं थःत मिया थौं भीत भोजन दान बिल ।

थथे दान याःम्ह मयजुयात महत्फल दयेमा धका कामना याना
च्वनापि भीपि सकसिनं नं थःथःपिगु चित्तयात शुद्ध यायेनु, भीसं
रागसहित जुया थुगु भोजन यायेमखु, आश्रवक्षय याये मफुतल्ले थुगु
भोजन यायेमखु ।

थथे सङ्गस्थविरं उपदेश बिया बिज्यासेलि वस्पोलपि मुचलिन्द
बने बिज्याना विपस्सना भावना यानाप्रतिसम्भिता सहित अरहन्त जुया
बिज्यात । अनंलि वस्पोलपिसं उगु जङ्गल्य् च्वनाच्चपि देवतापिसं
साधुकार बीका जङ्गलं पिहाँ बिज्याना भोजन भपा बिज्यात । थथे
भोजन भपियाबिज्याःगु बखते उम्ह मयजुं याःगु दानं ख्वीम्ह भिक्षुपि
अरहन्त जूगु खबर सिया देवतापिसं साधुकार बिल । मेपि देवतापिसं
नं साधुकार ब्यूगु शब्द जुजुया स्वेतछत्र्य् च्वम्ह देवतां ताया प्रशन्न
जुया साधुकार बीगु इच्छां थथे धाल -

साधु साधु महासद्धे साधु साधु तया कतं,
दिन्नं खेत्तगतं आसि सुलाभं अज्ज ते अहु ।

हे महाश्रद्धालु ! छन्त धन्यबाद । छं याःगु दानयात नं । छाया
धाःसा छंगु दान पुण्य क्षेत्रय लात । थौं छन्त सुलाभ हे जुल ।

जुजुं देवतां ब्यूगु साधुकार शब्द ताया भो देवता ! छु छपिसं
जिगु दानयात साधुकार बिया बिज्यानागुला अथवा मेपिसं ब्यूगु दानयात
साधुकार बियागु ? धका न्यन । थथे न्यंगु बखते जुजुया स्वेतछत्रय
च्वंम्ह देवतां धाल । महाराज ! छपिसं ब्यूगु दानयात साधुकार बियागु
मखु ।

छेज्जभेज्जादि हेतुना, कत्तवान परपीलितं,
महायागं पवत्तेसि, न तं होति महप्फलं ।

भो महाराज ! गुम्हेसिनं स्यायेगु, पालेगु, दायेगु, वीगु आदिद्वारा
कर्पिन्त दुःख कष्ट बिया महादान याइ । उगु दान महत्फल जुइमखु ।

अनादरं पुरक्खित्वा अस्सद्धाय अयोनिस्सो,
अखेत्ते यो ददे दानं न तं होति महप्फलं ।

सुनां मभिगु मतीतया अनादर याना अश्रद्धां मभिगु क्षेत्रय दान
बी । उगु दान महत्फल जुइ मखु ।

दलिद्धोपि महासद्धो सादरो सुद्धमानसो,
देति अप्पमि सो होति अनन्त फलदो सदा ।

दरिद्र जूसां नं महान श्रद्धावान जुया शुद्धगु चित्त जुया
आदरपूर्वक भतिचा जक दान ब्यूसां नं उम्ह दान ब्यूम्ह दायकयात
न्ह्याबलें अनन्त फल प्राप्त जुइ ।

थथे दान बीगुलिं महान फल प्राप्त जुइगु वर्णन याना, भो
महाराज ! नागद्वीपे नागा धयाम्ह छम्ह गरीबम्ह मय्जुं खीतका दां
ऋण कया कर्पिनि दासी जुया खीम्ह भिक्षुपिन्त दान बिइत बहःनीया
ज्या याना मेगु खीतका दां त्याय् कया थथे दान बिल । भिक्षुपिसं
नं वयागु भोजन दानया कारणं बिपस्सना भावना याना अरहन्त जुया

बिज्यात । उकिं जिं व खना प्रसन्न जुया साधुकार बियागु खः । थथे धया विस्तारपूर्वकं फुक्क खँ कन । जुजुं नं उगु ब्याक्क खँ न्यना प्रसन्न जुया साहु व उम्ह मय्जुयात सःतके ळ्या साहुयागु दां पुला दासत्वं मुक्त याना बिल । उगु फुक्क द्वीप नं उम्ह मय्जुयात हे बकस बिल । आपालं धन सम्पत्ति नं बिल । अबलेसं निसें उगुद्वीप नागद्वीप नामं प्रसिद्ध जुल । उम्ह मय्जुं नं अबलेसं निसें पुण्यकर्म याना मृत्युं लिपा देवलोकय् जन्म जूवन ।

नागा धयाम्ह मय्जुं याःगु पुण्ययात कया ग्रन्थ कारकया अनुशासनी गाथा थथे खः-

एवं पञ्चायुपगतमनो मातुगामो व दासी
दत्त्वा दानं पयति तिदिवं होति पासंसितो च,
तस्मा दानं सुरतनुपमं इच्छितत्थप्पदानं
मच्छेरारि हनथ भवता दानमग्गं भजव्हो ।

थथे दासी जुयाच्चंम्ह मिसामचा जुया नं प्रज्ञां पूर्णगु चित्त जुया दान ब्यूगुलिं देवमनुष्यपिसं प्रशंसा याये बःहम्ह जुल । हानं देवलोकय् तक नं थ्यंक वंम्ह जुल । उकिं दान धयागु भिंगु रत्न समान जुयाच्चन । अथवा मणिजोतिरससमान जुयाच्चन । छु छु इच्छा यात उगु उगु हे पुरे जुइगु जुयाच्चन । उकिं भो सज्जनवर्गपि ! मात्सर्यरूपी शत्रुयात छेदन याना उत्तमगु दान कार्यय् लगे जुइमा ।

नागाधयाम्ह मय्जुया बाखँ गुपूगु क्वचाल ।

१०. वट्टल पर्वतयागु बाखँ

छगू समय ब्राम्हणतिस्स धयाम्ह डाकुयागु कारणं लंकाद्वीपय् भिंनिदँ तक भय जुयाच्वन ।थुलि मछि समय तकं लंकाद्वीपय् बाँलाक बृष्टि मजू । उकिं अन्न बालि मससेलि नये पित्याःगु भय उत्पन्न जुल ।दुर्भोजन याये माःगुलि रोग भय नं उत्पन्न जुल । अले म्हे सिव क्वै जक जुइका मनूतय्सं दुःख सियाच्वन । मिसात छँच्वनीपि यक्षणीतथे, मिजंत प्रेत पिशाचथे जुयाच्वन । छँखापत्ति लुखाय् लुखाय् अवमङ्गल कोलाहल शब्द, ख्वयाच्वंगु, विलापयानाच्वंगु शब्द फुक्क छगू कोलाहल जुल । उखे थुखे वांछया तःपि सीपि मनूतय्गु नवोगु दुर्गन्ध याना अमनुष्यत मुं वल । अथे जूगुलिं अन महाभय उत्पन्न जुल ।

थुगु प्रकारं आपालं दुःख कष्ट जूगुलिं लंकाद्वीपय्च्वंपि मनुष्यपि पर्वत, जङ्गल समुद्रया आसपासय् च्वनाजीविका यानाच्वन । उगु बखते वट्टलपर्वतया लिक्कच्वंपि मनूत वहे पर्वतया आधार कया पहाडया फेदी गां बसे यानाच्वन ।

उगु गामय् च्वंम्ह छम्ह मनुखं थःम्ह मिसानापं जीविका यायेगु उपाय माःमां वट्टलपर्वतया च्वकाय् थाँहा वना चाहिला स्वःगु बखते छमा हलमाः खना अन हेच्वने धका छँ दयेकाच्वन । उगु सिमाय् स्वंगू कच्चा दुगु जुल । अले व स्वंगू कच्चा मध्यय् छकच्चा पाहनातय्त सत्कार याय्त, छकच्चां आर्यसंघपिन्त दान बीत छकच्चां थःम्ह उपभोग याय्त धका बिचार यानाच्वन । थःगु भागयागु कच्चाया हः नया अन हे च्वनाच्वन ।

अले छन्हुया दिने छम्ह भिक्षु भिक्षाचार यायेगु स्थान मां मां इमिगु छँ कुं वयाच्वंगु खना उगु संकेत अनुसारं वयागु छँ वन । अले उम्ह मनूनं भन्तेयात खना प्रसन्न जुया जिं थुगु हलःमाया कारणं तःधंगु पुण्य याये दइगु जुल । जिमिसं आपालं दिन लिपा आर्ययात दर्शन याये दत धका खुशी प्रसन्न जुया दान याये धका मतीतया स्थविरयागु ल्हातय्च्वंगु पात्र कया आनन्दगु थासय् बिज्याका हलःमाया हः कया हये धका हलःमाया लिक्क वन । तर उखुनुया चान्हे उगु हलःमाया हः

जक मखु खला समेत फुक्कं हे किलं नया फुनाच्चन । उम्ह दायकं
उगु सिमा खना दुःखी दौर्मनस्य जुया छँ ल्याहाँ वल । अले खालिगु
ल्हातं वोम्ह स्वामियात खना थौ छपि छाया खालिगु ल्हातं ल्याहाँ
बिज्याना धका न्यन । अले मिजम्हं धाल -

यं चिन्तितं पुञ्जवतं समिद्धानं समिज्झति,
न तथा अप्पपुञ्जानं ईहन्तानं पि सिज्झति ।

हे भद्रे ! पुण्यवान व धनवानपिसं गुगु कार्य यायेगु मती
तइ, उगु कार्य पूर्ण जुइ । पुण्य मगापिसं उद्योग याःसां नं पूर्णयाये
फइमखु ।

चिरंदिद्वस्स अय्यस्स, दातुमज्जतनायपि,
पण्णमतप्पि ना लद्धं, अहो नो मन्दपुञ्जता ।

आपालं लिपा दर्शन दुम्ह आर्यायात थौ पुण्य यायेया निती दान
बीत हः मात्र नं मदु । भीगु पुण्य मगागु, गुलि जक आश्चर्य खः ।

हे भद्रे ! हलःमाय् हः कच्चा आदि छमां हे किलं नया छुं हे
बाकि मन्त धका कन । कलाम्हं नं उगु खँ न्यना थःस्वामियात धाल-

सभावमेतं लोकस्मिं, कतपुञ्जस्स जन्तुनो,
सयमेव समायन्ति, मुत्तावेलुरियादयो ।

भो देवगणपि ! लोक्य पुण्य याना वःपि मनूतयत मोति, वेलुर
आदि रत्नत स्वभावत हे दयावइगु जुयाच्चन । थथे पुण्यवानपिन्त
स्वभावत हेदया वइगु थव स्वभाव धर्म खः ।

अलक्खिना अवज्जेन, दुब्बवेनीध मानुसे,
परकम्मेन यं तत्थ, सञ्चितञ्च विनस्सति ।

भाग्यहीनम्ह, शील स्वभाव मदुम्ह । मेपिसं निन्दा याका च्वंम्ह
मनू खःला खः मात्र जुयाच्वम्हसिनं थुगु लोक्य उद्योग वीर्य याना उगु
धन सम्पत्ति कमाय् याइ । उगु कमाय् याना तःगु धन सम्पत्ति नं उगु
थुगु कारण विनाश जुया वनी ।

थुलि धया आः छुयायेगु? स्थविरयात बिज्याका छुं भतिचा

जक जूसां दान मयायेगु योग्य मजू । थथे धया थःगु ला हे जूसां दयेका भन्तेयात मसीक दान बी धका मती तल । थथे मती तया ला घ्यनेगु चूपि ज्वना थःगु खम्पाया ला ध्यनेत कोथाय् दुहाँ वन । अले भातम्हेसिनं नं थःगु ला स्थविरयात दान बी धका वहे कोथाय् दुहाँ वंगु जुयाच्चन । कलाम्हेसिनं अथे ला ध्यने त्यंगु खना * हे भद्रे ! छं छु याना च्वना धका न्यन* । जिं जिगु शरीरया ला दयेका वस्पोलयात दान बी धका धाल । उगु खँ न्यना भातम्हं नं धाल, हे भद्रे ! मिसा धयापि अल्पबुद्धिपि जुया दुःख सह यायेफइमखु । उकिं जिगु शरीरयागु ला दान याये धका धाल । तर कलाम्हं नं ला दान बीगु इच्छा याना हेच्चन । अथे हे निम्हसिनं इच्छा यानाच्चन । इमिगु श्रद्धा आश्चर्यया बारे थथे धया तःगु दु-

एवं दान पतीनन्तु दानेन रमते मनो
देन्तेवज्भक्तिकं दानं बाहिरेसु कथावका ।

थुकथं दानपतिपिगु चित्त दान यायेगुली हे जक न्ह्याइपु ताइ ।
थःगु शरीर हे दान बी धाःसा मेगु पिनेयागु दान वस्तुया बारेला छु धायेगु? ।

अहं अहं पदस्सन्ति मन्तन्तेव उभोजने,
तेसं समत्थवन्तानं सक्को पातुरहु तहिं ।

जिं बी, जिं बी धका इपिं निम्हतिपुया सल्हा याना च्वंबले, दान बीगु समर्थ दुपिनिगु न्ह्योने इन्द्र प्रकट जुल ।

थथे थःगु ला दान यायेगु उत्साह यानाच्चपि निम्हतिपुयागुश्रद्धाबलं शक्र देवराजया पण्डुकम्बल सीलासन क्वाःगु आकार क्यन । शक्र देवराजं सोगु बखते उम्ह निम्हतिपुयागु परिशुद्धगु चित्तं शरीरयागु मंस दान यायेगु मती तयाच्चंगु सीका इमिगु श्रद्धा बोधिसत्त्वयागु श्रद्धा समान खः धका देवराज इन्द्र खुशी प्रसन्न जुया सालिजाकि फच्छि, मृगयागु ला, घ्यो छघः, चिकं छघः ज्वना तुरन्त अन वना म्हमस्यूम्ह मनूया भेष कया इमिगु छँ या लुखाय् दना दुने दुहाँ वना थनच्चपि मनूत गन वन धका न्यन । थथे न्यंगु शब्द ताया इपि निम्हं पिहाँ

वल । अले इन्द्रं इमिके न्यन । आर्यपिन्त छुं बीगु दु ला? भन्तेयात जिपि दुःखीपिसं छु बी ? आखिरे हलःमाया हः तक नं मदु धका फुक्क खँ कन । अथे जूसा थ्व जाकिया जा थुया थुगु तरकारी नाप भन्तेयात भोजन याकि । थौं जित लिबात । जित छिमिसं पियाच्चने म्वा, वस्पोलयात भोजन याके धुकां छिमिसं नं भागं थच्छि नया च्वं धया भेषधारी इन्द्रं उगु जाकि गुबलें हे मफुइगुकथं अधिष्ठान याना देवलोकय वन । अले स्थविरयात भोजन याका इन्द्रयात पिया च्वं च्वं मवसेलि थःपिसं नं भोजन यात । जासि थले चतं नं न्हयाक्व तुया काःसां नं मफुगु जुयाच्चन । वथेतु तरकारी, क्यै नं ।

इपि निम्हतिपु नं उगु आश्चर्य घटना खना खुशी प्रसन्न जुया उबले निसं आपालं भिक्षुसंघपिन्त निमन्त्रणा याना आदर-गौरवपूर्वक दान यानाच्चन । हानं पर्वतया फेदीच्चपि मनूतय्त, दुःखी, गरीबपित, लंजुयातय्त दिव्य भोजन सन्तोष जुइक दान बियाच्चन । लिलिपा थःपि नं दान, शील व उपोसथ ब्रतय् च्वना जीवनभर तक धर्मपूर्वक जीवन हना आयु दत्तले च्वना अन्ते देवलोकय जन्म का वन ।

सद्धाबलं पस्सथ भो जयम्पति

समंस दानेन पदानमानसं

पूरेतु दानस्स फलं लभिसु ते

तुम्हेपि सद्धा धुरमेव सेवथ ।

भो सज्जवर्गपि ! श्रद्धायाबलं थःगु शरीरयागु ला तक नं दान बीगु चित्त दुपि निम्हतिपुयात सो । मग्यासे दान ब्यूगुया फलं उपि निम्हतिपुयात अक्षय फल लाभ जुल इमिसं थें छिमिसं नं श्रद्धा दयेकेगु सो ।

वट्टलपर्वतया क्वय् बास यानाच्चपि निम्हतिपुया बाखँ क्वचाल ।

मिगपोतक वर्ग न्हापांगु क्वचाल ।

११. उत्तरोलियया बाखँ

लंकाद्वीपय् बुद्धशासन भगवानया परिनिर्वाणं लिपा २३६ दँ दुबले
निसँ स्थापना जूगु जुल । उबलेसंनिसँ उगु द्वीपे जनपदय् सूत्र, अभिधर्म,
विनय प्रकाशमान जुयाच्चन र उबले राजधानी जुयाच्चंगुअनुराधपुरय्
उत्तरोलिय धयागु तः धंगु गां छगू दु । व गांया लिक्क साजवाःतय्गु
गां छगू दु । अन छम्ह थकालिम्ह साजवाः म्ह छम्हं धू किका भ्वाथःगु
वसः पुना छपा ल्हातिं लाकां छपा ल्हातिं कठि ज्वना सुथ न्हापनं
यागु त्वना सात भयेत जंगले वन । उगु बखते व साजवाःया बुढीम्ह
माँम्ह -बाबु ! छनापं मेपि वनीपि सुनं मदु । जंगले नयेत थ्व आलु
ज्वना हुँ धका बहनी मना तःगु आलु छगः बिया छ्वत । साजवा नं
आलु ज्वना वनाच्चंगु बखते लँया दथ्वी छम्ह पिण्डपातिक स्थविरयात
खना वन्दना याना मना तःगु आलु पात्रय् तया बिल । स्थविरं उगु
आलु ग्रहण याना थथे मती तया बिज्यात । थ्व मनू तःसकं गरीब,
थ्व दान ब्यूगु आलुकया फल महान याना बीमाल धका मती तया अन
हे दना विपस्सना भावना याना अर्हतफल प्राप्त याना भपा बिज्यात ।
बुद्धपुत्रपिनिगु करुणा गुलि महान् धका प्रसंशा याना तःगु गाथा थथे
खः ।

साधूनं करुणा नाम ईदिसेसु पवत्तति,
एसो जिनत्रजो दिस्वा विल्लकन्ती च दुक्खितं ।
अपक्कतं पारिवासं निद्धोतक रसागतं ,
भुत्वानालुव कन्दन्तं सुखापेसि यतिस्सरो ।

सत्पुरुषपिनिगु करुणा धयागु, थुजोपि गरीबपिगु उपरे हे दइ ।
करुणावानम्ह बुद्धपुत्र वस्पोल भिक्षु वसः भ्वाथम्ह, तःसकं दुखीम्ह
साजवाःयात खना बांलाक मबुनीगु बासिगु स्वाद मदुगु आलु भपा
बिज्याना उम्ह गरीबम्ह साजवाःयात सुखी याना बिल ।

अले उम्ह साजवाः आयु दत्तले दान पुण्य याना आयु फुसँलि
मरण जुया व हे गामय् छम्ह मिसाया गर्भप्रतिसन्धि काल । अले आलु
दान याना वःगु पुण्यया प्रभावं धन घः छघः उत्पन्न जुल । उगु धन

घःफुक्कसिनं खंक हे उत्तरोलिय धयागु पुखुली उखें थुखें ल्यें ल्यें पुना न्ह्याना च्वना । अबले छम्ह मिसां अथे ल्यें ल्यें पुयाच्चंगु उगु धनघः खना बेगं ब्वाँ वना कावन । अले अन बास यानाच्चपि देवतापिसं वयागु ल्हा त्वफिकाबिल । अले व मिसां देपागु ल्हा त्वफिसेलि जःपागु ल्हातं ज्वन । अले देवतां वयागु छपा ल्हाः उकि हे प्यपुंका बिल व मिसां उगु ल्हाः लिकाये मफयाच्चन । थःम्हं पुना तयागु फुक्क वस, तिसा धन घःले हे छाना देवता आराधना याना त्वप्पूगु धन घःयात स्वयेत तकं न साहस मन्त । अले वयागु ल्हा घःलं छुटे जुइवं उगु घः पुखुली क्वसिना वन । अले उम्ह मिसा गामय् वना उगु खबर गामय् च्वंपिन्त कन । गामबासीपि धन घः स्वयेया निति गुलिं गुलिं पुखुली वन । न्हापायागु जन्मय् आलु दान ब्यूम्ह कुमारया मां नं उम्ह मचा गर्भे तया मेम्ह काय्यात बुया पुखुली हे वन । उबले नं उगु धन घः थाहाँ वया लःया द्योने उखें थुखें ल्यें ल्यें पुयाच्चन मनूतय्सं जिमिगु न्ह्योने वयेमा धका आशिका याना दनाच्चन । अले व मचाया मामं नं अथे हे आशिका याना च्वना । उगु धन घः भतिचा न्ह्योने वया उम्ह मिसाया न्ह्योने दिनाच्चन । व मिसां जिगु म्हय् च्वंम्ह कायया पुण्यया प्रभावं घः न्ह्योने वयेमाः धयाच्चन । न्ह्योने मवसेली अनं व मिसां जिगु प्वाथय् च्वंम्ह मचायागु पुण्यया प्रभावं वयेमा धया प्रार्थना यात । व मिसां उलि धायेमात्रं हे धन घः सुल्लं न्ह्याना वया वयागु न्ह्योने लिक्क वल । अले व मिसां धन घःयात छन्त योग्यगु स्थान छं हे सीकि धका धायेमात्रं वयागु वचन अनुसारं जमीने ग्वारा ग्वारातुला व मिसाया छँ योग्यगु थासय् च्वनाच्चा । उम्ह मचाया निति धन खर्च याये माःसा जक धन घलं धन पिहाँ वइगु जुयाच्चन । मेपिनि निम्ति जुल धाःसा उगु घलं छुं हे यायेत धन पिहाँ मवो । अनं लिपा व मचा माँया गर्भपिहाँ वया क्रमशः तःधिक जुसेलि शिल्प विद्या ब्वनेगु समय थ्यन । अबले उगु द्वीपेच्चपि मनूष्पपिनि न्यादँ दुम्ह कुमारयात थःगु गच्छे अनुसारं श्रृंगार याना मंगल उत्सव याना शिक्षा बीगु जुयाच्चन । अबले नं वया मामं शिक्षा बीगु मंगल दिनय् काय्यात तिसा वसतं तीकेत धन घःले न्हापा छाना वंगु वस्त्र कया पुंकल । अनंलि वसःया

मालिक वयागु छँ वया वसः म्हसीका थुगु वस्त्र जिगु खः धका ज्वन ।
मचाया माँम वयात खना वसः प्राप्त जूगु फुक्क खँ कन । उम्ह मिसां
धन घः सुचुका परिभोग यानाच्चंगुसीका धाल । लुया वःगु धन घः
धयागु जुजुयागु धन जुइ धका छँ मस्यूला? छँ हलाहलवीषसिकं तचोगु
धन घः परिभोग यानाच्चन । थथे धया वयात ख्यायेगु मती तथा थथे
गाथा ब्वना न्यंकल-

नं विसं विसन्ति अक्खातं राजस्स विस मुच्चते,
नासेति विसमेकं व राजस्स केवलं कुलं ।

हे धुर्त, छँ सीकि सर्पयागु बीषयात बीष धाइमुखु, जुजुयागु
धनयात तचोगु बीष धका धाई । सर्पयागु बीष छम्हसित जक विनाश
याइ । जुजुयागु धनं फुक्क कुलयात हे विनाश याइ ।

तिट्ठन्ति दहना दढ्ढा पादपा नून कानने
राजकोपानला दढ्ढा न तिट्ठन्ति नरा तथा ।

गुँ मिं नइगु बखते सिमा ख्वँसां ल्यनाच्चनी । जुजुयागु तं रूपी
मिच्याइगु बखते व मनूत व सिमाया ख्वं थें ल्यनी मुखु ।

कालो वा कारणं रज्जो राजा वा काल कारणं,
मा ते संसयो होतु राजा वा कालकारणं ।

छंगु मृत्युया कारण हे जुजु तंम्बइगुलिं जुइ । अथवा जुजुयापाखें
छन्त मृत्यु दण्ड बी । जिं धयागु खँ छँ छुं हे शंका कायेम्वा । जुजु
हे छिमिगु मृत्युया कारण खः ।

थुगु रूपं तिसा थुवा नं ख्याःगु बखते मचाया माँ नं धाल -

यं येन वित्तं अनयेन लद्धं तं देति राजादिभयंहि तस्स,
नयेन पप्पोति च यो महाधनं सक्कोन्ति नासं नहि देवतापि ।

गुम्हेसिनं अन्यायपूर्वक धन लाभ याइ वयात जक राजादिया
भय उत्पन्न जुइ । गुम्हेसिनं न्यायपूर्वक आपालं धन प्राप्त याइ । वयात
देवतापिसं हे न बिनाश यायेफइमुखु ।

थुकथं इपिं मिसातय्गु ल्वापुयागु खँ जुजुयाथाय्थ्यन । जुजुं

उगु खवर न्यना धन घः लाका हयेया नितिं राजपुरषपिन्त छवत । राजपुरषपिसं नं धन घः ज्वना वंम्ह मिसाया छँ वना व धन घः कायेत स्वत । उगु धन घःलं ग्यानापुगु शब्द प्याहाँ वया उखेथुखे ग्वारातुला वना राजपुरषपिनिगु ल्हाः अथे हे प्यपुंका धन काये मफयेका बिल । राजपुरषपिसं उगु खबर जुजुयाथाय् छवत । जुजुं उगु खँ न्यना आश्चर्य चाया अथे जूसा धन घःनं धन घःथुवा नंनापं ब्वना वा धका दूतत छवत । इमिसं धन घः धन व घःया थुवाः नं ब्वना यंका जुजुयाथाय् वन । जुजुं धनघःयागु आश्चर्य घटना खना घनघः थुवायात थथे धाल ।

हे मय्जु छंगु आम धन घःल्य् च्वंगु धन जिमित नं ब्यु । उम्ह मय्जुं ज्यू धया लःकया धन घःले हा हाःयाना बिल । अबले हे धन घःया म्हुतुं धन द्दं पिहाँ वल । जुजुं व खना अत्यन्त आश्चर्य चाया धनघः व आपालं सुख भोगनापं उम्ह मिसायात बिया व मिसा च्वना च्वंगु गांनापं वयात हे बिया आपालं परिचारिका सहितं लित छवत । अनलि दान आदि पुण्य याना आयु फुसैलि व मय्जु मचा खाचा सहितं स्वर्ग्य जन्म का वन ।

यो वे गुणाधार जिनत्रजानं
अप्पम्पि सद्दाय ददाति देय्यं, Digital
सो पेच्च संसार महाविदुग्गे
सम्पत्ति नावाय पतिट्टपेसि ।

गुम्हेसिनं गुणया आधार जुया बिज्याम्ह बुद्धया पुत्रपिन्त
श्रद्धापूर्वक भतिचा जक जूसां दान बिइ । व ब्यक्ति लिपायागु जन्मय्
संसाररूपी समुद्रं श्रद्धापूर्णगु सम्पत्तियागु द्दंगा पार जुया वनी ।

उत्तरोलियया बाखँ न्हापांगु क्वचाल ।

१२. कम्पसुमन स्थविरया बाखँ

छगू समय लंकाद्धीपय्श्रद्धातिस्स जुजुं राज्य याणाच्चन । उगु बखते छम्ह राजपुरुष जुजुं ज्या अहे याणा छ्वगुलिं कोटिशाल धयागु गामय् वन । गामय्च्वंपि मनुतय्सं व राजपुरुषयात आगन्तुक सत्कार याणा योग्यगु नके त्वंके याये धका घ्यो सहितगु खाद्य भोज्य ताःलाका खबर बिल । अले नयेत फेतुगु बखते भिक्षु छम्ह भिक्षाचरण यायां कथं नं उगु हे थासय् थ्यंक बिज्यात । व राजपुरुषं उम्ह स्थविरयात खना प्रसन्न जुया वस्पोलया लिक्क वना पात्र कया घ्यो सहितगु भोजन व तरकारी स्थविरयात दान बिल । स्थविरं भोजन जक भपिया घ्यो जक वासःया नितिं ज्वना बिज्यात । व राजपुरुषं थुलि जक पुण्य याणा आयुया अन्ते थुगु हे लंकाद्धीपय् लब्ध धयागु गामय् छगू कुले जन्म जुल । अनलि व मचायात मां बौपिसं सुमन धयागु नां छुत । अले व सुमन क्रमशः तःधिक जुसेलि विवाह याणा छँ च्वच्वं छँच्वनेगुली दोष खंका प्रव्रज्या जुइगुली आनिशंस खंका धन सम्पत्ति त्याग याणा ब्राम्हणाराम धयागु विहारय् वना प्रव्रज्या जुया उद्योग बीर्य याणा "पहितत्त चित्त" दुम्ह जुया व्रतप्रतिव्रत पूर्णम्ह याणा ताःकाल मदुवं हे विपस्सना भावना बढेयाना अरहन्त भावय् थ्यंका बिज्यात । अले कम्पुमन (कम्प जुइगु स्वभाव मदुम्ह) स्थविर धयागु नामं प्रख्यान्त जुल । अले वस्पोलयागु पुण्यानुभावं उगु हे विहारय् तिम्बुमाय्च्वनीम्ह देवतां स्थविरयात न्हित्थं दिब्ब भोजनं सेवा याणाच्चन । वस्पोलं देवतां प्रदानयाःगु दिब्ब भोजन भपिया बिज्याःगु भिंनिदं दसेलि लंकाद्धीपय् ब्राम्हणतिस्स धाम्ह डाकुया उपद्रवया कारणं दुर्भिक्षभय उत्पन्न जुल । अबले दुर्भिक्ष भयं मनुष्यपिन्त दुःख कष्ट जुइवं कम्पसुमन स्थविरं न्यासःपि भिक्षुपिन्त आहारं पीडा कष्ट जूगु खना वस्पोलपिन्त निमन्त्रणा याणा आवुसपि- भ्नीपि गन वना जीबिका यायेगु धका सल्हाः याणा बिज्यात । इपि सकलभिक्षुपिसं जम्बुद्धीपे वना जीविकाया वने धका धाल । फुक्कसियां छगू हे राय जुसेलि वनेत प्रबन्ध यात । वनेत ठिक याणा बिज्याम्ह स्थविरयात खना तिम्बरू देवतां भन्ते ! गनं बिज्याइगु थें च्वं । गन बिज्यायेगु धका न्यन? व खँ न्यना सुमनस्थविरं तिम्बरू

देवपुत्रयात थथे धाल -

भो दानि लंकाय देसो दुभिक्षो आसि केवलो,
सुसित्वा फलिता आसुं तलाका दहदादयो ।

हे देवपुत्र । थुगु बखतय् लंकाद्धीपय् दुर्भिक्ष जुल । पुख्खु, दह
आदि सुना वना भूमि तःतः ज्याना वन ।

गता विनासं जलद्धा पिपासं मिगसूकरा,
धावन्ति दिस्वा आरा व मरीचि तोयसज्जिनो ।

लखय्च्चपि प्राणीपि विनाश जुया वन । मृग बंदेलत लःत्वने
प्याचाया मृगतृष्णायात लः सम्फे जुया ब्वां वनाच्चन ।

छन्नपण्णवना आसुं भुजाता च तिणोसधा,
भुसंव विकिरियिंसु चण्डानिलसमाघता ।

सिमा हलं तोपुयाच्चंगु जङ्गलत गना वन । पृथ्वीले बुया वःगु
घाँय् जडिबुटीमा गना वन । तःसकं फय् वःगुलिं हिःम थें पुइक
यंकल ।

दुब्भोजनेन दीपस्मि पीलिता पन मानुसा
अट्टिचम्मावसेसा व खीणलोहितमंसका ।

हे देवता । लंकाद्धीपय् नये मखना पीडाकष्ट जुयाच्चपि मनूत
फुक्क ला- हि गना क्वें छ्यंगु जक ल्यनाच्चन ।

जीवितासा नरा देव गहेत्वा पुत्तदारके,
तत्थतत्थ गता आसुं यत्थ सक्कोन्ति जीवितुं ।

हे देवता ! म्वायेगु आशा यानाच्चपि मनूतय्सं काय् कला ब्बना
गन गन जीविका याये फइगु खः अन अन वनाच्चन ।

यस्मा तस्मापि हं देव न सक्कोमीध सीहले,
जीवितुं जम्बुदीपस्स याम दानीति मब्रवि ।

हे देवता ! उकिं याना जि लंकाद्धीपय् जीविका याये मफुगु
खः । उकिं आः जम्बुद्धीपे वने त्यना धका धाल ।

थथे धायेवं तिम्बरु देवपुत्रं कम्पसुमनस्थविरया न्हापायागु
जन्मय् याना वःगु पुण्यया फल कना वनेधका मती तःगुयात रोकेयायेगु
इच्छां थुगु गाथा ब्वन -

अतीतम्हि तुवं भन्ते अदासेकस्स भिक्खुनो,
सद्दहन्तो पिण्डपातं सोपकारं सुनिम्मितं ।

भन्ते न्हापायागु जन्मय् छपिसं छम्ह भिक्षुयात श्रद्धापूर्वकं सूप-
ब्यञ्जन सहितगु बांलाक दयेका तःगु भोजन दान याना वःगु दु ।

ततो द्युत्तो तुवं तस्स पुञ्जकम्मस्स वाहसा,
दुतियत्तभावे तस्मिं जायित्वान सुखे ठितो ।

उगु जन्मं च्यूत जुया छपिस उगु दान याना वःगु पुण्यया प्रभावं
थुगु निगूगु जन्मय् जन्म जुया सुखपूर्वकंच्वना बिज्यात ।

पहाय मातापितरो सहिरञ्जं सकं घरं
पब्बजित्वान सम्बुद्ध सासने सुद्धमानसो
पटिपत्तिधरो हुत्वा भावेत्त्वान तिलक्खणं,
सो त्वं खीणासवो आसि तन्ते दानि फलं तदा ।

मां बौपि व लुँ वह सहित थःगु छँ नं तोता भगवान बुद्धयागु
शासनय् शुद्ध चित्तं प्रव्रजित जुया प्रतिपत्ति आचरण याइम्ह जुया त्रि-
लक्षणया भावना याना छलपोल क्षीणाश्रव जुया बिज्यात । छलपोलयात
न्हापा याना वःगु उगु पुण्यया फलं आःथुगु फल ब्यूगु खः ।

अथापरम्पि मे भन्ते सुणाथ वचनं सुतं,
यं मया दिव्यमानन्तं दिन्नन्तं परिभुञ्जसि,
तदिदम्पि तदा दिन्न दानस्सेव फलं सिया ।

भन्ते अनं मेगु नं जिगु खँ न्यना बिज्याहुँ । जिं गुगु भोजन
दान बियागु भपा बिज्यात । व भपा बिज्याःगु भोजन नं न्हापा दान
याना वःगु फलं हे खः ।

वूपसमन्तं दुब्भिक्ख भयं यावेत्थ सीहले,
तावेत्थेव ससिस्सेहि वुत्थत्थ करुणाय मे ।

गुबले तक लंकाद्वीपय् दुर्भिक्ष भय शान्त जुइ मखुनि, अबले तक थ्व हे लंकाद्वीपय् शिष्यसहित जित करुणा तया बिज्याहुँ ।

चीवरं पिण्डपातञ्च भेसज्जं सयनासनं,
तव पुञ्जानुभावेन होति तं विपुलं सदा ।

चीवर, भोजन। वास व सयनासन नं छलपोलं न्हापायागु जन्मय् याना वःगु पुण्यया प्रभावं प्राप्त जूगु ख ।

मा गच्छन्तु भदन्ता ते जम्बुदीपं कदाचिपि,
सकिच्च पसुता हुत्वा दुक्खस्सन्तं करोन्तु वो ।

भो भन्तेपि ! थुगु लंकाद्वीपं जम्बुद्वीपे गुबलें हे बिज्यायेमते । छलपोलपि थःगु ज्या पूर्ण यायेगुली तत्पर जुया दुःखयागु अन्त यायेगु स्वया बिज्याहुँ ।

थथे धया देवपुत्रं जम्बुद्वीपे वनेगुली गना अबलेसं निसें स्थविरयात दिव्यमय चीवर, भोजन, सयनासन आदिद्वारां सेवा यानाच्वन । व देवतां ब्यूगु दान न्यासः भिक्षुपिन्त प्रयोग यायेत गाःगु जुल । थुगुरुपं व देवतां सुमनस्थविर प्रमुखं न्यासः भिक्षुपिन्त भिनिदें तक सेवा तहल यानाच्वन । अले दुर्भिक्ष शान्त जुइवं सुमनस्थविरं देवपुत्रयात खबर बिया न्यासः भिक्षुपिनापं चारिका यायां क्रमशं जुजुया कण्हराजिक धयागु महागामय् थ्यंका भिक्षाचरण याना छगू थासय् च्वना भोजन यायेत सुरु याना बिज्यात । भिक्षुसङ्घपिसं उगु बखते सुपाचं त्वपुयाच्वंगुलिं सूर्यया आलोक प्रकाश मज्जुगुलिं गुलिं गुलिं भिक्षुपिनि शंका जुया भोजन भपा मबिज्या । अले स्थविरं इमिगु शंका निवारण यायेया नितिं छगः चाग कया लुसिच्चकां आकाशे थतिना छ्वत । उगु चागः आकाशे थाहाँ वना सूर्य थें प्रकाशमान जुया थिनाच्वन । अले तिनि भिक्षुपिनि शंका निवारण जुया भोजन भपिया बिज्यात । उकिं उगु स्थान 'मणिसूर्य' धयागु नामं प्रसिद्ध जुल । अनं सुमनस्थविर प्रमुख न्यासः भिक्षुपि पिहाँ बिज्याना खुसीया आसपासे 'चुल्लत्तवाम' धयागु गामय् भिक्षा बिज्याना खुसीया सीथे फेतुना भोजन यानाच्वंगु बखते उम्ह स्थविरनापं बिज्याःपि भिक्षुपिनि तरकारी मदुगु भोजन यानाच्वंगु

खना आवुसपि ! सुखागु भोजन यायेमत्ये । जिगु पुण्यं नस्वा वःगु घ्यो
उत्पन्न जुइ । उगु घ्योनापं भोजन या धका धाल । उगु खँ न्यना
भिक्षुपिसं स्वीकार यात । उम्ह सुमनस्थविरं भिक्षुसङ्घपिसं स्वीकारयाःगु
खना थःम्हं न्हापायागु जन्मय् छम्ह भिक्षुयात भतिचा जक घ्यो दान
यानागु लुमंका थुगु खुसीयागु लःघ्यो जुइमाः धका अधिष्ठान यात ।
अले 'वाल गाम' धयागु विहारया सीथय् भुत्ततित्थ' धयागु खुसीया निगू
धारे योजन प्रमाणं लः घ्यो जुल । इपि भिक्षुपिसं नस्वाः वःगु घ्यो तुया
थःथःत माक्व कया भपिया बिज्यात । थथे जुया वंगु घटनायात कया
धयातःगु दु ।

परित्तं घतमत्तस्स दानेन फलमीदिसं,
यो देति बहवो सप्पी को फलं तस्स भासति ।

भतिचा जक घ्यो दान यानागुलिं थुजोग फल बी धाःसा आपालं
घ्यो दानयाःगुया फल सुनां बर्णन याये फइ ।

अले निगू योजन घ्यो जूगु गंगाया वारी पारीच्वंपि गाम
बासीपिसं उगु खबर न्यना घः, तुम्बा आदि जायेका थःथःगु छँ स्वथना
तल । उकिं ग्रन्थकारकया अनुशासनी गाथा थथे खः

एकस्स भिक्षुस्सपि एकवारं,
दिन्नस्स दानस्स फल इदन्ति ।
मन्ता भवन्ता सति देय्यधम्मे,
विचेय्य सद्दाय ददाथ दानं ।

छम्ह जक भिक्षुयात छक जक दान ब्यूगुया फल थथे सुख
बी धका सीका छलपोलपिसं नं दान बी योग्यगु वस्तु श्रद्धापूर्वक दान
ग्राहक ल्यया बीगु स्वयेमा ।

कम्पसुमन स्थविरया निपूगु बाखँ क्वचाल ।

१३. पूर्वपब्बतबासीतिस्स स्थविरया बाखं

भी भगवान बुद्धया न्हापा काश्यप बुद्ध लोकय् उत्पन्न जूगु बखते बिज्यात । अबले छम्ह जनपदबासी ब्यापार यायेगुज्या यानाच्चन । अनं लिपा व ब्यापारी मनोसिला चूर्ण म्युम्युं गाम निगम व जनपदय् चाः चाहिला ब्यापार यानाच्चन । अबले छगू गामय् छम्ह मय्जुं वयात खना सःता मनोसिला चूर्ण न्याना काल । अले ब्यापारि वयात धाल - हे केहँ मय्जु ! जि नये पित्यात । छुं नयेगु दुला? धायेवं उम्ह मय्जुं म्हय्खाया लाया रस व भिगु नःस्वा वःगु घ्यो सहितगु भोजन हया बिल । उगु बखते नयेपित्याःम्ह खिचा छम्ह थरथर खाखां ई चुलुचुलुं वयेका न्हयोने वल । वं उम्ह दुःखीम्ह खिचा खना करुणां युक्तगु चितं म्हय्खाया ला सहितगु तःग्वारागु जा छपे तया बिल । उम्ह खिचां जा नया प्रसन्न जुया न्हिपं संका न्हयोने दनाच्चन । उम्ह वेपारि खिचायात खना प्रसन्न जुया थथे प्रार्थना यात । थुगु पुण्यं जि न्ह्यागु हे भवे जन्म जू वंसां नं म्हय्खाया ला व घ्यो सहित सालिजाकिया भोजन प्राप्त जुइमा । अन्त्ये निर्वाण प्राप्त याना काये फय्मा ।

व बेपारि थुलि पुण्य याना अन्त्ये देवलोक जन्म जू वन । छगू बुद्धान्तर तक दिव्य सम्पत्ति अनुभव याना अनं मृत्यु जुया मनुष्यलोकय् न्यासःक्व जन्म जुया लिपा वयात म्हय्खाया ला व घ्यो सहितगु सालिजाकिया भोजन जक हे प्राप्त जुल ।

अनं लिपा गौतम बुद्ध परिनिर्वाण जुया बिज्याये धुंका लंकाद्धीपय् गंगाया तीरे 'पूवगल्ल' धयागु गामय् छगू कुलेप्रतिसन्धि जुया क्रमशः लां पूर्ण जुसेलि मांया गर्भ पिहाँवल । मां बौपिसं वयात तिस्स धयागु नां छुत । व ल्याय्म्ह जुसेलि छैय् च्वनेगुली दोष खंका प्रव्रज्याजुइगुली आनिशंस खंका धन सम्पत्ति त्याग याना 'पूवगल्ल' धयागु विहारय् वना प्रव्रज्याप्चन । भन्तेपिसं वयात प्रव्रजित व उपसम्पदा याना बिल । वस्पोल भिक्षु जुया याकनं हे उद्योग व अभ्यास याना बिज्यात । पुण्यवान, प्रज्ञावान व परियत्तिधर तिस्स स्थविर धका लंकाद्धीपय् प्रसिद्धम्ह जुल । वस्पोलया पात्र सुं -गुम्ह धनीपिसं व गरीबपिसं

कयायंकुसां नं म्हय्खाया लाया रस शुद्धगु घ्यो व सालिजाकिया
 भोजन हे प्राप्त जुइगु जुल । थुगु हे रूप ख्वीदँ बिते जुया वन । अनं
 लिपा छम्ह मन्त्रीया काय् नं थथे बिचार यात । थुम्ह स्थविरयात
 न्हित्थं म्हय्खाया लाया रस व शुद्धगु घ्यो, सालिजाकिया भोजन हे
 जक प्राप्त जुइगु धका मनूतय्सं धयाच्चन । आः जिं थुगु कारणायात
 परीक्षा याना स्वे धका मती तया छँ वना चान्हे कलाम्हेसित धाल ।
 हे भद्रे । पूर्वपब्बत विहारबासी तिस्स स्थविरयात थौं दान बीगु इच्छा
 जुल । स्थविर थन वइगु बखते ल्वाकःबकः ज्याःगु जाकि व दुसियागु
 क्वाति दयेका भोजन याकि, अले हानं भ्यात क्यँनापं दान ब्यु । थथे
 धका थःसुथ न्हापनं विहारय् वना स्थविरयात वन्दना याना-भन्ते ! थौं
 भोजन जिमिथाय् बिज्याहुँ धका निमन्त्रणा याना थः मेथाय् वन । वया
 छँ बाय् च्वाच्वंम्ह देवतां चान्हे खँ ल्हाःगु न्यना थ्व मन्त्री थ्वस्पोल
 भन्ते नं न्हापा पुण्य याना वःगु दुधयागु मस्यू । उकिं सुं छम्हसिनं नं
 उगु दान स्यंके फइमखु धइगु वं मस्यू । थथे मती तया व मन्त्रीया छँ
 बुढाम्ह मनूया भेषकया सालिजाकि, म्हय्खाया ला, घ्यो थेकि छगः ज्वना
 वया व मन्त्रीया कला यात बिल । व मिसां न्यन छं गनं हयागु ? वं
 धाल । अमात्यपुत्रं बिया हःगु । थौं स्थविरयात निमन्त्रणा यानागु दु ।
 छं थ्व सामान छँ च्वम्हेसित ब्यु धका बिया हल । उकिं बाँलाक भोजन
 दयेका दान या धया हःगु दु । थथे धया उम्ह देवता अन्तरधान जुल ।
 अले उम्ह मिसां नं बाँलाक भोजन तयार याना मंस सहित भोजन
 याकल । भोजन धुंका स्थविर विहारय् हे बिज्यात । अले अमात्यपुत्र छँ
 वया छु छं भन्तेयात दान ब्यूला धका न्यन, कलाम्ह छपिस हे सामान
 बिया हइ बिज्याःगुलिं स्थविरयात भोजन दान याना धका धाल । जिं
 ला छु नं बिया महयाले, सुनां हल धका न्यन? फलनाम्ह बुढायात
 बिया हइ बिज्यानागु मखुला धका धासेंलि व बुढायाके नं न्योवन । वं
 नं जि छु नं हयागु मदु धका धासेंली स्थविरया पुण्यया आनुभावं हे
 देवतां हया ब्यूगु जुइमा धका सीका काल । कुशल कर्मया फल सुनां
 नं पने फइमखु धका सीका अमात्यपुत्र बुद्धशासनय्प्रसन्न जुया दान
 बीगुली अति श्रद्धा दुम्ह जुल ।

लिपा स्थविर परिनिर्वाण जुइत खाताय् गोतुला फुक्क
 भिक्षुसंघपि मुंका थःगु निर्वाण जुइगु खँ प्रकट याना बिज्यात । मुनाच्चपि
 भिक्षुसंघपिसं न्यन । भन्ते छलपोल आपालं पुण्यवान्ह धका लंकाद्धीपय्
 प्रख्यान्त जुयाच्चन । भन्ते न्हापा छु पुण्य याना वयागुलिं थुजोगु फल
 प्राप्त जूगु धका न्यन । स्थविरं थःन्हं न्हापा याना वयागु पुण्य प्रकाश
 याना थथे धया बिज्यात -

इमस्मिं भद्रकेकप्ये कस्सपो नाम नायको,
 उप्पज्जि लोकपज्जोतो सब्बसत्तहिते रतो ।

थुगु भद्रकल्पय्काश्यप धयाम्ह बुद्ध जाज्वल्यमान जुया
 बिज्याकन्ह सकल प्राणीपिन्त हित यायेगुली लगे जुया बिज्याकन्ह
 भगवान बुद्ध उत्पन्न जुया बिज्यात ।

मनोसिला विक्कयिको अहोसिं वाणिजो तदा,
 तेन कम्मेन जीवामि आहिण्डन्तो तहि तहि ।

उन्ह काश्यप बुद्ध उत्पन्न जुया बिज्याःगु बखते जिं मनोसिला
 चूर्ण मीन्ह जुया उगुं थुगुं गामय्, जनपदय् चाचाहिला जीविका याना
 च्वना ।

अथेकदा वानिज्जत्थं गतोहं जनपदं तदा,
 तत्थेकस्मिं कुलेजाता दिस्वा मं कुलदारिका
 गहेत्वान महाभण्डं छातज्भत्तं ममद्दस ।

अनलि छन्हु मनोसिला चूर्ण मीया निम्ति जि गामं गामय्,
 जनपदं जनपदय् चाह्यु वना । अन छन्ह कुलपुत्रिं जित खन ।
 मनोसिला चूर्ण न्याना कया नये पित्यान्ह जित खन ।

ततो मोरमंसेन सुगन्धेन घतेन च,
 सालिभत्तं उपट्ठेसि भुज्जितुं करुणायमे ।

अले उन्ह मय्जुं जित करुणा तया म्हाय्खाया ला सहित नस्वा
 वःगु घ्यो व सालिजाकिया भोजन नयेत बिल ।

ततो दिस्वान हे भत्तं बुभुक्खं सुनखं तदा,
सघतेन भत्तपिण्डेन सन्तप्पेतवान पत्थयिं,
तेनाहं पुञ्जकम्मेन गतो देवसहव्यतं ।

अले जिं नयेपित्याम्ह खिचा छम्हेसित खना घ्यो सहितगु लाया
रसनापं भोजन प्वाः जायेक नका अले जिं प्रार्थना याना । थ्व हे
पुण्यकर्मदेवलोकय् जन्म का वनागु जुल ।

रमन्तो तत्थ देवेहि पासादे रतनामये,
मधूरेहि नच्चगीतेहि वादितेहि च मोदितो ।
देवच्छरा परिवुतो देवसेना पुरक्खतो,
भुत्वान दिब्बसम्पत्तिं दीघमद्धान मब्भुतं ।

देवलोकय् रत्नमय प्रासादे देवतापिनाप मधूरगु म्ये हालाच्चंगु
प्याखं हुलाच्चंगु बाजं थानाच्चंगु न्यना न्ह्याइपुक आनन्द कया च्वना,
अप्सरापिसं चाःहुइका देव सैन्य न्ह्योने तया दिव्य सम्पत्ति भोग याना
आपालं समय बिते याना च्वना ।

ततो चुतो मनुस्सेसु पञ्चजातिसते अहं,
महद्धनो महाभोगो विसालो लोक सम्मतो ।
पूजितो जातिसङ्केहि जातोहं उदिते कुले,
सम्पत्तियोनुभूयामि कम्मानुच्छविकं ममं ।

जि ज्ञातिगणपिसं पूजा सत्कार याकाच्चने दुगु उच्चगु कुले
जन्म जुया सुख ऐश्वर्य भोग याना च्वना । जिं याना वयागु, कर्मयात
त्वेक घ्यो, म्हय्खायागु ला सहित सालिजाकिया भोजन न्यासःगु जन्म
तक न्ह्याबलें प्राप्त जुयाच्चन ।

ससप्पि मोरमंसेन सालितण्डुल भोजनं,
पञ्चजातिसते निच्चं लभेतं मम भोजनं ।

घ्यो व म्हय्खाया ला सहित सालिजाकिया भोजन न्यासःगु
जन्म तर्कं नं सदां नं जित प्राप्त जुयाच्चंगु दु ।

चरिमे च भवे दानि तादिसं भोजनं सदा,
लभामि पिण्डमेकस्स फलं पस्सथ भो मम ।

आः थुगु अत्तिम जन्मय् नं सदा नं उजोगु हे भोजन प्राप्त
जुयाच्चंगु दु । थ्व छिमिसं स्व । जिं छक भोजन दान बियागु फल
खन मखुला ?

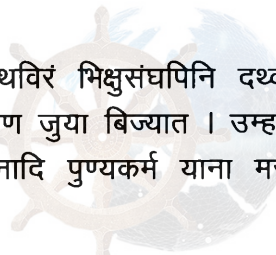
पुञ्जवतो पुञ्जफलं मारोपि पटिसेधितुं
न सक्कोतिथ लोकस्मिं अज्जो कोतं निसेधये ।

पुण्यवानपिनिगु पुण्यया फलयात मारं नं पने फइमखु, थ्व
लोकय् मेपिसं सुना पने फई ?

तिरच्छानगतस्सापि, यो भो दानं पदस्सति,
भवाभवेसु सब्बेसु विन्दते सो तिसम्पदं ।

पशुपक्षीतयत्त जक जूसा नं गुम्हेसिनं दान याइ । तःधंगु चीधंगु
न्यागु भवे जन्म का वंसां नं उम्ह दान ब्यूम्ह दातां स्वंगू सम्पत्ति
प्राप्त याई ।

थुकथं उम्ह स्थविरं भिक्षुसंघपिनि दथ्वी थःम्हं यानागु पुण्य
कर्म प्रकाश यायां निर्वाण जुया बिज्यात । उम्ह स्थविरया वचन न्यना
आपालं मनुष्यपिसं दानादि पुण्यकर्म याना मरण जुसेलि देवलोकय्
जन्म जू वन ।

अप्पेवदानविधिनापि जनो पनेवं, डिजिटल
अच्छेरमभुततरं लभते विपाकं ।
दानस्स दानपतिनोपि बहुप्पदस्स
को वा वदेय्य सुचिरम्पि फलं अबुद्धो ।

थथे दान ब्यूम्ह दानपति भतिजा जक दान ब्युसां नं अतिकं
अदभुतगु फल प्राप्त यानाच्चन धाःसा आपालं दान याइपि दानपतिपिनिगु
पुण्य फल खन धाःसा पुण्यया फल मस्यूम्हं नं दान मबीकंच्वने
फइमखु ।

पूर्वपब्बतवासी स्थविरया स्वपूगु बाखँ क्वचागु जुल ।

१४. चूलतिस्सया बाखं

उगु समये लंकाद्धीपय् काकवण्ण धयाम्ह जुजुं राज्य यानाच्चन।
उम्ह जुजुया तिस्स धयाम्ह चूलउपस्थापक जुया दुनेयागु ज्या याइम्ह
जुयाच्चन । उगु बखते जुजुया कण्डुल धयाम्ह किसिं खिपः चफुना
नगरया पूर्वपाखें जङ्गले दुहाँ वना सिमाय् दें, सिमा ख्वला,लप्तेहः आदि
त्वःथुला ननं क्रमशः 'महानिम्बर' धयागु विहारय् थ्यंक वन । अन सिमा
क्वे शुन्यगु योग्यगु थासय् च्वना ध्यान याना बिज्यानाच्चं पि भिक्षुपिन्त
खना चित्त प्रशन्न याना वस्पोलपिन्त जङ्गलं फलमूल आदि हया सेवा
याना अन हे च्वनाच्चन ।

उगु बखते काकवण्ण जुजुं उम्ह कण्डुल धयाम्ह किसि वंगुथाय्
बुभे याना सोगु बखते गनं नं मखना प्यम्ह मन्त्रीपिन्त प्यंगू दिशाय्
वना माला सो धका अहे याना छ्वःगु बखते स्वंगू दिशाय माः
वंपि मन्त्रीपि स्वम्हसिनं ल्वीके मफुगु जुल । पूर्व दिशापाखें छम्ह
चूलउपस्थापक मन्त्री गामं गामय्, निगमं निगमय् न्यन्यं माला जूगु
बखते 'निम्बर विहारय् थ्यंक वन । उगु विहारय् बिज्यानाच्चं पि भिक्षुपि
आरज्जिक धुताङ्ग पालन याना एकान्तगु विहारया लिक्क लाःगु जङ्गलय्
द्धतिसाकार आदि कर्मस्थान भावनाय् चित्त लगे यानाच्चन । उगु विहारय्
च्वं पि गुलिं भिक्षुपि अब्भोकासधुताङ्ग पालन याना उत्पत्ति विनाश आदि
भावना याना एकान्तगु थासय् याकचा च्वनाच्चंम्ह किसि थें आनन्दपूर्वक
च्वनाच्चन । गुलिं पंसुकुल धुताङ्गधारी भिक्षुपिसं टुक्राटुक्रागु व्हनातःगु
चीवर पुना कसिण आदि परिकम्म भावना यानाच्चन । गुलिं श्मशानिक
धुताङ्गधारी भिक्षुपिसं सीपि उईगु थासय् च्वना सदा नं मरणानुस्सति
भावनाय् लगे जुयाच्चन ।

बुद्धपुत्र अरहन्तपिसं 'सब्बे सत्ता अवेरा होन्तु' धका 'मैत्री' 'करुणा'
व 'मुदिता' आदि भावना याना आनन्दं च्वनाच्चन । पिण्डपातिक
धुताङ्गधारी भिक्षुपिसं चित्तयात कर्मस्थान भावनाय् तथा आनन्दपूर्वकं
च्वनाच्चन । निसज्जिक धुताङ्गधारी भिक्षुपि उगु उगु थासय् क्वातुक
च्वना बुद्धानुस्सति आदि भावना यानाच्चन । बाकि दनिगु विहारय्
शीलयात बिशेषरूपं रक्षा याना बुद्धशासन रक्षा यानाच्चन ।

अथे बिज्यानाच्वंगुथासय् उम्ह उपस्थापक मन्त्री नं थ्यंक वोगु जुल । विहारय् वना भिक्षुसंघपिन्त वन्दना याना छखेच्वच्चन । उगु बखते कण्डुल धयाम्ह किसिं पाके जूगु हलः सहित हलःमाया कच्चा त्वथुला भिक्षुपिन्त दान बियाच्वन । चूलउपस्थापक मन्त्री उगु घटना खना थपायेसकं हाराम्ह किसिं नं गुणवानपिनिगु गुणय् प्रसन्न जुया थःम्ह यायेमाःगु कर्तव्य पालनयानाच्वन । थुपिभिक्षुपि भिन्नभिन्न थासय् च्वना थःम्ह यायेमाःगु ब्रत प्रसन्नगु चित्तं चतुप्रत्यय दायकपिनिगु व थःथःपिनिगु मार्गफल प्राप्त जुइगुया हेतु रूपं पालन यानाच्वन । सम्यक् सम्बुद्धपिनिगु गुणानुभाव अहो ! आश्चर्य खः ।

अपिच्छ सन्तुष्टविवेक कामिनं,
तपोधरानं परिसुद्धसीलिनं,
दिस्वान पूगं मधूरस्स भावं
नागोवचित्तस्स करोति पीतिं ।

अल्पेच्छुपि सन्तोष व एकान्तप्रेमी जुयाच्वंपिपरिशुद्धगु शीलदुपि ब्रत पालन यानाच्वंपि भिगु चित्तदुपि भिक्षुसंघपिन्त किसिं स्वया चित्त प्रसन्नयानाच्वन ।

अनलि मन्त्री भिक्षुसङ्घपिन्त वन्दना याना जुजुयाथाय् वना थथे बित्ति याना धाल ' भो महाराज ! 'महानिम्बर' धयागु विहारय्भिक्षुसंघपिगु सत्कारपूर्वक सेवा याना च्वम्ह कण्डुल किसिं जिं स्वया वयेधुन धका बित्ति यात । जुजु उगु खँ न्यना -अथे जूसा हे भणे ! छ हे किसि ब्वना हिं धका अहे यात । ज्यू महाराज धया वं भिक्षुसंघपिन्त दान बीत श्रद्धापूर्वक आपालं साखः ज्वंका 'निम्बर विहारय्'थ्यंक वन । अले पाके जूगु हलः कायेके छवया साखः व हलः मिले याना सर्बत दयेका भिक्षुसङ्घपिन्त प्रदान यात । अथे दान याये धुंका प्रसन्न मनं वन्दना याना मृत्युं लिपा थुगु हे लंकाद्वीपय् नगरया उत्तरपाखे 'अम्बपिडि' धयागु गामय्आपालं धन सम्पत्ति दुगु कुले जन्म जुल । उम्ह मचायात मां बौपिसं तिस्स धयागु नां छुना बिल। व तःधिक जुसैलि वयात योग्यम्ह मय्जुनापं विवाह याना बिल । छुं दिन लिपा छँ च्वनेगु दिक्दार जुया विहारय् वना प्रव्रजित जुल । तिस्स धयागु नामं प्रसिद्ध जुल ।

भिक्षुपिगु माक्व सेवा सत्कार यानाच्चन । लिपा वस्पोल भगवान बुद्धं
ल्लेशयात त्याका बिज्याःगु महाबोधिबृक्षयात वन्दना यायेत भिक्षुपि व
उपासकोपासिकापिनापं द्वङ्गाय् च्वनाववं समुद्रया दथ्वी थ्यंगु बखते
ज्वना वंगु लः फुत । अले भिक्षुपिनि लः त्वने प्याचाया लःमाला प्राप्त
मजूसेली चूलतिस्सं मात्र समुद्रय् क्वत छ्वया लःतुयाकाःगु बखते
चिसवा वःगु लः परिवर्तन जुया वयागु पुण्यानुभावं मधूरगु साखःति
यागु रस जुल ।

अहो अच्छरियं एतं अब्भुतं लोमहंसनं
अप्पस्स पुञ्जकम्मस्स आनुभावं महन्तता ।
अतीते भिक्खुसङ्घस्स दत्तान सक्खरोदकं,
लद्धो सोदधिपानीयं मधुरं परिवत्ति ।

अहो ! आश्चर्य, अद्भुत, अल्प पुण्य याना वःगुया आनुभावं
महानगु फल प्राप्त जुल । न्हापायागु जन्मय् भिक्षुसंघपिन्त साखःया
रसदान याना वःगुलिं चि सवाः वःगु लः साखःया रूपय् परिवर्तन
जुल ।

अले उम्ह तिस्सस्थविरं साखःया रस दुगु लःत्वना द्वङ्गाय दुपि
फुक्क भिक्षुसंघपि व मनुष्यपिन्त नं त्वंके बिल ।उगु लः दिव्यपान
समानगु जुल । पात्रय्च्वंगु लःफुक्क भिक्षुपिसं त्वंसां नं मफुगु जुल।
फुक्कं भिक्षुपि व गृहस्थीपि महाबोधिबृक्ष वन्दना यायेत वंगु बखते नं
लिहाँ वःगु बखते नं वहे पात्रय् च्वंगु रस त्वंगु जुल ।

अनं लिपा जीवनकाछि पुण्य याना अनं च्यूत जुया देवलोकय्
भिंनिगू योजन दुगु सुवर्ण विमाने द्वच्छिम्ह अप्सरापिसं चाहुइका महानगु
दिव्य सम्पत्ति अनुभव यानाच्चन ।उम्ह देवपुत्रयात साखःयागु रस
न्हापा मनुष्य लोकय्उत्पन्नजूगु थें देवलोकय् नं गुबलें हे मफुइगु कथं
प्राप्त जुयाच्चन । उकिं देवलोकय् नं उगु दिव्य पान रत्नयागु थलय्
जायाच्च्वंगु जुल ।

अनेक थासं वःपि देवतापिसं व तिस्स देवपुत्रयागु आनुभावं
उत्पन्नजूगु दिव्य पान त्वना प्याखँ हुहुं, म्ये हाहां, म्हितु म्हितु थःथःगु

विमाने उगु लः यंकाच्चन । थुगु रूपं आनुभावं सम्पन्नगु लः जुयाच्चन ।

पानीयमत्तेनपि केचि लोके

एवं महन्तं विभव लभन्ति, ।

बहूपदानस्स नरस्स लोके

ददेय्य को नाम महाविपाकं ।

संसारे गुलिं गुलिं मनुष्यपिसं लः जक दान बिया नं थुजोगु
मनुष्य सम्पत्ति, देव सम्पत्ति प्राप्त यात धाःसेलि लोकय् अनेक वस्तु
दान ब्यूपिन्त ला धायेगु हे छु दु । दानया चेतनां महानगु फल बीगु
जुयाच्चन ।

चूलतिस्सया बाखं प्यपूगु क्वचाल ।

१५. तिस्सादायिकाया बाखं

श्रद्धातिस्स जुजु जुया च्वंबले रोहण जनपदय् तिस्स
तिम्बतिथगामय् चन्दगुत्तं धयाम्ह छम्ह गरीब दु । वया कला तिस्स नं
अत्यन्त गरीब । इपि दुःख कष्टं म्वानाच्चन । लिपा छम्ह साहुयाके
खीतका दाँ त्याय् कया साहु पुले मफया साहुया छँ नोकर जुयाच्चन ।
अथे च्वनाच्चंगु बखते गांयापि मनूतय्सं आपालं भिक्षुसंघपिन्त निमन्त्रणा
याना दान बिया शील रक्षायानाच्चन । उगु बखते इपि गरीबपि
निम्हतिपुया सल्हा यात ! भो स्वामि । फुक्क गामबासीपिसं मिले जुया
दान बियाच्चन । भीपि जक गरीब जूगुलिं दान बी मफुत । न्हापाया
जन्मय् छुं पुण्य याना मवयागुलिं आः दरिद्र जुयाच्चन । आः नं दान
पुण्य मयासा लिपा नं थथे हे दुःखी जुयाच्चने माली । न्ह्यागु उपाय
याना नं दान बीमाली धका सल्हा यात । अनलि भातम्हेसिनं -भद्रे !
गामबासीपिसं अनेक प्रकारया तरकारी व धौ- दूरुसहित भोजन दान
बियाच्चन । भीसं इमिसं थें गथे दान बीगु धका निराश जुयाच्चन ।
कलाम्हसिनं थौं सीला कन्हे सीला स्यूगु मखु । रूखा, सुखागु न्ह्यागु
जूसां दान बी । थ्वहे भीगुलागि उत्तमगु दान खः धका थथे धालः ।

अज्जेव किच्चं आतप्पं, को जज्जा मरणं सुवे,
नहि नो संगरन्तेन महासेनेन मच्चुना ।
तस्मा हं सामि लूखं वा पणीतं वापि लद्धकं,
दानं ददाम संघस्स खणो वे मा उपज्झगा ।

भो स्वामि ! दान बीगु ज्या थौं हे यायेमा । कन्हे मरण जुइगु
सुनां स्यू ? आपालं सैन्य दुम्ह मृत्युराजलिसे सम्भैता याना तयागु मडु ।
छु प्राप्त जुल । चा हे प्रणीतगु थजु, चाहे मोटामोटिगु थजु । संघयात
थौं जिं दान बी । भीत दुर्लभं प्राप्त जूगु मनुष्य जन्म चुके याये मज्यू ।

अथे धया कन्हे खुन्हु थःअत्यन्त गरीब जूगुलिं थःके दुगु ल्वाक
ज्यागु जाकियागु जा थुया लखय् जक दायेका तःगु हलःमाया हःसहित
छगः थले जाय्क छ्योने तया भोजनशालाय वन । व गरीबम्ह मिसाया
भोजन बुढाम्ह छम्ह भिक्षुयात थःकालिकथं प्राप्त जूगुलिं उम्ह भिक्षुया

पात्रय तया बिल । उम्ह भिक्षुं भोजन खने मात्रं हे मन सुख मदयेका
तंमेका व भोजन खिचातयत् नकेगु थले तया बिल । मोह नं ग्रष्ट
जुयाच्चपिनिगु स्वभाव अहो ! आश्चर्य खः ।

उकिं थथे धया तलः

उपचितं नोचितेतं नेव जानन्ति मोहिता,
कातब्बञ्च न कातब्बं कारणा कारणं तथा ।

भो सज्जनवर्गीपि ! मोह ग्रष्ट जुयाच्चपि मूर्खतयसं थःगु व
परयागु हितोन्नति जुइगु नं मस्यू । मजुइगु नं मस्यू । यायेमाःगु व
यायेम्वाःगु ज्या धका नं मस्यू । अथे हे कारण अकारणयात नं मस्यू ।

पस्सन्तीह लोकन्तेव न ये पस्सन्ति आयतिं,
नपस्सन्ता तथा मोहा गरहा ते नमुच्चरे ।

थुगु रूपं मोहं ग्रष्टपि मूर्खतयसं थुगु जन्म जक खनी । उपि
मूर्खतयसं लिपा जुइगु दुःखयात मखं । लिपायागु दुःख मखंपि मूर्खत
निन्दा जुइगुलिं बचे मजू ।

एवं अनत्थदो मोहो अनिद्ध फलदो सदा,
सब्बेसं पन सत्तानं मनस्मिं ये व पन्थगू ।

मोह धयागुलिं थथे अनर्थ याइ । हानं न्ह्याबलें मभिगु फल
बी । मोह धयागु सकल सत्त्वपिनि मनय हे जक चाहिलाचवनी ।

उम्ह गरीबम्ह उपासिकां खिचातय नइगु थले भोजन प्वंका
ब्यूगु खना, मने दुःख ताया छैं वना शोक याना गोतुलाच्वन । वया
भातम्ह जंगलं लिहाँ वया गोतुलाच्वंम्ह मिसायात खना हे भद्रे ! छु छ
म्हं मफुला धका न्यन । व मिसा सुमुक च्वनाच्वन । थः मिजंया इच्छा
मजुइक भोजन दान बियागुलिं मिजंम्हं दोष बी धका ग्यानाच्वंगु जुल ।
अले मिजंम्हं नं दुःखीगु मन जुया थथे धाल - हे भद्रे, आः भीसं
यानागु थ्व दोष भीगु हे खः । थुजोगु शासन दुबले दुर्लभगु मनुष्य
जन्म प्राप्त जुया भीगु आधार जुयाच्वंगु पुण्यकर्म मयात धाःसा भीसं
थ्व सिबे दुःख कष्ट भोग यायेमाली । उकिं दान बी हे माली धया

इपि निम्हं छम्ह साहुया छँ वना थः काय्यागु मू तया साहुयात काय्
मिया प्राप्त जूगु च्यातका दामं सा छम्ह न्याना हल । व सां उखुन्हु
हे मचा बुइकल । कन्हे खुन्हु साया दूरु न्ह्याना दान बीगु इच्छा
जूगुलिं न्ह्याबलें निम्ना भिगु दूरु बिल । बिक्व दूरुं थःगु दान ब्रत
पूर्ण यायेत भिक्षुपिन्त दान बिल । अनं लिपा निन्हु दुखुनुनिसें सुथे
प्यम्ना बहनी प्यम्ना न्हित्थं च्याम्ना दूरु बिल । अथे ब्यूगुलिं सुथे ब्यूगु
प्यम्ना भिक्षुपिन्त दान बिल । अले बहःनी ब्यूगु प्यम्ना दूरुया घ्यो
दयेका प्रदीप पूजा यानाच्चन । हानं भिक्षुपिन्त वासःया नितिं दान बीगु
यानाच्चन । थथे दान बियाच्चंगु ताकालं दयेवंगामय् च्वंम्ह जुजुया मनु
नं इमित घ्यो प्राप्त जूगु खँ सिया -हे भणे ! जिगु लागि घ्यो कया
हति धका मनु छम्ह छवत ।

इपि गरीबपि निम्हतिपु नं व छवया हःम्ह मनूयागु खँ न्यना
-हे दाजु ! जिमिसं घ्यो मनया । दक्व दक्व घ्यो भिक्षुसंघपिन्त दान
बीगु हानं प्रदीप पूजा यायेगु धया घ्यो मब्यूसे लित छवत । अले व
मनू वना फुक्कं खँ जुजुया मनूयात कन । वयागु खँ न्यना बीगु इच्छा
मदुसा छिमिसं जुजुयात लाइकम्ह सा सुचुका थःम्हं प्रयोग यानाच्चन
धका जुजुयात बिन्ति याना छिमित यायेगु स्पूका धका ख्यात । व
खँ न्यना 'चन्द्रगुप्त' थः भार्यायात धाल - हे भद्रे ! मनूतय्त गुलि नं
भय उत्पन्न जुइगु खः व फुकं असत्पुरुषयापाखें जुइ । यदि थ्व मनू
नं जुजुयात चुकली याना भीगु दान कार्ये विघ्न याना बिल धाःसा
भीत फसाद् जुइ । वयात बाम्नाति घ्यो बी माली धका सल्हा याना
न्हिं न्हिं बामना घ्यो बीके छवत । छन्हूया दिने व मनू जुजुया चाकरी
वन । जुजुया मनू अथे वंगु सीका वयात बियातःगु घ्यो बी महला धका
कलाम्हेसिके न्यन - स्वामि छपि बिज्यासेनिसें घ्यो बी मह । व खँ
न्यना व मनू कथिं दाया तःम्ह सर्प थें तं चाल । असत्पुरुष धयापि तं
पिकाये म्वाथाय् तं पिकयाच्चनी । उकिं थथे धया तलः-

कुज्फन्ति भीम भुजङ्गा सति हेतुम्हि कारणे,
असन्तेपि च कुज्फन्ति नरा धम्म भुजङ्गमा ।

ग्यानापुसेच्चंपि सर्पत सुनां नं प्रहार यायेवं तं स्वयेकी ।
सर्पसिकं दुष्टपि मनूत तं स्वयेकेमाःगु कारण मदुसां तं स्वयेकी ।

अले व जुजुया थाय् वना -भो महाराज ! छलपोलयात लाइकम्ह
न्हिं च्याम्ना दूरु बीम्ह सा छम्ह गरीबम्ह मनूनं सुचुका थःम्ह हे परिभोग
यानाच्चन । जुजुं व दुष्टयागु खँय् पत्या जुया भणे ! व सा छम्ह जक
हयेगु योग्य मजू । छं हे व सा सहित मेपि च्याः थापि सच्छिम्ह सात
कयाहिं धका हुकुम बिल । अले व गामय् चाहिला गरीबम्हेसिम्ह सानापं
मेपि सच्छिम्ह सात हया बिल । अथे सात यंका च्वं थाय् सा थुवा व
कलाम्ह नं सा नाप ल्यू ल्यू वन । जुजु नं सा हयेकेबिया महारानीयात
तिसा वसतं पुंका दूरु न्ह्याके बिल । महारानी दुरु न्ह्याबले दूरु
छप्तिं हे पिहाँ मवो । अले दूरु मवोगु खना जुजुं साथुवाया कला सतके
छ्वया वयात आपालं तिसा वसतं तीका दूरु न्ह्या धका धाल व मिसां
ज्यु धया- महाराज जिमि सायाके दूरु मन्ह्यानागु तन्हुमछि दत ।
उकिं तःतःगोगु निगः स्वंगः थल कायेके छ्वया बिज्याहुँ । जुजुं नं व
मिसां धाःथे हे तःतःगोगु थेकि कायेके छ्वया थःगु श्रद्धायात विचार
याना दूरु न्ह्यायेत सुरुयात । उगु बखते दूरु न्ह्याय् मात्रं हे दूरुया
धाः न्ह्यात । व मिसां दूरु जायेक दुगु थेकि जुजुयात क्यन । जुजुं
दूरु खना थुलि पछि समयतक छिमिसं थ्व दूरु छु याना धका धाल ।
उम्ह मिसां सा न्याना हयागु खँ, भिक्षुसंघपिन्त दूरु दान बियागु खँ,
प्रदीप पूजा यानागु, थः काय् मिया सा न्यानागु कारण फुक्क खँ कन ।
जुजुं इमिगु खँ न्यना -छिमिगु श्रद्धा आश्चर्य खः । दान बीगुया नितिं
काय् मिया सा न्याना थुलिमछि दूरु ब्यूगु छिमिगु श्रद्धाया कारणं ख
: । उकिं थ्व दूरु जिमिसं त्वने योग्य मजू धया । नगरया लिक्क दुगु
न्यागूविहारय् बिज्यानाच्चंपि भिक्षुसंघपिन्त निमन्त्रणा याना सा थुवाया
श्रद्धा कना व दूरु संघपिन्त दान बीकल । सा थुवायात सःता इपिच्चंगु
तिस्सतिम्बतिथ्यधयागुगां सहित रोहण जनपद साथुवायात बकस बिल ।
दोष माला चुकुलि या वःम्ह पुरुषयात जुजुं साथुवाया च्यो याना
बिल । उबलसं निसें व साथुवा व कलाम्ह रोहण जनपद प्राप्त याना
जीवन दतले कुशल कर्म याना अनं मृत्यु जुया देवलोकय् जन्म जूवन ।

एवं नरा अप्पघना दलिद्वा,
वुद्धाय सद्धं रतनंतयम्हि ।
लभन्ति सम्पत्ति मनून मग्गं,
वद्धेथ तस्मा रतनेसु सद्धं ।

भो सज्जनवर्गपि ! धन हीनपि मनूतय्सं त्रिरत्नप्रतिश्रद्धा तया
थथे बृद्धि जुइगुया हेतु जुयाच्चंगु उत्तमगु सम्पत्ति प्राप्तयात धासेलि
छिमिसं नं त्रिरत्नयाके श्रद्धा तयाच्चनेगु सो ।

तिस्सादायिकाया बाखँ न्यापूगु क्वचाल ।

१६. अरियगल्लतिस्सया बाखं

अरियगल्लतिस्स न्हापायागु जन्मयुलंकाद्वीपय् रोहणजनपदय् छगू गांया ध्याखाय् छगूकुले जन्म जुल । तः धिक जुसैलि छन्हु व माणवक 'छगाम द्वार' धयागु गामय् बोधिबृक्ष दुगु विहारय् वन । अन वना बोधिबृक्षयात नं भिक्षुसंघपिन्त न वन्दना यात । उखुन्हु निसै न्हिन्हिं बोधिबृक्षया छचाखेरं फि हवला पःखाया छचाखेरं तुइक सख्खालं इला स्वाँ नं पूजा याना बोधिबृक्षे सुगन्धगु लः चहेयाना न्यापतिं बाँसीदयेक श्रीखण्ड पाना दान बिया आपालं पुण्य याना अनं मृत्यु जुया रोहणजनपदय् हे महागामय् मङ्गलगु लँया लिक्क 'महाधन देव' धयाम्ह महाजनया भार्याया गर्भप्रतिसन्धि जुल । गर्भ पूर्ण जुया जन्म जूसैलि वयात मां बौपिसं तिस्स धयागु नां तया बिल । व लिपा प्यदँ न्यादँ दुगु वखते आपालं म्हिंतिम्ह जुया व मचायात 'केलियतिस्स' धाइगु जुयाच्चन । लिपा बुद्धशासनय् प्रशङ्क जुया भिक्षुपिन्थाय् प्रव्रजित जुया शील नियम पालन याना न्यादँ तक अन हेच्चन । अन लिपा शासनय्प्रतिपत्ति पूर्ण याये मफया गृहस्थी जुइगु इच्छा यात । उकिं थथे धयातलः-

सद्धेन कुलपुत्तेन पब्बजित्वान सासने,

पालेतब्बमसेसेन पातिमोक्खं च संवरं ।

श्रद्धावान कुलपुत्रं बुद्धशासनय् प्रव्रजित जुया प्रातिमोक्ष
संवरशीलयात ल्यंपुल्यं मदयेक पालन यायेमा ।

चक्खुसोतादिद्वारानि रूपसद्धादि गोचरे,

वारेतब्बं सदा तेन सद्धेन्द्रिय संवरं ।

इन्द्रिय संवर यायेगुली श्रद्धादुम्ह भिक्षुं चक्षुद्वार श्रोत आदिद्वारां
रूप, शब्द आदि गोचरयात सदां नं रक्षा यानाच्चनेमा ।

अनेसनं पहन्त्वान सुद्धा जीवेन सब्बदा,

आजीवसीलं पातब्बं जीवितं विय अत्तनो ।

अनेसन मिच्छाजीविकायात (२१ गू प्रकारया अयोग्यगु जीविका

यात)तोता न्ह्याबलें शुद्ध जीविका याइम्ह जुया थःगु प्राणयात रक्षायाना
तयेथें हे आजीवशीलयात पालन यायेमा ।

चत्तारो पच्चये निच्चं सेवमानेन योनिःसो,
पच्चयसन्निस्सितं सीलं पालेतब्बं सदादरा ।

प्यंगू प्रत्ययात सदां नं योग्यरूपप्रतिवेक्षण याना,
पच्चयसन्निस्सितसील'अथवा प्यंगू प्रत्ययात सेवन यायेगु शीलयात
न्ह्याबलें आदरपूर्वक पालन यायेमा ।

एतं चतुब्धिंसीलं पूरयन्तो जिनरसो,
सग्गविवट्टसम्पत्ति अवस्स मनुभोस्सति ।

च्चे धयावयागु प्यंगू प्रकारयागु शीलयात पूर्ण याइम्ह बुद्धपुत्रं
स्वर्ग व मोक्ष सम्पत्ति अबश्य अनुभव याइ ।

यो राग दोसमोहेहि अपूरेन्तो अनादरो ।
सीलेस्वालसीको हुत्वा निरयं सोपपज्जति ।

गुम्ह भिक्षु राग, द्वेष मोहया कारणं शीलयात अनादर याना
शील पूर्ण मयासे अलसी जुयाच्चनी । उम्ह भिक्षु नर्कय पतन जुइ ।

दायके सो नतोसेति सयंवा सो नतुस्सति,
छवालातसमो होति निन्दितो होति विञ्जुना ।

उम्ह भिक्षुं चतुप्रत्यय दायकपिन्त महत्फल दइगु कथं सन्तोष
मया । थः नं भिक्षु जुयाथें सन्तोषजनक रूपं फल प्राप्त याये मफु ।
उम्ह भिक्षु स्मशाने वां छवया तःगु मिलाख्वं थें जुइ । हानं प्रज्ञादुपि
आर्यपिसं निन्दा याकाच्चने माली ।

तस्मा तं परिपूरेतु मसक्कोन्तेन भिक्खुना,
नालिम्पित्वान मिल्लेन गन्तब्बं सत्थुसासना ।

उकिया नितिं प्रातिमोक्ष शीलादि प्यंगू शीलयात पालन याये
मफुम्ह भिक्षुं बुद्धशासनयात मल-मूत्र समानगु दुशीलगु आचरणं मकीकुसे
बुद्धशासनं अलग जुयाच्चनेमा ।

थुकथं तिस्सभिक्षुं थःगु सयनाशन सचे याना थःम्हं पुना तयागु
चीवर पोचिना पात्र म्हिचाय् तया वस्त्र फेरे यायेगु मदया निर्बस्त्र
जुया गंगाजी दुबे जुया वने धयागु मती तया गंगाजी क्वहां वन ।
चुइक हःगु सिग्वं छग खना उकिया आधार कया तरे जुजुं क्वेपाखे
क्वहाँ वनाच्चन । उगु बखते निम्ह मिसात क्वे पाखे गंगाया घाटे
मोल्हुयाच्चन । खुसिं चुइके हःगु सिग्वं या नं निसें खना छम्हसिनं
व सिग्वँ जित धाल । मेम्हसिनं सिग्वँले दुगु वस्तु जित धाल । अले
न्ह्योने थ्यंसेलिं निम्हं लाल कया सिग्वं कया खुसीया सिथे हल ।
सिग्वंलेच्चंगु जित धाम्हसिनं निर्वस्त्रम्ह मिजं खना वस्त्र कया हये धका
छँ वन । सिग्व जित धाम्हसैं छ्योने त्वपुया तःगु वस्त्र बच्छि खुना
तिस्सयात पुंका मां बौपिन्थाय् ब्वना यंकल । व मय्जुया नां सुमना
जुयाच्चन । सुमनाया मां बौपिसं तिस्सया मां बौपिगु नां व कुल वंशयागु
नां न्यन । अले तिस्सं जि रोहण जनपदय् महागामय् मंगलगु मार्ग
लिक्क महाधनदेवया पुत्र खः धका धाल । थथे वयागु कुल वंश न्यने
धुंका तिस्स सुमना नाप विवाह जुइ धुंका खेति व बेपारी ज्या छुं हे
मयासे थःय्यथाये चाहिला जुयाच्चन । उकिं छुं हे ज्या मयासे च्वना
च्वम्ह जुया 'निकम्मसीलतिस्स' धका धाइगु जुल । 'निकम्मसीलतिस्स'
छुं छगू हे ज्या मसयेकुस्ये छँ जक च्वनाच्चन । सुमनाया दाजु-किजा
व केहँपि मुना मां बौपिन्त थथे धाल - सुमनाया भातं ज्या जी मयासे
छँ जक च्वनाच्चन । जिमिसं जक वयात नके त्वंके याये फइमखु ।
म्हयाय् व जिलाजं लहिना तय्गु जूसा जिपि छँच्चने फइमखु । मां
वौपिसं इमित अलग तया बीगु जूसा जिपि छँच्चने फइ । मां बौपिसं
उगु खँ न्यना काय्-म्हयाय्पिन्त चित्त बुभे यायेत तिस्स पिने वना
च्वंबले सुमनायात सःता धाल -

कसि वाथ वाणिजं वा अकत्वा तव सामिको ,
कुलवंसं पतिट्टेसि कथं निक्कम्मसीलको ।

सुमना ! छँ भात ज्या यायेगुली अल्सीम्ह जुयाच्चन । बुं ज्या
सां, ब्यापारया ज्या सां छगू ज्या मयासे गुकथं कुलवंश स्थिर जुइ ?

पुत्तदारेहि आतीहि कुलं वढडेत्तुमिच्छता,
सब्बदा नालसो हुत्वा वत्तब्बं सब्ब कम्मुना ।

काय् कलापि व ज्ञातिबन्धुपि नाप नं कुल वंशयात बृद्धियायेगु
इच्छा याम्हसिनं सदां नं अल्सी मज्जसे फक्क कार्य याये फयेकेमा ।

खेत्तवत्थूसु दासेसु गोमहिसधनेसु च,
नालसो पूजितो होति सकं परजनेहि सो ।

गुम्ह पुरुषं बुं बालि स्वयेगुली च्यो भ्वात्तितयत्त प्रबन्ध यायेगुली
सा, म्ये व धन धान्य हेरविचार यायेगुली नं अल्सी चाइ मखु । उम्ह
पुरुष थः दास-दासी काय्-म्हयाय् कलापिसं आदर सत्कार तयेकाच्चने
दइ ।

सीतुण्हादि मच्चिन्तेन्तो सहन्तो कायिकं दुखं,
कालाकालं समञ्जाय कात्तब्बं वीरियं सदा ।

वीर्यवान् पुरुषं चिकुगु तांनोगुयात चिन्तना मयासे शारीरिक
दुःखयात सहयाना, थुगु ज्या यायेगु समय खः, थुगु ज्या यायेगु समय
मखु धका विचार याना पुरुषपिसं याइगु बीर्य सदानं याई ।

यथा वाणिज्जकम्मेहि सिप्पुग्गहण धारणे,
अतन्दितेन कात्तब्बं अमरन्ते व सब्बदा ।

अथे हे ब्यापार यायेगुली, शिल्प-विद्या सयेकेगुली अल्सी
मचाम्ह जुया मसीतल्ले यायेमा ।

थथे उपदेश बिया म्हेयाययात छम्माति जाकि व थल बल छजो
बिया "थनि निसं छिपि अलग च्वं हुं जिमिगु छेच्चने मत्थं छ्वया बिल ।
उकिं थथे धया तल -

माता पिता च भाता च पुत्तदारा च आतका,
दलिहं नेव कामेन्ति एवं लोकेसु धम्मता ।

जन्म ब्यूपि मां बौपिसं दाजुकिजा ततापिसं व काय्कलापिसं नं
दरिद्रम्हेसित यइमखु । थ्व लोकयागु स्वभाव धर्म खः ।

अकुलिनोपि चे भोगी सबली तथा सोपभू,
तं वे सब्बे उपायन्ति एवं लोकेसु धम्मता ।

हीनगु कुलयाम्ह जूसां नं यदि भोग सम्पत्ति दत्त धाःसा व भोग
सम्पत्ति दुम्ह शक्तिशाली जुइ । अथे हे व आधिपत्य दुम्ह जुइ । व
भोग सम्पत्ति दुम्हसित निश्चय नं न्ह्याबले नं सेवा याइ । थथे जुइगु
लोकया स्वभाव धर्म खः ।

थथे मां बौपिसं पितना छ्वसेलि सुमना छम्ना जाकि व थलबल
ज्वना सुं मदुगु छँ वना ख्वबि सो सो वयेका ख्वयाच्चन । अले '
निक्कम्मतिस्स' थः वनागु थासं लिहाँ वया ख्वया च्वंम्ह कलायात खना
भद्रे ! छाया ख्वया च्वनागु धका न्यन ।

अले मां बौपिसं धया हःगु खँ फुक्क हानं पितना हया पिहाँ
वयागु खँ कन । व खँ न्यना भातम्हं भीत पितना हःगु बखते छु बिया
हल धका न्यन । थलबल छजो व जाकि छम्ना बिया हःगु दु धका
धाल । थुगु खँ न्यना भद्रे ! छँ छु नं धन्दा काये मत्थे । भीसन्ह्यागु
उपाय याना जूसां जीविका याये । भीपि अलग जूसेली भिक्षुसंघपिन्त
गच्छे अनुसारं दान मबीकं नये मखु धया थःहे महाविहारय् वना छगू
'सलाक' भोजन निश्चय याना कलाम्हेसित सःता भद्रे ! जि लिहाँ
मवोतल्ले साहु कया जूसां न्ह्यागु उपाय याना नं अप्रमादि जुया
आर्यपिन्त दान ब्यू धया थः नं ज्या मालेत पिहाँ वन । अले वया बौ
महाधन देवया पासा चन्द्रसूर्य धयाम्ह नगरपालकया काय छम्ह दु ।
व नगर पालकया बुँइ न्यासःपीति जग्गाय् वा पित । वाबुँइ वा पाके
जुसेलि 'निक्कम्म तिस्स' ज्यामिज्या मालेया निति व नगरपालकयाथाय्
वन । हे दाजु ! छु कारणं वयागु धका न्यन । वा लयेगु ज्या माः
वयागु धका लिसः बिल । नगरपालिकां नं व तिस्स यात स्वया धाल ।
हे दाजु ! छ ज्या याना च्वंम्ह थें मच्चं । छ वालय् फुला धका न्यनेव
फु धाल । तिस्सं अथे धाःसां नगरपालिकां छगु ज्या जिमिसं मखनानि
धका धया वयागु ज्या मखंगुलिं वा लयेत वचन मब्यू । अले वं जिगु
ज्या सोया दिसं धया ईचा कया बुँइ वना वा लःगु बखते बान्हि पुला
मवंबले हे न्यासःपी बुँइ फुक्कं वा लयेसिधेका बिल । वयागु ज्या खना

नगरपालक आश्चर्य चाया थःत धका हया तःगु जाथल बल च्यो भ्वाति फुक्कं दान बिल । अनंलि तिस्सं व फुक्क बुँईच्चंगुवा याकचां दाया मुना सु फुकं हे प्वाँय् चिन । अले नगरपालकं वयागु ज्या खना प्रसंशा याना बुँई सक्क वा वयात हे बिल । तिस्सं अबलेसं निसं भिक्षुपिन्त च्यापू 'सलाक भत्त' बिल । दान याःसा नं नयेगु खाद्य प्रदार्थ दान मयास्ये चि व लःजक दान ब्यूगुलिं भिक्षुपिसं वयात ' उदकलोणतिस्स धयागु नां तया बिल । भिक्षुपि मध्य्य बुढा जुइका प्रव्रजित जूम्ह बुढाम्ह भिक्षुयात व 'उदकलोणतिस्स' यागु सलाकभोजन हे जक बारंबार चूला वइगु जुयाच्चन । उम्ह भिक्षुं नं भोजन मयासे खिचातेत नकिगु थले प्वंका विल ।

'उदकलोणतिस्स' थःम्हं दान यानागु भोजन बृद्धम्ह भिक्षुं खिचायात नकेगु थले प्वंका ब्यूगु खना अबलेसं निसं क्षीरसलाक भोजन च्यागू सदानं दान बिइगु यात । अबलेसं निसं वयात भिक्षुपिसं खीरभत्ततिस्स धायेगु यात ।

अनं लिपा भिक्षुपिनि न्हिन्हिं क्षीर भोजन याय् मयया वल । व खँ तिस्सं सीकल । अले सच्छिम्ह सात न्याना हया श्रद्धापूर्वक दूरू न्ह्याबले दूरूयागु तर घ्योया रूपे परिवर्तन जुल भिक्षुपिन्त घ्यो सहितगु भोजन दान बिइगु यात । अले भन्तेपिसं वयात कल्याणतिस्स धायेगु यात । व कथं नं दान बढे यायां न्यासःम्ह भिक्षुपिन्त सदां उत्तमगु भोजन दान बीगु यात ।

छन्हुया दिने कल्याणभत्ततिस्सं चिन्तना यात । जिं उत्तमगु दान बिया च्वना । कण्डमूल दान बी मनंनि धका मती तया आपालं मनूत ब्वना गुम्भर पर्वतय् थाहाँ वना कण्डमूल क्वायेत क्वकीचां क्वागु बखते खीगः धनघः लुया वया सुनानं मसीक थःगु छँ यंकल । उगु धनघः प्राप्त जूसै निसै न्हापासिबे अप्पो दान बिल । उगु समये अनुराधपुरं न्यासः भिक्षुपिं थाये थासय् च्वंगु बोधिबृक्ष बुद्धप्रतिमा व चैत्य दर्शन यायां महागामय् थ्यंक बिज्यात । अबले कल्याणभत्ततिस्सं वस्पोलपिन्त खना प्रसन्न जुया भन्तेपिन्त निमन्त्रणा याना महादान यात । भोजन दानया आनिशंस सम्बन्धि धर्मदेशना याना बिज्याये सिधयेका -भन्ते

छलपोलपि गनं बिज्यानागु धका न्यन । वस्पोलपिसं - दायक ! जिपि अनुराधपुरं वयागु खः धका लिसः बिया बिज्यात । वं हाकनं -भन्ते थौ- कन्हे गुगु थासय् आपा भिक्षुपि बिज्यानाच्चंगु दु धका न्यनेवं वस्पोल भिक्षुपिसं -दायक ! लंकाद्वीपय् वेरम्भ विहारय्, अनुराधपुरय् व नागद्वीपे थुपि स्वंगू विहारय् आपालं भिक्षुपि बिज्यानाच्चंगु दु धका लिसः बिया बिज्यात । उगु खँ न्यना प्रसन्न जुया कल्याणभत्ततिस्स अन वना महादान बी धका मती तया अले न्हापां वेरम्भविहारय् वना अन बिज्यानाच्चंगुपि भिक्षुपिन्त दान बिल । अनंलि अनुराधपुरय् न्यागू विहारय् आपालं भिक्षुपिन्त महादान बिया जुजुयात नं तःधंगु उपहार चढे यात । जुजुयागु सहयोगद्वारा नागद्वीपे वना अनच्चंगुपि भिक्षुपिन्त नं महादान बिल ।

नागद्वीपं लिहाँ वया अरियगल्ल घाटे बास यात । उगु बखते कल्याणभत्ततिस्सं थः भार्यायात सःता हे भद्रे ! छं भिक्षुसंघपिन्त दान बीगु कार्य टुटे यायेमत्ये । न्हि न्हि दान बियाच्चं । जि गंगाया घाटे च्वना द्वंगा तया गृहस्थी व भिक्षुपिन्त ज्याला मकास्य वार-पार याना पुण्य कमाये याये धका आपालं गृहस्थी व भिक्षुपिन्त वारपार याना न्हि बिते यानाच्चन । कल्याणभत्ततिस्सयात अरियगल्ल धयागु घाटे द्वंगा खेवे याइम्ह जुया अरियगल्लतिस्स धका मनूतय्सं धायेगु यात ।

थथे पुण्ययाना च्वंबले इन्द्रं वयागु श्रद्धाबल स्यूसां परीक्षा यायेगु मती तया बुढाम्ह ब्राम्हणया भेष कया वया द्वंगाच्चन । अरियगल्लतिस्सं ब्राम्हणयात द्वंगाच्च तया पारी थ्यंका बिल । भेषधारी ब्राम्हणं - भो माभी ! जिगु तुतां पारी त्वफित धाल । माभी द्वंगा खेवे याना पारी वना तुतां कया हल । हानं तुती बुइगु चिकं थल त्वफित धाल । हानं वना व नं हया बिल । थथे भेषधारी ब्राम्हणं छुछु त्वफित धाल उगु उगु बस्तु दिक्क मचासैं हया बिल ।

थथे अरियगल्लतिस्सयात परीक्षा याना इन्द्रं वयागु अचलगु श्रद्धा खना खुशी जुया ब्राम्हणया भेष तोता आकाशे इन्द्रयागु भेष शोभायमान जुया तिस्सयात उपदेश बिया अरियगल्ल घाटया लिक्क छगू पुखुली आपालं स्वयंजातसालि वा मा बुइका अरियगल्लतिस्सया

छँ सप्तरत्न ऋद्धिं जायका -भो तिस्स ! दानादि कुशलकार्ये अप्रमादि
जुया च्वं धया देवलोक्य हे वन ।

अनंलि अरियल्लतिस्स लुँ वहलं जाःगु छँ च्वना अनेक प्रकारं
दान पुण्य याना अन हे च्वनाच्चन । आपालं दिन बिते जुइ धुंका
पियङ्गुद्वीपे बिज्यानाच्चपि भिक्षुसङ्घपि छथाय् सभायानाच्चंगु बखते थौं
कन्हे भिद्वल योजन दुगु जम्बुद्वीपे च्वनाच्चपि मनूतये श्रद्धा दुला कि
अथवा लंकाद्वीपयच्चपिनि दु । धका थथे खँ ल्हानाच्चन । उगु बखते
उपि भिक्षुपि मध्ये 'सतिसम्बोधि' स्थविरं लंकाद्वीपयच्चपि मनूतयेके श्रद्धा
आपा दु धया बिज्यात । 'योनक' जुजुया पुत्र जुयाच्चम्ह'महाबुद्धरक्खित'
स्थविरं योनक राष्ट्रेच्चपिके अपो श्रद्धा दु धया बिज्यात । इपि
निम्हस्थविरपिनिगु खँ न्यना भिक्षुसंघं थौं हे वस्पोल निम्ह स्थविरपिनिगु
खँ परीक्षा याना स्वये धका वस्पोलपि निम्हेसित हे थःथःपिसं प्रशंसा
याना बिज्याःगु द्वीपे हे छ्वया बिज्यात । उपि निम्ह स्थविरपि मध्ये
'बुद्धरक्खित' स्थविर मध्यान्ह समय जुइ न्हयो आकाश मार्गं योनक राष्ट्रे
थ्यंक बिज्यात । 'सतिसम्बोधि' स्थविर लंकाद्वीपय् अरियगल्लतिस्सया छँ
या लुखाय् आकाशमार्गं थ्यंक बिज्यात । थथे स्थविर थ्यंक बिज्याःगु
दिने सुमनां भिनिद्वः भिक्षुपिन्त भिनिगू दानशाला ग्वया दान बिया
थःम्हं यानागु दानयात लुमंका चिकिचाधंगु खाताय् फेतुना थौं जिं
नायुगु चीवर, फुङ्ग, खाता, लासा, फांगा आदि दान बीधुन । बाँलाक
ज्वरे याना तयागु तरकारी सहितगु सालिजाकिया भोजन व स्वादिष्टगु
मही चही न दान यायेधुन । हानं न्हुतु बास वइगु वास सहितगु ग्वाः
नं दान यायधुन । कन्हे जिं थौं सिबे बाँलाक गुकथं दान बीगु धका
सुमना आपालं दासीपिनाप च्वना विचार याना च्वंबले आकाश मार्गं
बिज्याम्ह 'सतिसम्बोधि' स्थविरयात खना समय विचार याना सोगु बखते
आः मध्यान्ह समये जुइन, भोजन थुया दान यायेत समय मन्त धका
हथाय् मथाय् चाचां भुतुली थल देछुना नस्वाःगु घ्योले साखः, कस्ति,
दूरु चतुमधु दयेका दिब्य भोजन थें च्वंक तयार याना पात्रय् जायक
तया कापाय प्यचाले पात्र दिका भन्तेयात दान बिल । 'सतिसम्बोधि'
स्थविर नं सुमना दायिकायागु श्रद्धायात बढे यायेया निम्ति हे दायिका

! पात्र आकाशय् तिना छ्वधया बिज्यात । सुमना दायिकां पात्र कुतुंवया तज्याइगु भयं तोता मछ्व । छंगु श्रद्धा गुण लुमंका तोता छ्व धायेव सुमनां अथे हे आकाशे तिना छ्वत । 'सतिसम्बोधि' स्थविरं जित दान ब्यूगु भोजन भपा बिज्याइपि संघपि थुम्ह दायिकां थः च्वनागु थासं हे खनेमा धका अधिष्ठान याना लोकविवरण धयागु ऋद्धि प्रातिहार्य क्यना बिज्यात । बुद्धरक्खित' स्थविर पियङ्गदीपे मथ्यवं हे 'सतिसम्बोधि स्थविर' आकाश मार्गं अन न्हापालाक थ्यंक बिज्याना भिक्षुपिनिगु पात्रय् भोजन तया भपीकल ।

सुमनां भोजन भपा बिज्यापि भिक्षुपिन्त खना खुशी जुया साधुकार बियाच्चंगु बखते थः स्वामि थ्यंकः वल । सुमनां थःस्वामियात थःम्हं यानागु व स्थविरं याना बिज्याःगु ज्या बारे फुक्कं कन । वं उगु खँ न्यना अरियगल्ल प्रसन्न जुल । थुकथं आश्चर्यंगु पुण्यकर्म यायां मरण जुइगु समय थ्यंकवल । पुण्यवानपिनि मरणजुइगु बखते तःधंगु दुःख वेदना जुइमखु । दाना न्हयलं चाम्ह थें थः इच्छा यानागु थासय् जन्म जूवनी । धका न्हापायापि आचार्यपिसं थथे धया तल ।

कतपुञ्ज पन यदा मच्चुवेगेन अट्टितो,
होति नो वेदनापन्नो सयने मरणन्तिके ।

पुण्यवान ब्यक्ति मरण जुइगु वेदना जुया लासाय् गोतुलाच्चनीगु बखते प्राण त्वते त्ययेका दुःख कष्ट जुइमखु ।

यानिस्स यम्हि समये कल्याणानि कतानि हि,
तानिस्स तम्हि समये अज्झोगाहलन्ति मानसं ।

व आपालं पुण्य याना मृत्यु जुइ त्यम्हेसिया गुगु पुण्य थःम्हं याना तःगु दु । उगु समये उगु पुण्य वया चित्ते बाँलाक लुमंकाच्चनी ।

तदा इड्ढनिमित्तानि अनुकुलानि दिस्सरे,
अग्गयानविमानानि सग्गगामिस्स जन्तुनो ।

उगु बखते याना तःगु कुशल अनुसार भिगु निमित्त आरम्भण जुया अग्रगु विमान खनाच्चनी ।

अच्छरागणसङ्घो अच्छेरसतमण्डितो,
विमानयाने दिस्वान होति तस्स उदग्गता ।

स्वर्गे वनीम्ह प्राणीया अप्सरागणपिसं हर्ष उल्लास शब्द पिकया
सलंस आश्चर्यगु घटनां शोभायमान जुयाच्चंगु बिमान खना हर्ष गद्
गद् जुयाच्चनी ।

तदा सो परमस्सासं लभते दायको नरो,
चजित्वा जिण्णकं सालं पासादारोहणं विय ।

अथे खुशी प्रसन्न जुयाच्चंगु बखते दान ब्यूम्ह उम्ह मनू नं
जीर्णगु सतः त्याग याना प्रासादे थाहाँ वनेबल्य् थें महानगु आस्वासन
प्राप्त याई ।

सुकतंवत कल्याणं भीरूत्ताणं कतं मया
उलारं अनुभोस्सामि सग्गे कुसलजं फलं ।

जि कल्याणमित्र समानगु कुशलकर्म बाँलाक यायेधुन । मरण
भयं रक्षा याइगु शरण दयेके धुन । देवलोकय कुशल हेतु जुया च्वंगु
उत्तमगु फल अनुभव याये ।

इति सो सम्पहद्धोव अभीतो सम्पमोदितो ,
सकेन पुञ्जकम्मेन अच्चन्त मुपलालिको ।
पुञ्जकम्मरतावासं सग्गं नियति मण्डितो,
अमूल्हमरणं तस्स नियतं पुञ्जकम्भिनो ।

थथे उम्ह मनू हर्ष गद्गद् जुया भयभीत मजुसे खुशी प्रसन्न
जुया थःम्हं यानागु पुण्यं क्वातुक ग्रहण यानातःगु दानयागु चेतनां
शोभायमान जुयाच्चनी । हानं उम्ह दायक पुण्य कार्य यायेगुली
न्हयाइपुताइपिनं स्वर्गे वने दयाच्चनी । थुजोगु पुण्यकार्य यायेगु बानी
दुम्ह बेहोश मजुसे मरण जुइ ।

मरणासन्न लासाय गोतुला च्वम्ह अरियगल्लतिस्सयात खुगू
विमान हया थःथःगु देवलोकय व्वनायंकेत प्रशंसा याना सःताच्चन ।
वं म्हति सःताच्चंगु शब्द ताया न्हापा थःम्हं सद्धर्म न्यना तयागु दुगुलि

तुसिता भुवने वनेगु इच्छा जुया तुसिता भुवनं वःगु विमान तोता मेगु फुक्कं विमान ज्वना लिहाँ हूँ धाल । तिस्सं धाःगु खँ न्यना भातम्हेसिया लिक्क च्वनाच्चंम्ह सुमनां न्यन -भो स्वामि (भभट्ट! थथे शुद्धगु पुण्य कार्य याना नं मरणासन्न काले छु कारणं प्रलाप यानागु धका न्यन । अले भातम्हं सुमनायागु खँ न्यना भद्रे ! जिं प्रलाप मयाना । खुगू देवलोकं खुगू विमान हया थःथःपिनिगु विमाने तया यंकेत म्हति म्हतिं सःताच्चन । तुसिता भुवनं वःगु विमान वाकिं याना मेगु विमान लित यंकि धका विमाने च्वना वःपि देवतापिन्त धया च्वनागु धका कन । व खँ न्यना सुमनां -स्वामि ! जिं विमान मखना, गन दु ?धका न्यनेवं स्वाँकले कायेके छ्वया आमस्वां आकाशे तिना छ्व धका धाल ।

स्वां वना तुसिता भुवनं वःगु विमानया च्वकाय् यग्गानाच्चन । उगु घटना खना सुमना थःद्यनेगु कोथाय् थ्यना खाताय् गोतुला सास बन्द याना मृत्यु जुया थः स्वामियासिकं न्हापालाकं तुसिता भुवनं वःगु विमाने देव अप्सरा जुया प्रकट जुल । सुमना तुसिता भुवनं वःगु विमानय् च्वना थःस्वामियात खबर बीगु इच्छा याना थुगु गाथा धाल-

किं चिराय वसि तत्थ निस्सारे मानुसे भवे,
जहित्वा असुचिं पूर्तिं देहं किमिकुलासयं ।
आगच्छ फासु इट्ठेदं सुखं देवसिरी वरं,
अहमागता पुरेव तुस्सिता याम दानि भो ।

भो स्वामि ! छलपोल आमकन खाताय् छाय् ताउ बिका च्वं च्वनागु ?छुं सार मदुगु मनुष्यलोकय्, अशुचिगु, ध्वगिगु किमितयगु बासस्थान जुयाच्चंगु देहयात तोता बांलागु श्रीशोभा दुगु देव सुख भोग यायेत याउंक बिज्याहुँ ।

भो स्वामि ! जि छपि स्वया न्हापालाक तुसिता भुवनं वःगु विमाने च्वना वयेधुन । आःतुसिता देवलोकय् भी वने ।

सुमनायागु खँ न्यना तिस्स नं मृत्यु जुया उगु हे विमाने उत्पन्न जुल । इपि निम्हं मिलेचले जुया हर्षपूर्वक देवतापिसं चाहिका आपालं जनतापिसं खकं खकं हे तुसिता भुवनय् वन ।

उकिं ग्रन्थकारकया अनुशासनी गाथाले थथे धया तल ।

पवरचरितं मे धीमतानं विदित्वा,
दिविजमनुजसुखं निब्बुत्तिं पत्थयन्ता ।
ददथ निम्मलसीले बुद्धपुत्तेसु दानं,
सुरतरूपसमं भोगापदं आभवग्गं ।

संसार चक्रे चाहिला जुइगुयात खंकाच्चनिपि प्रज्ञावानपिसं
उत्तमगु थुगुदान व्रतयात सीका दिव्य सुख,मनुष्य सुख,व निर्वाणसुखयात
प्रार्थना याना क्लेशं रहित जुयाच्चंगु शीलं परिपूर्ण जुया बिज्यापि
बुद्धपुत्रपिन्त भवया अन्त जुयाच्चंगु निर्वाणतक इन्द्र नं साधुकार बी
बहःगु दान बीगुसो ।

अरियगल्लतिस्सया वाखँ क्वचाल ।

१७. गामदायिकाया बाखँ

अनुराधपुरया दक्षिणपाखे ब्राह्मणचोली धयागु गामय्च्वंपि मनुष्यपिसं तःधंगु बुँइं पाला माय् हवल । स्वला लिपा माय् पाके जुसँली माय् पुइ धका त्वनेगु लःज्वना ब्वाँ वन । उगु बखते तस्सकं निभा थिनाच्चंगुलि छम्ह गामवासी भिक्षुया लःत्वने प्ये चाया माय्पुयाच्चंपिन्थाय् बिज्यात । मय्जु छम्हसिनं लः त्वने प्येचाया पीडित जुयाच्चम्ह भिक्षुयात खना लः दान यायेगु चेतना उत्पन्न जुया माय् पुयाच्चंपिसं मसीक धँपेच्चंगु लः दान बिल । दान बीधुंका व मय्जुं लःत्वना लिहाँ बिज्याम्ह भिक्षुयाप्रतिप्रसन्नगु चित्तं स्वया वन्दना यानाच्चन ।वस्पोल बिज्याय् धुंका माय् पुयाच्चंपि लःत्वनेत वःगु बखते धँपे स्वःगु बखते लःमखना लःसुनां काल धका न्यन । व मय्जुं -“जिं लःत्वने प्येचाया दुःख जुयाच्चम्ह भिक्षु छम्हेसित दान बिया ।थथे धायेव लःत्वने प्येचापि मनूतय्सं व खँ न्यना जिमि लःत्वनेत हया तइगु जिमिसं मसीक छं भिक्षुयात दान यानाका मखुला धया तम्बेका थथे धाल -“जिमि तःसकं तान्चेक दुःखसिया वया छ याउंक सिमा किचले च्वना जिमि त्वनेत मदेक लःफुक्कं दान बिल ।याकनं लःकयाहिं धका धाल । अथे तम्बेका ब्ब्यूसा नं तंमम्बेकुसे भन्तेयात लःदान बियागु कुशल कार्यय्प्रसन्न जुया धँप ज्वना लःकाय् धका वना च्वच्चं थःम्हं यानागु कुशल कार्य लुमंका वनाच्चन । वयागु श्रद्धाया बलं पृथ्वी तज्याना मणिवर्णगु नीर्मलगु लःया धारा थाहाँ वयाच्चन ।श्रद्धाया शक्ति महान खनी । भिक्षु छम्हेसित त्वनेगु लःदान बी मात्रं हे गुबलँ हे मफुइगु लःउत्पन्न जुल । लःदान बियागुया तुरन्त फल ब्यूगु बारे थथे धया तल :-

सद्धाव मूलं दानस्स सद्धा मूला ति सम्पदा,

सद्धेन कतमप्पम्पि दानं होति अकालिकं ।

भो सज्जनपि ! दान चेतनाया मूल हे श्रद्धा खः । श्रद्धाया मूल जुयाच्चंगु पुब्ब,मुच्च, परचेतना धयागु स्वंगू सम्पत्तिं पूर्णगु श्रद्धां ब्यूगु दान भतिचा जक जूसां उत्तमगु महानगु व अकालिकगु फल बिइ ।

दानं निदानसग्गस्स निधानानुगामियं,
सब्बलोकवसंकारं अनन्तं परमोसधं ।

दान धयागु स्वर्ग वनीगुया मुल कारण खः । दान गारे याना
तःगु धन घःसमान खः । दान जन्म का वंवथाय् ल्यूल्यू वइगु खः ।
दानं सकल लोकयात वसे तये फइगु कारण नःखः । दान धयागु
अप्रमाणगु उत्तमगु वासः नं खं ।

आपदासु सहायो तं कामदो तं कामदो मणिमुत्तमो,
दानं भद्रघटो कामं दानं वे सुरपादपं ।

दान धयागु थःत आपद-विपद वइबलेया पासा समान खः ।
दान थःम्हं इच्छायानागु बिइगु चिन्तामणि रत्न समान नं खः । दान
धयागु चिन्तना यानागु बिइगु भद्रघट व कल्पवृक्ष समान नं खः।

पानीयमत्तं सद्दाय दत्वानेसा कुमारिका,
मुहुत्तेनेव सालद्धं अक्खयं सीतलोदकं ।

श्रद्धापूर्वक दान ब्यूगुलिं थुम्ह मय्जुं उगु क्षणे हे गुबले मफ्फीगु
खाउंगु लःप्राप्त यात ।

दातब्बं हि सदा दानं उत्तमजम्म मज्झिमे,
आदिमज्जावसानम्हि सद्धं व पूरेतो करे ।

उकिं दान धयागु हीन मध्यम व उत्तम पुद्गलपिन्त पुब्ब,मुच्च,पर
चेतना धयागु स्वंगू काले नं श्रद्धायुक्तगु चित्तं सदां नं दान बिइमा ।

थथे लःबुया वया न्हयानाच्वंगु खना खुशी जुया थःगु इच्छा
अनुसारं त्वना धँपे लःतया लःत्वने प्येचापिन्त त्वंकल । अथे लः
न्हयानाच्वंगु मेपिसं मखं । उम्ह मय्जुं जक खंगु जुल । उम्ह मय्जु
अन हानं हानं वना लः कया हयाच्वगु मेपिसं खना थुगु थासय् न्हापा
लः दुगु मखना । आःछं लः कयागु थाये जिमित नं क्यना ब्यु धका
धाल । व मय्जुयाके इमिसं प्रेमपूर्वकं न्यंगुलि खुशी जुया थथे अधिष्ठान
यात । जिं लः त्वने प्येचाम्ह भिक्षुयात त्वनेगु लः दान बियागु पुण्यं
यदि थ्व लः न्हयानाच्वंगु सत्य खःसा थ्व लः फुक्क मनूतय्सं नं,पशु-

पंक्षीतयसं न त्वने दयेक खने दयेमा । थथे अधिष्ठान याये मात्रं हे व
मय्जुया सत्यया प्रभावं खुसी लः बाः वइगु थै लः ग्वारा कया बेगं बाः
वयाच्चंगु खना स्वयाच्चंगु मनूत आश्चर्य चाया थ्व मय्जु लः दानयागु
कुशल चेतनाया फल आश्चर्य खनी । थ्व मय्जु शीलवानम्ह भिक्षुयात
श्रद्धापूर्वकं लःदान याःगुलि थथे जूगु खः धका प्रशंसा याना मोल्हुया
लः त्वनावन ।

ताःकालं लिपा व हे खुसीयागु आधार कया अन मनूतयसं
गां बसेयात । व गांयातमासपिड्डगामधयागु जुल । लिपा व हे लःया
आसपासे तःधंगु विहार वने जुल । उगु विहारयात मासपिड्डविहार धका
नां तल । उम्ह मय्जु जन्मकाछिं पुण्यकर्म याना देवलोक्यउत्पन्न जुल ।

व मय्जुया पुण्य प्रभावं देवलोक्य अनेक प्रकारया सिमा, स्वाँ
नं शोभायमान जुयाच्चंगुबगैचा, न्यागू प्रकारया पलेस्वाँ नं त्वपुयाच्चंगु
नीर्मलगु लखं जायाच्चंगु पुखू शोभायमान जुयाच्चन । सःलंसः द्वलं द्वः
अप्सरापि प्याखँ हुया, म्ये हाला, बाजं थानाच्चंगु भिनिगू योजन दुगु
सुवर्ण विमाने उत्पन्न जुल ।

वयागु पुण्य प्रकाश यायेत दिव्यमय लःखं जाःगु सुवर्णया घःव
अप्सरा वं वं थाय् ल्यू ल्यू वनीगु जुयाच्चन । उगु लः चतुमहाराजिका,
तावतिस देवलोक्यच्चपि देवतापिसं न्ह्याक्व त्वंसा नं मफुइगु जुयाच्चन ।
व मय्जुया श्रद्धायात कया अनुशासनी गाथा थथे ख :-

सद्धाय एवं सुजना हि दानं,
दत्वान भुत्वान महाविभूतिं ।
सक्कोति को वत्तुमसेसयित्वा,
अबुद्धिपत्तो बहुदायकस्स ।

थथे सत्पुरुषपिसं श्रद्धाद्वारा दान ब्यूगु कारणं महानगु ऐश्वर्य
अनुभव याना च्वनिगु जुया बुद्ध बाहेक मेपिसं व दान ब्यूम्हसिगु
महानिशंस छुं बाकि मल्यंक सुनां कने फइ ।

गामदायिकाया बाखं न्हेपूगु क्वचाल ।

१८. धम्मादायिकाया बाखं

लंकादीपे 'सद्धातिस्स'धयाम्ह जुजुं राज्य यानाच्चंगु बखते रोहण
जनपदय् 'गिरीतम्बलतिस्सपब्बत'नां जुयाच्चंगु महाविहारय् बिज्यानाच्चंगिं
भिक्षुसंघपिनि भिक्षा बिज्याःगु सीव धइगु गां छगू दु । अन गरीवम्ह '
धम्मा'धयाम्ह मय्जु मेपिगु छँ सिं,लप्ते, लःहयेगु व दायेगु, सु ल्हययेगु,
बंपुइ आदि ज्या याना दुःखं जीविका यानाच्चन । अले वं लिपा ज्याला
ज्या याना दुःखं कापः छकू प्राप्त याना थथे बिचा यातः-

रागानलेनाहं दइढा दोसयक्खस्सपीलिता,
मोहेन मुच्छिता हुत्वा संसारे संसरिं चिरं ।

जिं रागरूपी मिं पुका, द्वेषरूपी राक्षसं दुःख बीका, मोहं मुर्छा
जुइका संसारे ताःकालं जन्म कया वये धुन ।

ना कतं नु पुरे पुज्जं किञ्चि आयतिकारणा,
कतं नून मया पापमप्पभोगस्स कारणा ।

लिपाया नितिं जिं न्हापा छुं हे पुण्य याना वयागु मदु ।धन
सम्पत्ति मदुगु कारणं जिं पापकर्म याना वल जुइमा ।

तस्मा 'हं परगेहेसु भतिं कत्वान किच्छित्तो,
जीविस्सामि सुखं मह्यं नभतो पथवी यथा ।

उकिं जि कपिनिगु छँ दुःखं ज्याला ज्यां जीविका याना च्वना ।
सुख धयागु जित आकाश व पाताल थें पा : ।

बुद्धप्पादो अयं दानी धम्मो लोकेसु दिप्पति,
बुद्धपुत्ता च लोकस्मिं वत्तन्ति गुणसागरा ।

थौं कन्हे बुद्ध उत्पन्न जुया बिज्याःगु दु । लोकय् धर्म
प्रकाशमान जुयाच्चंगु दु । गुणया सागर थें जाःपि बुद्धपुत्रपिं लोकय्
बिज्याना च्वंगु दु ।

खणो कामं मया लद्धो इदानत्तान मुद्धरं
संसारेसु निमुग्गा हं कदा सीसं समुक्खिपे ।

जिगु भाग्यं मनुष्य जन्म जुया च्वना । आःजिं थःत संसार
सागरं तरे जुइगु ज्या मयासा गुब्ले छ्यौल्हवने फइ ।

दुक्खेनुप्पादितं एकं साटकं मम विज्जति,
तेन दानी करिस्सामि पतिट्ठं भवसागरे ।
इति चिन्तय सा धम्मा सङ्गमुद्दिस्स तं तदा,
अद्धा सद्धाय दानस्स सद्धहन्ति महप्फलं ।

जिं दुःखसिया प्राप्त यानागु छकू कापःदु । उगु कापतं थौं भव
सागरेप्रतिष्ठा लाभ याये धका विचार याना दानया फल महान जुइधका
विश्वास याना उम्ह धर्मा सङ्गपिगु उद्देश्य याना श्रद्धापूर्वक दान यात ।

उगु बखते गिरितिम्बलतिस्सपब्बतविहारय् न्यासःपि भिक्षुपि
बर्षावास च्वनाबिज्याःगु जुल । अले भिक्षुपि सीव गामय् भिक्षा बिज्यात ।
अबले वं तःधंगु श्रद्धा तया आराम याइगु शालाय् वना भिक्षु छम्हेसित थथे
धाल-“भो भन्ते ! थ्व कापः विहारय् भिक्षुपिनि बर्षावास याना बिज्याइपि
भिक्षुपिन्त वर्षावास चीवर दान बिया । छलपोलं अन बिज्याना जि गरीवं
थ्व कापः दुःखं प्राप्त यानागु खँ कना बिज्याहुँ । थथे धया भन्तेयात
कापःदान बिया ल्याहाँ वन । अले भन्ते नं व कापःज्वना विहारय् वना
अन बिज्यानाच्वपि भिक्षुपिन्त व मय्जुं धाःगु खँ कना- “भन्ते थ्व वस्त्र
पुनेगु समर्थ दुम्हेसित बिया बिज्याहुँ” । अथे धया भिक्षुसंघयात कापः
बिया बिज्यात । उगु खँ न्यना भन्तेपि मध्ये छम्हेसिनं जित स्वलायात
बिया बिज्याहुँ । जिं थ्व वस्त्र पुने धाल । क्रमशःमेमेपिसं लच्छियात,
बाःछियात,फिन्हुयात,न्यान्हुयात बिया बिज्याहु धका धाल ।

थुकथं तःम्हेसिनं तःकमछि धाधां क्रमशःछम्हेसिनं छन्हुयात
जक ब्यु धाल । जिं थ्व कापःया किनारा चाना सुया ‘कप्प’बिन्दु तया
चीवरं पुने । थथे धया कापःकया चीवर सुया थःम्हं पुना चंक्रमण
स्थाने वना विपस्सनाभावना बृद्धि यायां न्हेःपला छ्यूबले क्लेशरूपि
शत्रुयात त्याका अर्हत जुल । अले चीवर हिया कन्हे खुन्हु भिक्षुपिन्त
लित बिल । हानं मेम्ह भिक्षु नं व चीवर पुना विपस्सनाभावना यायां
अथे हे अर्हत जुल । थुकथं व चीवरद्वारा बर्षावास भित्रे हे न्यासःम्ह

भिक्षुपि 'अरहन्त'जुया बिज्यात । अले 'सद्धातिस्स' जुजुं 'महापवारणा' या दिने राजदरवारं अनेक प्रकारया वस्त्रत ज्वंका ध्वाखा दयेकि, ध्वजा- पटाका ब्वयेकी, विहार शृङ्गार या धका मनूतय्त अहेयात । अले मनूतय्संविहार बाँलाकल भिक्षुपिसं न विहार बांलाका चीवरं ध्वाखाया च्वय् ध्वाँय् ब्वयेका बिल । अले व जुजु विहारय् वना ध्वाखाया च्वय् चीवर ध्वाँय् ब्वयेका तःगु खना थथे धाल - जि रंग-बिरंगगु कापःबिया हइगु उखँ थुखँ ब्वयेका तल । थ्व भ्वाथगु चीवर न्ह्योनेसं छाया ब्वयेका तःगु धका अन ज्या याइपिके न्यंसेलि, -'महाराज ! आर्यपिसं थःथःपिन्त उपकार जुगु धका थ्व चीवर ब्वयेकूगु खः धका धाल । थ्व चीवरं छु उपकारयात धका न्यंसेलि इमिसं महाराज ! जिमिसं थ्व खँ मस्यु । आर्यपिसं हे जक स्यू धाल । अले 'सद्धातिस्स'जुजुं भिक्षुसंघपिनिगु न्ह्योनेवना छखे फेतुना -'भन्ते ! थ्व चीवर भिक्षुसंघपिनिगु आपालं उपकार जुल धका धयाच्वन । थ्व गथे खः धका न्यन । भिक्षुसंघं धया बिज्यात-'भो महाराज ! थ्व चीवरं याना थुगु बर्षावासया भित्रे न्यासःम्ह भिक्षुपि अरहन्त जुया बिज्यात । अथे जुगुलिं उपकार जुगू खः धका चीवरया गुण कना थथे धया तल :-

मक्खितमलमुत्तेहि अपविद्धं पिलोतिकं,

विस्सा इसिधजं यत्थ करणीयो नं नादरो ।

बुत्तुबुलाच्चंगु क्लेशरूपि मलं मुक्त जुया बिज्याःपिं भिक्षुपिसं वा छ्वया तःगु भ्वाथगु 'ऋषिध्वजा' खना अनादर याये मज्जू ।

पापेत्वा पन तं खेमं वन्दमानेन जन्तुनो,

आदरोएव कातब्बो तं होति अरहद्धजं ।

उगु 'अरहत् ध्वजा' जुयाच्चंगु कापतं सकल भयं शान्तगु निर्वाणे थ्यंका बीगु जुया प्राणीपिसं उगु 'अरहत् ध्वजा'यात आदर सत्कार तयेमा ।

यो यं सो कासावो राज उस्सितो अरहद्धजो,

परिभुत्तो अरहन्तेहि तस्मा सो पूजनारहो ।

हे महाराज ! गुगु थ्व काषायवस्त्र ब्वयेका तयागु खः । उगु काषायवस्त्र अर्हत् ध्वजा खः । छाय् अर्हत् ध्वजा धाःगु धाःसा उगु काषायवस्त्र अरहन्तपिसं छयला बिज्याःगु कारणं खः । उकिं पूजायाये योग्य जुयाच्वन ।

थुकथं धर्म उपदेश याना बिज्याःगु 'सद्धातिस्स'जुजुं न्यना अति प्रसन्न जुया थुगु कापःसुनां चढेयाःगु धका न्येनेवं -'महाराज ! 'सीव' धयागु गामय् च्वंम्ह गरीबम्ह धर्मा धयाम्ह मय्जु दु । वं थुगु कापः चढेयाःगु खः ।' व खँ न्यना वयात सःतके छ्वया आपालं धन सम्पत्ति व'सीव'धयागु गा समेतं वयात बकस् बिल ।

उबलेनिसै उगु गांयात 'धम्मसीव गाम' धयागु नामं प्रसिद्ध जुल । जुजुं नं व मय्जुयात थःम्हयाय् थें याना पालन-पोषण याना तल । धर्मा उबलेनिसै दानपुण्य व शील पालन याना अन्ते देवलोक्य जन्म जुल ।

अहोनुभावो कपणाय दिन्नं,
वत्थस्स सङ्गस्स सुपेसलस्स ।
सद्धासि धम्मा भवभोगसम्पदं,
भिक्षूपि खीणासवतं गतासुं ।

गरीब जुयाच्चंम्हसिनं प्यंगू पारिशुद्धि शीलयात आदर गौरव तया पालन याना च्वंपि संघपिन्त वस्त्र प्रदान याःगुया आनुभाव अहो आश्चर्य ! उम्ह मय्जुयात भवभोग सम्पत्ति प्राप्त जुल । हानं न्यासःम्ह भिक्षुपि नं 'अरहन्त'जुया बिज्यात ।

धम्मादायिकाया बाखं च्यापूगु क्वचाल ।

१५. किञ्चिसङ्गाया बाखं

लंकाद्वीपय्*काकवण्णतिस्स* जुजुं राज्य याणा च्वंवेले अनुराधपुरय् सङ्घं धयाम्ह 'महामन्त्री' छम्ह दु । जुजुं व मन्त्रीयात व गां बकस बियातःगु जुयाच्वन । उम्ह मन्त्री थः किजा 'चूल्लसङ्घ'यात सःता -'किजा ! छं जुजुयागु सेवा याणा च्वं' । धया थःमहागामय् वना च्वंवन । उगु बखते व मन्त्रीया 'किञ्चिसंघा' धयाम्ह म्हयाय् छम्ह दु । व म्हयाय्मचा तःसकं बालाम्ह जुयाच्वन । देव अप्सरा समानम्ह मां-बौपिसं उम्ह मिसामचायात नयेत्वनेगु आदि दयेकेगु ज्याय् लगे याणा तल । मां-बौपिसं थः म्हयाय नं दयेकूगु भोजन भिक्षुसंघपिन्त दान बियाच्वन । अबलेसंनिसं आपालं नयेत्वनेगु तयार याणा संघपिन्त उपस्थान याणाच्वन । अथे उपस्थान याणाच्वंगु कारणं वयात 'संघपट्टायिका' धका धाइगु जुयाच्वन । अनंलि 'संघपट्टायिका' या बौम्ह रोहणजनपदय्च्वपि मनूतय्त कर कायेगुली चिकं तिसिथे तिसिना दुःख बिया हानं आपालं घुस नयाच्वन । उकिं रोहण जनपदय्च्वपि मनूतयसं सहयाये मफया जुजुयात बिन्ति याःवन । जुजुं उगु खँ न्यना वया किजा चूल्लसंघयात सःता धाल-भो चूलसंघ ! जिं छिमि दाजुयात महागाम बकस बिया । आः वं उगु गामय् खलबल मचे याणाच्वन धाःगु न्यना । अनच्वंपि मनूतय्त दुःख मबीकेया निति दूत छम्ह छ्वया ब्यु धका हुकुम बिल । किजाम्ह दूतयात थथे धया पौ छ्वत :-

भातुनो मे भिवादेत्वा पवतिं इध पत्थटं,
कथेमि भातु राजानो सेवितब्बो अवञ्चना ।

जिमि दाजुयात वन्दना याणा । थन अनुराधपुरय् फइले जुयाच्वंगु हाल-खबर जिं दाजुयात न्यंका च्वना । दाजु ! फीसं जुजुपिगु न्ह्याबलें सेवा यायेमा । छल कपट याये मज्यू ।

निम्मिता विय राजानो चरन्ति छहि भूतले,
यमादिच्चन्तमच्चूहि कुवेरवहनेहि च ।

जुजुधयापि भेष बदले याइपि देवतापि समान जुयाच्वन । हानं जुजु धयापि पृथ्वीले सत्त्वपिन्त यमराज, सूर्य, चन्द्र, कुवेर, अग्नि व

मृत्युराज थुपि खुम्हसिनं व्यवहार याइथें व्यवहार याइगु जुयाच्चन ।

पुञ्जापुञ्जानुरूपेन सग्गापायं यथा यमो,
पापेति सत्तेराजापि तथेव यमसदिसो ।

दाजु ! यमराज धयाम्हसिनं भव बदले जुइ धुकुपि सत्त्वपिन्त
थःम्हं यानागु पाप पुण्य अनुसारं नर्क व स्वर्ग छ्वया बीथें जुजु धयाम्ह
नं यमराज समान जुयाच्चन ।

बोधेतब्बे च बोधेसि सोसेसि सोसनारहो,
लोकिये लोकपा भानु राजापि भानु सदिसो ।

भो दाजु ! लोकय मनुष्य आदि सत्त्वप्राणीपिन्त प्रकाश बीम्ह
सूर्य मूखुचिंगु स्वाँयात व्हयेका बिइ, दानाच्चपिन्त न्ह्यलं चायेका
बिइ । गंकेमाःगु वस्त्र गंका विइ । वथें हे जुजु धयाम्ह नं सूर्य समान
जुयाच्चन ।

पत्थयितं ससी तंसु गहाहिपरिवारितो,
लोकं तोसेति सीतंसु चन्दोव भुव भूपति ।

भो दाजु ! खराचिगु चिन्ह व तारागणं चाहिका शीतलगु रश्मि
दुम्ह चन्द्रमां प्राणीपिन्त सन्तोष याइथें पृथ्वीया अधिपति जुयाच्चम्ह जुजु
नं चन्द्रमा थें सम्फे जुइमा ।

मारेतब्बं यथा मच्चु मारेति अदयापरो,
मच्चूव जगतिपालो निग्गहेति असाधुनं ।

भो दाजु ! जीवधारी प्राणीपि दक्कसित दया करुणा मदुम्ह
मृत्युराजं स्यायेमापिन्त स्याइगुथें अथे हे जगतयात पालन यानाच्चम्ह
जुजुं नं क्वत्त्यलेमाःपि दुष्टतयत्त क्वत्त्यला तइ ।

धनदानेन तोसेति सोसेति चिन्तन्तेन वा,
मित्तामच्चे सदाएव कुवेरो सोवभूपति ।

राक्षसतय् जुजु जुयाच्चम्ह कुवेर महाराजं सदां नं चिन्तना
यायेमात्रं हे शोषण याइ । थः विश्वासब्यापि मित्र बन्धुवर्गपिन्त सदां नं
धन सम्पत्ति बिया सन्तोष याइथें जुजु धयाम्ह नं कुवेरथें जुयाच्चन ।

यदा दहति लोकस्मिं सब्भुतानि पावको,
अग्गीव दहते राजा पदुङ्गं सकलं पजं ।

भो दाजु ! गथेलोकय् मिं फुक्क प्राणीपिन्त भष्म याइ । अथे
हे जुजुं नं दुष्टपिन्त भष्म याणा बिइ ।

एकमेवग्गि दहति नरो सो दूरवासितं,
कुलं दहति राजग्गि सबन्धं सचराचरं ।

मिं थःगु न्ह्योनेदुगु वस्त्र जक नइ । मनूतय् जुजु जुयाच्चम्ह
जुजुरुपि मिं बन्धुसहित थःनापं जुयाच्चपिं तापाक च्वनाच्चपिं जूसा नं
उगु कुलयात भष्म याइ ।

तिट्ठन्ति तरुहो काचि दहन्ता दड्ढकानने,
राजकोपानला दड्ढा नतिट्ठन्ति पराधिना ।

गुं मिं नल धाःसा गुइँ छमा निमा स्वां सिमा सां ल्यनाच्चने
फु । तर जुजुयागु क्रोधरूपी मिं नलधाःसा थःनाप सम्बन्धदुपिं तक नं
ल्यनी मखु ।

दूरेति नावमन्तब्बा राजानो दीघबाहुका,
गण्हन्ति सहसा दल्हं दिसंसोकाव पीलितं ।

भो दाजु जुजु धयाम्ह तापाक च्वनाच्चन धका सम्भे जुई
मज्यू । जुजु धयापिनि ताहाकगु ल्हाः दयाच्चनी । फुक्क दिशाय्च्चपिं
दुःखकष्टःबिइ योग्यपिन्त आकाभाकां क्वातुक ज्वने फु ।

मा पच्चन्तम्पि पीलेथ माविलुम्पेथ गामके,
मा परसंहरो होथ मूलं मा खण अत्तनो ।

प्रत्यन्त गामय्च्चपिन्त दुःखकष्ट बिइ मते । गामय्च्चपिनिगु लुते
यायेमते । मेपिगु धन सम्पत्ति हरण यायेमत्ये । थःगु हा थःम्हं ल्येहँ
थने मत्ये ।

पक्खपातं ससमेधं उपकारं हितावहं,
अभिवड्ढन्ति राजानो यसदानादिना नरं ।

थःलिक्क च्वना सेवा यानाच्चंपि मनूतयत् स्यंकेगु ज्या यायेमत्थे ।
जुजु धयापिसं गुण उपकारदुपि जुजुयागु हित जुइगु ज्या यानाच्चंपि
मनूतयत् यश ऐश्वर्य आदि बिया उन्नति बृद्धि याना बिइ ।

दूतयात थथे धया छवत । दाजुम्ह 'संघमन्त्रि' किजा 'चूल्लसंघ'
धया हगु खँ न्यना जिम्ह किजां जुजुयागु स्वभाव सीका खवर छवया
हल । जुजु तंम्वेका जिपि थनच्चने मजिल धका मतीतया म्हयाय् व
कला सहित थःम्ह ज्वने फक्को धन सम्पत्ति ज्वना 'निग्रोधशाल खण्ड'
धयागु थासय् बिस्युं वन । अन थ्यंका 'संघमन्त्री'थथे मति तल । जिं
जुजुयागु भयं बिस्युं वयागु खः । उकिं जुजु नापा लायेजी मखुत
धका मती तया अनुराधपुरय् मवंसे 'मलय जनपदय्, न्ह्याथायेसां छथाये
च्चना जीविका याये धका कलाम्ह नाप सल्हा यात । कलाम्हं स्वीकार
यायेव थः न्ह्याय यागु रूपसम्पत्तिया कारणे भय उत्पन्न जुइ धका
कलाम्हेसित धाल । भद्रे ! यदि छं चित्त बुभ्ने जूसा न्ह्याययात थन
हे तोता वने । उगु खँ न्यना कलाम्हं धाल -छि गथे इच्छा दु अथे
हे याना दिसं । जिं छिगु मन स्यंके मखु । अले न्ह्याययात सःता
धाल -'हे मै ! जिपि गामय् वना नये त्वनेगु आहार मा वने त्यना ।
गुबले तक जिपि लिहां वये मखुनि उबले तक थन हे च्वना च्वं ।'
थथे धया न्ह्याययात अन हे तया थःपि बिस्युं वन । थुकथं लोकय्
ज्ञान बुद्धि मगापि मनूत भय उपद्रव खना ग्याना स्नेह दुपिनिप्रति स्नेह
तंकाच्चनी । उकिं धया तल :-

तथा विधेसु दुक्खेसु उप्पन्नेसु जना इमे,
पेमं जहन्ति पुत्तानं नात्ता किञ्चि ममायिका ।

थुपि मनूतय् थुजोगु अनेक प्रकारयागु दुःख जुया वइगु बख्खते
काय् न्ह्यायपिनिगुप्रति स्नेह मदया वनी । अकिं थःस्वया यःपि मेपि
सुनं मदुगु धाःगु जुयाच्चन ।

अनलि अन च्वनाच्चंम्ह किञ्चिसंघायात लँय् वये वने यानाच्चपि
मनूतय्सं खना थ्व मय्जु तःसकं बाँलाम्ह जुयाच्चन, हानं सुकुमारी नं
जुयाच्चन । छु कारण थन च्वनाच्चंगुजुइ धका आश्चर्यचाया वया न्ह्योने

वना- हे मय्जु ! जिपिनापं वनेनु धाल । किञ्चिसंघां इमिगु खँ न्यना-
जि मां-बौपिनिगु वचनयात उलंघन याये मखु धका अन हे च्वनाच्चन ।
अन च्वनाच्चंगु न्हेन्हु दया वन । न्हेन्हु तक वयात छुं हे आहार प्राप्त
मजू । उगु बखते देवराज इन्द्र मनुष्यपिसं पुण्य याःला मया धइगु
स्वयेगु इच्छां चारिका याना स्वःगु बखते मांभौपिगु वचन उलंघन
मयास्ये च्वनाच्चंम्ह किञ्चिसंघायात खना थ्व मय्जु भिक्षुसंघपिन्त दान
बियाच्चंम्ह तःधंगु गुण दुम्ह खः । वयात परीक्षा याना स्वये धका मती
तया तःसकं बाँलाम्ह पुरुष जुया वया लिक्क वना थथे धाल—

नीलवालितधम्मिल्ला फुल्लपंकजकानना,
नीलायतविसालक्खी त्वमसि नयनुस्सवा ।

रूप सम्पत्ति पूर्णम्ह हे केहँ मय्जु ! छ वंचुसेच्चंगु कुलि कुलि
चिंगु सँ दुम्ह जुयाच्चन । बाँलाक क्याच्चंगुपलेस्वाँ थँ छंगु ख्वाः
जुयाच्चन । वँचुसे च्वना ताहाकगु मिखा बाला दुम्ह जुया गुलि गुलि
चिंगु मिखा दुम्ह जुयाच्चन । न्ह्याक्वो स्वःसां स्वये मगाम्ह जुयाच्चन ।

हेमपल्लाव लीलाय देवकञ्जायनन्दने,
चन्द्रलेखावियाकासे भदे किम्मिध तिहुसि ।

सुवर्णयागु मूर्ति थँ तःसकं बाँलाम्ह न्ह्याइपुसेच्चंगु नन्दन बनय्
च्चंम्ह देव अप्सरा थँ आकाशेच्चंगु चन्द्रलेखार्थे स्वभायमान जुयाच्चंम्ह हे
केहँ मय्जु ! छ छाय् थन च्वं च्वनागु ?

का वा त्वं कस्स वा धीता कुतो त्वमिध आगता,
किमत्थायेत्थ अट्ठासि को ते भत्ता मनोरमे ।

हे मय्जु ! छ सुखः?सुया न्ह्याय् ?छ गनं वयाम्ह ?छाय्
थनच्चना च्वनागु ? मनयात आनन्द याइम्ह हे मय्जु ! छं स्वामि
सुखः ।

युवतिं युवा कामेति युवानं युवती तथा,
त्वमहञ्च भदे दानि समानञ्च वये ठिता ।

हे मय्जु ! छ न जि नं समानगु बैसयापि जुयाच्चन । गथे त्यास्ययात
ल्याय्म्हं इच्छा याइ । ल्याय्म्हपिन्त ल्यास्ये नं अथे हे इच्छा याइ ।

पोसेमि भरियन्तेन तुवमज्जतना सदा,
अहं ते पति हेस्सामि तुवं मे भरिया भव ।

उकिं छन्त जिं थौं निस्ये भार्या सम्महे जुया पालन पोषण याना
तये । जि छं मिजं जुइ । छ जिमि भार्या जु ।

उगु खँ न्यना उम्ह मय्जुं थथे धाल :-

यं त्वं मे भणसि सम्म कारणंविय दिस्सति,
म सोभन्तिथियो लोके पुरिसा भरणाविना ।

हे मित्र ! छं जित गुगुखँ धाल । व खँ खःथे च्वंक हे धाल ।
लोकय् पुरुषरूपी आभरण विना मिसातय् शोभा दइ मखु ।

यस्सा नत्थि धवो तात विधवाति पवुच्चति,
विधवा सब्बदुक्खस्सा अतिभवति सब्बदा ।

भो दाजु ! गुम्ह मिसाया पुरुष दइ मखु । व पुरुष मदुम्ह
मिसायात बिधवा धाइ । बिधवाम्ह मिसायात न्ह्यावलँ दुःखं पीडित
जुयाच्चनी ।

मह्यं अत्थि पिता माता ममेवन्तेनुसासिसुं,
यावायाम मयं वुत्ति ताव एत्थेव होहीति ।

जि मां नं बौ नं दु । उपि मां बौपिसं जिपि गुबले तक वये
मखुनि उबले तक थन हे च्वना च्वं धका धया थकुगु दु ।

मातापितुनं वचनं अकरोन्ती नरा इध,
विनासं इध लोकस्मिं यन्ति पच्छापि दुग्गतिं ।

थुगु लोकय् मां-बौपिगु खँ मन्यपि मनूत विनाश भावे थ्यनी ।
लिपायागु जन्मय् दुर्गती वनी ।

यदि मातापिता मह्यं अनुजानन्ति माणव,
तथा ते सङ्गमो होतु नो चे नहोतु सङ्गमो ।

हे मानव ! यदि जिमि मां-बौपिसं अनुमति बिल धाःसा छि
नापच्चनेगु जुइ । मखुसा जुइमखु ।

अनलि इन्द्रं अथे जूसा म्वाल । छ आपालं ज्ञान दुम्ह खः ।
छं भोजन मयागु न्हेन्हु दये धुकल । उकिं छ तःसकं नये पित्यानाच्चन
जुइ । थ्व जा न धया जा छपो वयात बिया थःगु भवनय् लिहाँ वन ।
किञ्चिसंघां भोजन कया समय सोगु बखते बान्हि न्हयो हे तिनि धका
सीका दान बिया जक नये धका ल्हा बिन्ति याना -भो आर्यपि !
जिगु भोजन ग्रहण याना बिज्याहुँ धका घोषणा याना निमन्त्रणा यात ।
स्वको तक घोषणायाःगु शब्द चित्तलपर्वते बिज्याना च्वंम्ह क्षीणाश्रव भिक्षुं
दिब्य श्रोत अभिज्ञाद्वारा ताया आकाश मार्ग बिज्याना वयागु न्हयोने
दना बिज्यानाच्चन । किञ्चिसंघां वस्पोल स्थविरयात खना प्रसन्न जुया
पञ्चाङ्ग दण्डवत् याना पात्र कया इन्द्रं ब्यूगु भोजन जायेक तया दान
बिल । भो भन्ते ! पलख च्वनाबिज्याहुँ धया भार-पातया दुने दुहाँ
वना सिमा हःया वस्त्रपुना म्हे लहरां चिना थःम्ह पुना तःगु वस्त्र हिया
स्थविरयात दान बिल । स्थविरं नं व मय्जुं दान ब्यूगु कापःया पेचा
दयेका पात्र उकी दिका थ्व मय्जुं जित खनेमा धका अधिष्ठान याना
आकाश मार्ग थः च्वनागु चित्तलपर्वतय् बिज्यात । किञ्चिसंघां आकाश
मार्ग बिज्याःम्ह स्थविरयात खना अत्यन्त प्रसन्न जुया दान बिया ल्यंगु
भोजन याना थःम्ह बियागु दान लुमंका भारपातया दुने च्वनाच्चन ।
अथे च्वनाच्चंगु बखते जुजुयाछत्रय् च्वनाच्चंम्ह देवी वयागु दानय्प्रसन्न
जुया छत्रं पिहाँ वया साधुकार बिया थथे धाल :-

साधु साधु कुमारिके सद्धासि धम्मजीविनो,

साधु दानं अदासि त्वं साधु पूजा सदा भव ।

हे मय्जु ! छन्त साधुवाद दु । श्रद्धा सहित धार्मिकपूर्वक
जीविका यानाच्चन । छं तःसकं बालाक दानयात । छं सदां नं
सत्पुरुषपिन्त पूजा याये फयेमा ।

काकवण्णतिस्स जुजुं स्वेतछत्रय् च्वंम्ह देवी साधुकार ब्यूगु शब्द
न्यन - भो देवी ! छं सुयात साधुकार बियागु धका न्यनेव महाराज

! महागामय् संघमन्त्रीया म्हयाय् किञ्चिसंघां निग्रोधशालखण्ड धयागु
 थासय् च्वनाच्वंगु बखते न्हेन्हु तक आहार मनसे छम्ह क्षीणाश्रव
 भिक्षुयात दान बिल । उलि जक मखु थःम्ह पुना तयागु वस्त्र समेतं
 दान बिल । उकिं वयागु दाने साधुकार बियागु खः धाल । जुजुं
 उम्ह देवीयागु खँ न्यना मन्त्रीपिन्त सःता आज्ञा बिल । भो मन्त्रीपि !
 छिपि निग्रोधशालखण्डे वना किञ्चिसंघायात तिसा वसतं पुंका पाल्की
 तया थन ब्वना हति । मन्त्रीपि भाले दुने च्वनाच्वम्हसित-‘हे मय्जु !
 जिमि जुजुं छन्त कायेक हल, वनेनु धका प्रार्थना यात ।’व खँ न्यना
 किञ्चिसंघाचिन्तना यात । जिमि मां-ब्वापि वंगु थौ नं न्हेन्हु दत ।
 आःतक लिहां मवःनि । जित जकं त्वता वंगु ला अथवा मृत्यु जक
 जुल ला मस्यु । थथे मती तया मन्त्रीपिगु खँ स्वीकार याना ज्यू जि
 वये धका वचन बिल ।

अले मन्त्रीपिसं वनेगु खबर बीवं किञ्चिसंघां पुखली क्वाहँ
 वना मोल्हुया सिमा हःया वस्त्र लखय् त्वता मन्त्रीपिके पुनेगु वस्त्र
 फोना ल्हा चकंकल । मन्त्रीपिसं जुजुं बिया हःगु वस्त्र पिकया ल्हातय्
 तया बिल । व वस्त्र खना -‘भो मन्त्रीपि !’थ्व वस्त्र तःसकं क्वाचु ।
 थ्व जित मयः । मेगु हति । इमिसं वयागु खँ न्यना -‘हे मय्जु !’थ्व
 वस्त्र सिमा हःस्वया नरम । लोकय् थ्व सिबे नरमगु मेगु मदु ‘धका
 धाल । उगु क्षणे हे वयागु पुण्यया आनुभावं देवराज इन्द्रं दिव्यमय
 न्यासाःकापः सन्दुके तया न्ह्याक्व कासां मफुइगु कथं अधिष्ठान
 याना देवपुत्र छम्हेसित छोया हल । उकि मध्ये छसा कापः थःम्ह
 पुना मन्त्रीपिनापं पाल्की च्वना वनाच्वंगु बखते महियङ्गण विहारय्
 थ्यंका अन बिज्यानाच्वंपि आपालं भिक्षुसंघपिन्त चीवरया निम्ति आपालं
 कापःदान याना थःमनूतय्त नं दिव्यवस्त्र विल । व मय्जुं गुली कापः
 लिकाल उलि हे बढे जुया वल । अले व क्रमशःअनुराधपुरय् थ्यंका
 काकवण्णतिस्स जुजुयात नापलात । जुजुं वयात खना प्रसन्न जुया
 आपालं धन सम्पत्ति बिल ।

व मय्जुं अनुराधपुरया आसपासे दुगु विहारय् बिज्यानाच्वंपि
 भिक्षुसंघपिन्त दिव्यवस्त्र प्रदान यात । जुजु प्रमुख सकलराजपरिषदपिन्त

व नगरवासीपिन्त नं दिव्यवस्त्र प्रदान यात । काकवण्णतिस्स जुजुं
किञ्चिसंघायात थःकाय्नाप विवाह याना बिल । भौमचा किञ्चिसंघायात
न्हापा वया बौ नं संघमन्त्रीयात बियातःगु रोहण जनपद उपभोग यायेया
निम्ति बकस बिल । किञ्चिसंघां नं रोहण जनपदय् च्वना पञ्चशीलादी
पालन याना दान पुण्य याना आयु फुइवं मृत्यु जुया देवलोकय् वन ।
किञ्चिसंघायात कया अनुशासनी गाथालय् थथे धया तल :-

दानेन सत्ता तिदिवं वजन्ति,
दानेन पज्जन्ति सिरि नरेसु ।
दानेन सीवम्पि पुरं पजेय्य,
तस्सा लभन्ति सततं पदाने ।

दान ब्यूगुलिं प्राणीपि स्वर्गय् वनी । दान ब्यूगुलिं मनुष्यपिनि
श्री सम्पत्ति लाभ जुयाच्चनी । दान ब्यूगुलिं जन्म, जरा, ब्याधि व मरणं
मुक्तगु निर्वाण सम्पत्ति प्राप्त जुइ । उकिं दान बीगु स्वभावदुम्हेसित
स्थायी सुख प्राप्त जुइ ।

किञ्चिसंघाया बाखं गुँपूगु क्वचाल ।

Dhamma.Digital

२०. श्रद्धासुमनाया बाखं

भी भगवान् परिनिर्वाण जुया बिज्याये धुंका लंकाद्वीपय् ककुसन्ध, कोणागमन, काश्यप व गौतम नां जुयाच्चपि प्यम्ह बुद्धपिनिगु धातु स्थापना जुयाच्चंगु जुयाच्चन । द्वलंघः नं मयाकं अर्हन्तपि विचरण याना बिज्यानाच्चन । अन बोधिबृक्ष, चैत्य, परिवेणं परिपूर्णगु परिशुद्धगु अनुराधपुर धयागु छगू देश दु । अन 'महावालुकवीथि' धयागु फिसयागु लँया लिक्क त्रिरत्नयाप्रतिश्रद्धा दुम्ह श्रद्धासुमना धयाम्ह मय्जु छम्ह दु । व मय्जु बोधिबृक्ष, चैत्य, स्तुप अले बुद्धप्रतिमा व भिक्षुसंघपिन्त पुष्प आदि पूजा यायेगुवस्तुद्वारा पूजा याना धर्मदेशना न्यना भिक्षुपिन्त भोजन प्रदान यानाच्चन ।

उगु बखते रोहण जनपदय् महागामं छम्ह मनू छुं छगू ज्या दया अनुराधपुरय् वया 'महावालुकवीथि' धयागु थासय्बाय् च्वनाच्चन । व श्रद्धासुमन उम्ह पुरुषनापं क्वातुगु सम्बन्ध दयेकाच्चन । मिसाधयापि खं खंगुली आशक्त जुइ यःगु जुल ।

अहोव मातुगामानं चित्तस्स अविसेसता,
अयं कण्टकरूक्खोति अयं विसरूक्खोति वा,
अयं चन्दनरूक्खोति न विसेसियथा लता ।

लता लहरां थ्व कं मा, थ्व विष मा, थ्व श्रीखण्ड मा, धका छुटे
याय् मसःथें, मिसा धयापिसं नं थ्व भिं, थ्व मभिं, थ्व सज्जन, थ्व दुर्जन
धका सीके मसःगु आश्चर्य खः ।

कामच्छन्दनिकालोके हीन उक्कट्टमज्झिमे,
कुलिने दुक्कुलोतिपि न जानन्ति लतायथा ।

लता लहरां हीनगु मध्यमगु व उत्तमगु कुल धका मस्यू थें, थ्व
लोकय् कामच्छन्द दुपि मिसातय्सं नं थ्व हीनगु कुल, थ्व उत्तमगु कुल
धका नं सीके मफु ।

उम्ह मिथ्यादृष्टि पुरुषं सुमनायाप्रति प्रेमबद्धगु चित्त जुया वयात
महागामय् ब्वना यंकल । व सुमना मां बौपिसं मसीक वन । मिजंया
छेय् च्वना च्याम्ह भिक्षुपिन्त न्हिं न्हिं 'सलाक' भोजन दान बिया हानं धर्म

उपदेश न न्यनाच्चन । हानं न्हिन्हं चैत्य-बोधिबृक्ष वन्दना याना कुशल
कार्यय् जक लगे जुया दिन बिते यानाच्चन ।

छन्हुया दिने श्रद्धासुमना गांया लिक्कसंच्वंगु सभागृहे
भिक्षुपिनिगु ज्या याना समये बिते यानाच्चंगु खना श्रद्धासुमनया मिजंम्ह
त्रिरत्नयाप्रतिश्रद्धा-भक्ति मदुम्ह जुया लिबाक वःम्ह सुमनायात खना
छं पुण्य कर्म जक याना छँ छुनं ज्या याये म्वाःका मखुला धया
तंम्बयेका छँ नं पितिनाछ्वत । अथे पितिनाछ्वःगु बखते छुं मनस्ये छँया
लिक्कसंच्वंगु पःखाया लिधंसा कया च्वनाच्चन । न्हेन्हु दयेका नं मिजंम्ह
आहार मनकुस्येलि थःत त्वतूगु निश्चयरूपं सीका सुमना मां-बौपिनिगु
छँ हे वने धका मती तया अनुराधपुरय् वन । लयँ ववं थासं थासय्
च्वंगु चैत्य बोधिबृक्ष आदि वन्दना याना छसिकथं निगोधशाल बृक्षद्वार
धयागु थासय् थ्यन ।

खुद्दकं वा महन्तं इद्धानिद्ध क्रियाविधिं,
मातापितादि बुद्धानं अनुज्जायेव कारये ।

गुपि काय्-म्हयायपिसं तःधंगु वा चिकिधंगु भिंगु वा मभिंगु ज्या
यायेगु मती तइ । उमिसं मां-बौ आदि थकालिपिनिगु वचन दुसा जक
उगु ज्या यायेगु उचित जुइ ।

अनुद्धतो अचापल्यो नीपक्को संवुतिन्द्रियो,
पसंसं लभते पुत्तो बुद्धिं पप्पोति सब्बसो ।

‘उद्धच्च’(अस्थिर) चित्त मजूम्ह, चञ्चल चित्त मजूम्ह, छिपे जूगु
बुद्धिदुम्ह, चक्षुआदि इन्द्रियसंयम दुम्ह काय्-म्हयाय् जुल धाःसा वयात
फुक्कसिनं नं प्रशंसा याय् बःहम्ह जुइ । हानं सकल प्रकारं उन्नति-
बुद्धि जुइ ।

उम्ह श्रद्धासुमना मय्जु मां-बौपिनापं सल्हा मयास्ये मिथ्यादृष्टिम्ह
मिजं लिना वंगुलि थुजोगु दुःख कष्ट भोग याये माल ।

उगु बखते निगोधशालखण्ड गांया लिक्क बरमाया क्वसं दयेका
तःगु शालाय् च्वनाच्चंम्हश्रद्धासुमना मय्जुयात मनुष्यलोकय् सुनां सुनां
पुण्य यानाच्चंगु दु धका स्वे धका विचरण याना च्वंम्ह देवराज इन्द्रं

खना थ्व सुमना त्रिरत्नप्रतिश्रद्धा भक्ति दुम्ह खः धका सीका बुढाया भेष कया जापो ज्वना वया लिक्क वना -‘हे मै ! छ गन वनेगु ‘धका न्यन । हे बाज्या ! जि अनुराधपुरय् वनेगु धका धाल ।

अले इन्द्र धाल । छ तःसकं हे नये पित्या ख्वावो,थ्व जा न धका जापो छपो बिल । श्रद्धासुमनां व जा पो कया थन लःत्वनेगुथाय् मदु धायेवं इन्द्र वया लिक्कसंच्चंगुबालाक स्वां व्हयाच्चंगु पुखु क्यन । व मय्जु पुखुली वना मोल्हुया जापो ज्वना ल्हा सिला समय स्वःगु बखते थ्व बान्हिं न्हयःया भोजन खः धका सीका काल, घोषणा यात । उगु खबर न्यना तलगरसमुद्रपब्बतवासी ‘महाधम्मदिन्न’स्थविरं निरोध समापत्ति ध्यानय्च्वना बिज्यात । न्हेन्दु दुखुनु निरोध समापत्ति ध्यानं दना पात्र चीवर ज्वना व मय्जुया न्हयोने प्रकट जुल ।अले वं स्थविरयात खना मन प्रसन्न याना पात्र कया भोजन दान बिल । भन्ते ! पलख च्वना बिज्याहुँ धया वने दुने द्वाहां वना सिमा कच्चाया वस्त्रं पुना थःगुवस्त्र हिया प्यचा दयेका दान बिल । स्थविरं नं सुमनां जित खनेमा धका अधिष्ठान याना प्यचाले पात्र दिका आकाश मार्ग बिज्याना विहारय् थ्यंक बिज्यात । सुमना नं अथे बिज्याःम्ह भन्तेयात खना म्हछम्हं प्रीति जाया स्थविर खने मदुस्येलि पञ्चांगं प्रणाम यात । अले दान बिया ल्यंगु भोजन नया अनुराधपुरय् वनेगु लैय् वन । उगु समये उगु बरमाय् च्वंम्ह देवतां म्हिचा छपाते च्यापु दिब्यवस्त्र तया छखे पाखे दिब्य मही जायेका गाडा छगू ऋद्धिं दयेका उकी च्वना सुमनाया लिक्क वना -‘हे मय्जु ! छ गन वने त्यनागु‘धका न्यन । सुमना नं अनुराधपुरय् वने त्यना धाल । अथे जूसा जिनापं नु । गाडाय् च्वं जिनं अन हे वनेगु खः धाल । भो दाजु ! असल जू । जि गाडाय्च्वने मखु । ल्यूल्यू वये धाल । छाये धाःसा जि सिमा कच्चाया वस्त्रं पुना च्वनाम्ह जुया गाडाय्च्वने मछिं धाल । सुमनायागु खँ न्यना उम्ह देवतां सुमनायात छपू दिब्यवस्त्र बिया थ्व वस्त्र पुना गाडाय् च्वं धाल ।सुमनां देवतां ब्यूगु वस्त्र पुना गाडाय् च्वना देवताया आनुभावं क्षण भरं हे ‘चेतियगिरि’धङ्गु थासय् थ्यंक वन । उगु बखते गाडावानया भेष कया वःम्ह देवपुत्र तितिसिपाउँमाया क्वसं गाडा दिका थनं जि

मेथाय् वनेमाःगु ज्या मदु ।थ्व वस्त्र छन्त का धया श्रद्धासुमनयात बिया मेथाय् वने थे याना अन्तरधान जुल ।

उगु बखते 'चेतियगिरि'धयागु थासय् तितिसिपाउँमा आरक्षायाना च्वम्ह देवतां वस्त्र दुगु म्हिचा पाछाया वना च्वम्ह श्रद्धासुमनायात खना वयागु ज्याय् ग्वाहालि बीगु मतीतया वं पाछाया वःगु म्हिचा थःम्हं पाछाया लँजुया थे जुया अनुराधपुरय् थ्यंक वन । आपालं भिक्षुसंघपिनि सभा जुयाच्वंगुथासय् थ्यंका अन आराम कया व वस्त्र दुगु म्हिचा श्रद्धासुमनायात बिया अन्तरधान जुल ।

उगु बखते 'चेतियगिरि'धयागु थासय् तितिसिपाउँमा आरक्षायाना च्वम्ह देवतां वस्त्र दुगु म्हिचा पाछाया वना च्वम्ह श्रद्धासुमनायात खना वयागु ज्याय् ग्वाहालि बीगु मती तया वं पाछाया वःगु म्हिचा थःम्हं पाछाया लँजुवा थे जुया अनुराधपुरय् थ्यंक वन । आपालं भिक्षुसंघपिनि सभा जुयाच्वंगुथासय् थ्यंका अन आराम कया व वस्त्र दुगु म्हिचा श्रद्धासुमनायात बिया अन्तरधान जुल ।

श्रद्धासुमना नं उगु थासय् भिक्षुसंघपिनि सभा जुयाच्वंगु खना प्रसन्नगु मन जुया न्यागू विहारय् दलद्वनं मयाक भिक्षु-भिक्षुणीपिन्त दिव्यवस्त्र,दिव्य भोजन,दिव्य मही-चही प्रदान यात ।अथे दान याःगु बखते अनुराधपुरया जुजु त्रिरत्नयात पूजा याये धका विहारय् वःगु बखते सकल भिक्षु भिक्षुणीपिनि सभा जुयाच्वंथाय् वस्त्र, भोजन,मही-चही खना खुशी प्रसन्न जुया थ्व बस्तु सुनां दान याःगु धका न्यनेवं महाराज ! श्रद्धासुमनां दान याःगु धका धाल । जुजुं व मयजुयात सःतके छ्वया छं दान बियागु कारण छु खःधका न्यन । सुमनां नं उगु दानया खँ फुक्क बिस्तारं कन । जुजुं वयागु खँ खुशी जुया वयात थःम्ह बडामहारानी यात । उम्ह श्रद्धासुमनां नं अभिषेक प्राप्त याये धुंका जुजु,मन्त्री, सेनापतिसहित सकल नगरवासीपिन्त दिव्यवस्त्र हे जक प्रदान यात । अथे ब्यूसां नं च्यापु वस्त्र फुना मवंगु जुयाच्वन । उबलेसं निसं श्रद्धासुमना दान आदि कुशल कार्य हे याना च्वच्चं जीवनया अन्ते देवलोकय् वन ।वयागु बारे कया ग्रन्थकारया अनुशासनी गाथा थथे खः—

सद्धाबलं पस्सथ भो जनानं,
इधेव देवा तमुपालयन्ति ।
कथंनु देवेसु मानुस्सेसु च,
पस्सथ तेसं महति विभूतिं ।

हे सज्जनवर्गपि । मनुष्यपिनि दथ्वी श्रद्धावल्यात स्व । थुगु मनुष्य
लोकय् दान ब्यूम्हसित देवतापिसं उपहार प्रदान यानाच्चनी । देवलोकय्
नं मनुष्य लोकय् नं व श्रद्धावानपिनि महानगु सुख ऐश्वर्यबृद्धि जुया
वःगु स्व ।

श्रद्धासुमनाया बाखं फिपूगु क्वचाल ।
उत्तरोलियवग्ग निगूगु क्वचाल ।
॥भवतु सब्ब मंगल ॥

अनुवादिका सुशीला अनागारिकाया बःचाधंगु म्हासीका

जन्म दि	- बि.सं. १९७२ फाल्गुण पूर्णिमा
जन्म जूगु थाय्	- टक्सार, भोजपुर
गृहस्थीया नां	- आशामाया शाक्य
बाया नां	- पुर्णरत्न शाक्य
मांया नां	- शुभलक्ष्मी शाक्य
प्रव्रजित जूगु दि	- बि.सं. २००१ पौष पूर्णिमा
प्रव्रजित जूगु थाय्	- कुशीनगर, भारत
आचार्य	- भिक्षु चन्द्रमणि महास्थविर
शैक्षिक योगदान -	◆ भिच्छू (११) बौद्ध कृति ◆ परियत्ति शिक्षाया थीथी तर्गिया निति सफू लेखन ।
दिवंगत	- वि.सं. २०५७ फागुन ९ गते
लिखित पुस्तक	- अनागारिका सुशीलाया आत्मकथा (नेपालभाषा)
अनूदीत पुस्तकत	- १. वनवासीतिस्स (नेपालभाषा) - २. लङ्कादीपुप्पति रसवाहिनी, प्रथम भाग (नेपालभाषा)
सम्पादित पुस्तकत	- १. अग्रमहिषी मल्लिका देवी (नेपालभाषा) - २. धम्मदिन्ना थेरी (नेपालभाषा) - ३. आसीविसोपम सुत्त (नेपाली भाषा) - ४. धम्मदिन्ना थेरी (नेपाली भाषा) - ५. सारिपुत्रको मातालाई धर्मदेशना (नेपाली भाषा)
प्रकाशित पुस्तकत -	- १. त्रिरत्न वन्दना (पालि व नेपालभाषा) - २. बौद्ध शिक्षा (पालि व नेपाल भाषा) - ३. पालि पाठ सिक्खावली (पालि व नेपालभाषा)

